

Rozmieszczenie geograficzne grzybów tremelloidalnych w Polsce

WŁADYSŁAW WOJEWODA

Pracownia Mikologii Instytutu Botaniki PAN

Wojewoda W.: (Laboratory of Mycology, Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, 31-512 Kraków, Lubicz 46, Poland). *The geographical distribution of the tremellaceous fungi in Poland*. Acta Mycol. 15 (1): 75-144, 1979.

The geographical distribution of the Polish tremellaceous fungi is discussed in this paper. The list of localities and the maps of the distribution of 60 Polish species (45 of *Tremellales*, 13 of *Auriculariales* and 2 of *Septobasidiales*) are given. The author distinguishes several geographical elements, and describes the vertical distribution of these fungi. This paper is a supplement to "Fungi (*Mycota*)", vol. 8, Polish Flora (Wojewoda 1977).

WSTĘP

Chociaż pierwsze wiadomości o grzybach tremelloidalnych pojawiły się w polskiej literaturze botanicznej już w XVIII w. (Kluk 1787-1788), jednak aż do 1967 r. nikt nie zajmował się problemem rozmieszczenia tych grzybów w Polsce. Pierwsze mapy stanowisk kilku gatunków *Tremellales* w naszym kraju opracowała Skirgiełło (1967, 1970), następnie opublikował Wojewoda (1974 b, c).

Wojewoda (1977) ogólnie omówił rozmieszczenie grzybów tremelloidalnych, ale ze względu na charakter opracowania, ograniczył się do zamieszczenia najważniejszych danych dotyczących występowania tych grzybów w Polsce. Niniejsza praca stanowi uzupełnienie cytowanej książki i w całości jest poświęcona zagadnieniom rozmieszczenia grzybów tremelloidalnych w naszym kraju, z uwzględnieniem elementów geograficznych.

Jeszcze raz dziękuję osobom wymienionym we wstępie do 8 tomu, za wypożyczenie lub przekazanie materiałów zielnikowych oraz za informacje, które zostały wykorzystane również w tej pracy. Okazy grzybów i dane dotyczące ich występowania udostępni mi także: dr A. Borowska, dr Z. Domański, dr A. Frey-Dzwonko, mgr S. Friedrich, dr A. Grzywacz, p. J. Guzik, mgr I. Jałocha-Deniśnik, dr W. Kinasz, doc. dr hab. J. Kiszka, mgr W. Komorowski, mgr A. Kulak-Forycka, dr K. Luchter-Towpasz, mgr Z. Mirek,

doc. dr hab. J. Nowak, dr M. Olech, mgr J. Ozaist, dr R. Rajchel-Kaźmierczak, doc. dr hab. B. Sałata, dr W. Stojanowska, p. M. Szczepka, dr D. Tumidajowicz, mgr M. Tyszkiewicz i mgr K. Żelewska; im wszystkim chcę wyrazić wdzięczność.

Szczególne podziękowanie pragnę przekazać prof. A. Skirgiello za cenne rady i wskazówki oraz prof. S. Domańskiemu za wypożyczenie okazów *Eichleriella deglubens*, która dotychczas nie była zbierana w Polsce.

PRZEDMIOT, CEL I METODA BADAŃ

Przedmiotem badań były grzyby zaliczane do rzędów *Tremellales*, *Auriculariales* i *Septobasidiales* (z wyłączeniem *Dacrymycetales* i *Tulasnellales*).

Celem pracy było opracowanie szczegółowego wykazu stanowisk grzybów tremelloidalnych znanych z Polski, wykreślenie map obrazujących stan zbadania rozmieszczenia tych grzybów w Polsce, wyróżnienie elementów geograficznych, określenie rozmieszczenia pionowego, ustalenie stopnia powszechności poszczególnych gatunków oraz zestawienie bibliografii dotyczącej rozmieszczenia tej grupy grzybów w Polsce.

Badania prowadzono od początku 1970 r. do końca 1977 r. Oparto się przede wszystkim na własnych, świeżych materiałach oraz na okazach zebranych i przekazanych przez inne osoby lub znajdujących się w zbiorach krajowych i zagranicznych. Starano się uzyskać wszystkie dostępne materiały z Polski. Po wstępnej orientacji o stanie zbadania grzybów tremelloidalnych w poszczególnych regionach kraju podjęto poszukiwania na tych obszarach, z których było dotychczas najmniej danych. Badania prowadzono zarówno w najlepiej zachowanych resztkach naturalnych zbiorowisk roślinnych, a więc przede wszystkim w parkach narodowych i w rezerwach, jak również w lasach zagospodarowanych, także w siedliskach silnie zmienionych przez działalność człowieka: w parkach, ogrodach, na cmentarzach, w miejscach ruderalnych, a nawet w tak szczególnych siedliskach jak np. nasypy kolejowe, hałdy kopalń i hut oraz szklarnie ogrodów botanicznych. W Czechosłowacji przestudiowano bogate zbiory zielników Muzeum Narodowego oraz Uniwersytetu im. Karola w Pradze, zgromadzono także sporo materiałów zielnikowych w różnych regionach tego kraju. W celach porównawczych studiowano okazy zielnikowe również z innych krajów Europy i z obszarów pozaeuropejskich. Przeprowadzono krytyczną rewizję materiału z uwzględnieniem najnowszych opracowań poświęconych taksonomii grzybów tremelloidalnych.

Drugim ważnym źródłem informacji o polskich grzybach tremelloidalnych była literatura. Dane uzyskane tą drogą, w przypadkach gdy nie były one potwierdzone dostępnymi okazami grzybów, traktowano bardzo ostrożnie. Stanowiska określone na podstawie okazów badanych przez autora tej pracy, zaznaczono na mapach w postaci pełnych, czarnych punktów, w wy-

kazie powołano się na odpowiedni zielnik. Stanowiska na podstawie literatury lub informacji przedstawiono jako puste koła, cytując nazwisko autora i datę publikacji. Z informacji ustnych lub pisemnych korzystano wyjątkowo i tylko wtedy, gdy istniała prawie całkowita pewność co do wiarygodności.

W pracy uwzględniono materiały odnoszące się do obszaru Polski w obecnych granicach, pochodzące z okresu od 1860 do 1977 r.

Przeanalizowano mikroskopowo około 1520 torebek zielnikowych z obszaru kraju, w tym około 1220 z zielnika Instytutu Botaniki PAN w Krakowie i około 300 torebek z innych zielników polskich i zagranicznych. Sam autor zebrał około 930 torebek, czyli 60% wszystkich badanych materiałów. Zrewidowano poza tym kilkaset torebek z okazami grzybów o morfologii zbliżonej do grzybów tremelloidalnych (niektóre *Ascomycetes*, *Dacrymycetales*, *Tulasnellales*, liczne *Corticaceae*, niektóre *Clavariaceae* s.l., *Polyporaceae* i *Deuteromycetes*).

Przez stanowisko rozumie się tutaj umownie punkt oddalony w terenie od następnego najbliższego punktu (czyli miejsca występowania danego gatunku) nie mniej niż 1 km (na niżu) lub 0,5 km (w górach, tzn. w Sudetach, w Karpatach i w Górach Świętokrzyskich).

SKŁAD GATUNKOWY

Do czasu podjęcia badań przez autora tej pracy znane były z Polski 43 gatunki grzybów tremelloidalnych, z tym że dane o nich były rozproszone w różnych źródłach, a synonimika nasuwała wiele wątpliwości. W latach 1974-1977 autor opublikował informacje o znalezieniu 15 gatunków nowych dla naszej flory (Wojewoda 1974 a, b, c; 1977). W 8 tomie Flory Grzybów wymieniono 58 gatunków z tej grupy stwierdzonych w Polsce. Ostatnio w materiałach z obszaru naszego kraju znaleziono jeszcze 2 gatunki: *Eichleriella deglubens* i *Exidia villosa*. W sumie obecna lista florystyczna *Tremellales*, *Auriculariales* i *Septobasidiales* w Polsce obejmuje 60 gatunków.

PODZIAŁ FIZJOGRAFICZNY I NAZEWNICTWO GEOGRAFICZNE

Za podstawę układu i kolejności stanowisk przyjęto w ich wykazie podział fizyczno-geograficzny Kondrackiego (1977) z uwzględnieniem innych prac tego autora (np. Kondracki 1968). Nazwy miejscowości korygowano według książki „Spis miejscowości PRL” (zbiorowo 1968).

Warto zwrócić uwagę na podwójne znaczenie pojęcia „Brama Krakowska” w tej pracy: oznacza ono makroregion leżący między Wyżyną Kra-

kowsko-Częstochowską, Niecką Nidziańską, Pogórzem Wielickim, Kotliną Oświęcimską i Kotliną Sandomierską, albo też „bramę” skalną o tej samej nazwie, znajdującą się w Ojcowskim Parku Narodowym.

WYKAZ STANOWISK GRZYBÓW TREMELLOIDALNYCH W POLSCE

Opis stanowiska w wykazie zawiera: nazwę makroregionu fizyczno-geograficznego, w którym znajduje się stanowisko, bliższe określenie położenia, wysokość nad poziomem morza w metrach (tylko dla obszarów górskich), nazwisko autora znalezienia, nazwę zielnika, w którym przechowywany jest badany okaz, numer torebki zielnikowej, jeśli zielnik jest numerowany, lub liczbę torebek oraz nazwisko autora publikacji i rok jej wydania, jeśli dane stanowisko było wymieniane w literaturze. W przypadku gdy autor znalezienia jest równocześnie autorem publikacji, nie powtórzono tego nazwiska, lecz dodano po nim w nawiasie datę publikacji. Stanowiska są oddzielone średnikiem.

W wykazie pominięto podłoże, na którym wyrastały owocniki grzyba na danym stanowisku, nie podano także pory tworzenia owocników i daty zbioru. Część tych danych zostanie wymieniona w publikacji poświęconej ekologii polskich grzybów tremelloidalnych.

Objaśnienia skrótów w wykazie (Abbreviations)

PARKI NARODOWE (NATIONAL PARKS)

BabPN	— Babiogórski	RozPN	— Roztoczański
BiaPN	— Białowiecki	SłoPN	— Słowiński
BiePN	— Bieszczadzki	ŚwiPN	— Świętokrzyski
KampPN	— Kampinoski	TatPN	— Tatrzański
KarPN	— Karkonoski	WiePN	— Wielkopolski
OjcPN	— Ojcowski	WolPN	— Woliński
PiePN	— Pieniński		

NAZWISKA AUTORÓW W WYKAZIE (AUTHORS NAMES)

Berd.	— Berdau F.	Heinr.	— Heinrich Z.
Błoń.	— Błoński F.	Hol.	— Hołownia I.
Bres.	— Bresadola J.	Kom.	— Komorowska H.
Buj.	— Bujakiewicz A.	Kos.	— Kosior A.
Cheł.	— Chełchowski S.	Lis.	— Lisiewska M.
Dom.	— Domański S.	Lawr.	— Lawrynowicz M.
Dyn.	— Dyngosz H.	Mir.	— Mirek Z.
Eichl.	— Eichler B.	Nam.	— Namysłowski B.
Elen.	— Elenkin A.	Neuh.	— Neuhoff W.
Feł.	— Fełenczak W.	Roupp.	— Rouppert K.
Fikl.	— Fikiewicz G.	Rudn.	— Rudnicka-Jeziarska W.
Gum.	— Gumińska B.	Sal.	— Sałata B.

Schroet.	— Schroeter J.	Wodz.	— Wodiczko A.
Skirg.	— Skirgiełło A.	Woj.	— Wojewoda W.
Stec	— Stec-Rouppertowa W.	Wróbl.	— Wróblewski A.
Szul.	— Szulczewski J.	Zabl.	— Zabłocka W.
Teod.	— Teodorowicz F.		

ZIELNIKI (HERBARIA)

CDP	— Herbarium Centri Documentationis Physiographicae Academiae Scientiarum Polonae-Cracoviae, Chrzanów
CHRZ	— Herbarium Musei Orbis Chrzanoviensis
HMIPI	— Herbarium Mycologicum Instituti Phytopathologici Cracoviensis
KRA	— Herbarium Instituti Botanici Universitatis Jagiellonicae
KRAM	— Herbarium Instituti Botanici Academiae Scientiarum Poloniae-Cracoviae
LOD	— Herbarium Universitatis Lodzensis
LUB	— Herbarium Universitatis Lublinensis
POZ	— Herbarium Universitatis Posnaniensis
PRC	— Herbarium Universitatis Pragensis
PRM	— Herbarium Musei Nationalis Pragae
SZC	— Herbarium Academiae Agriculturae Stetinensis
TOR	— Herbarium Universitatis Torunensis
WA	— Herbarium Universitatis Varsaviensis
WRSL	— Herbarium Universitatis Vratislaviensis

POZOSTALE SKRÓTY (OTHER ABBREVIATIONS)

Bot.	— Botaniczny	Podl.	— Podlaski
c.	— circa = około	podn.	— podnóże
Dol.	— dolina	Pog.	— Pogórze
g., G.	— góra, góry	Pojez.	— Pojezierze
inf.	— informacja	Pol.	— polana
k.	— koło	Pot.	— Potok
Kotl.	— Kotlina	Prad.	— Pradolina
Krak.	— Krakowski	Przedg.	— Przedgórze
leg.	— legit = zebrał	przeł.	— przełęcz
leśn.	— leśnictwo	przys.	— przysiółek
Lub.	— Lubelska	Pusz.	— Puszcza
m	— metrów nad poziomem morza	rez.	— rezerwat
m.	— między	st.	— stacja
Maz.	— Mazowiecki	szcz.	— szczyt
n.	— nad	Śl.	— Śląski
nadl.	— nadleśnictwo	Śr.	— Środkowe
Niz.	— Nizina	tor.	— torebki zielnikowe
Obniż.	— Obniżenie	ul.	— ulica
oddz.	— oddział leśny	ur.	— uroczysko
ok.	— okolica	wą.	— wąwóz
p.	— pod	Wielkop.	— Wielkopolska
Pobrz.	— Pobrżeże	wierzch.	— wierzchołek
		Wlk.	— Wielki

Wsch.	— Wschodnie	Wznies.	— Wzniesienia
Wyż.	— Wyżyna	Zach.	— Zachodnie
wzg.	— wzgórze		

STANOWISKA NA MAPACH (LOCALITIES ON THE MAPS)

- materiał badany przez autora (material examined by the author)
 ○ dane na podstawie literatury lub informacji (data from literature or information)

Stanowiska w Polsce (Localities in Poland)

*Tremellales**Aporpium caryae* (Schw.) Teix. et Rog.

Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, Łysica, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 11431, leg. Dom. (1962; 1965; 1972), HMIPC 825 (Kotłaba, Lazebniček 1967; Skirg. 1968); Beskidy Śr.: Bartne k. Gorlic, leg. Dom., HMIPC 3246, 3262; Beskidy Lesiste: dol. Lutowego k. Wetliny, leg. Dom., HMIPC 15; Dział k. Wetliny, c. 800-900 m, leg. Dom., HMIPC 164; g. Magura k. Zatwarnicy, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 11433; BiePN: g. Szeroki Wierch, c. 950 m, leg. Dom., HMIPC 723; Połonina Caryńska, leg. Dom. (1965; 1972), HMIPC 725 (Dom. et al. 1960; 1963); Pojez. Litewskie: rez. Starożyn k. Augustowa, leg. Z. Pouzar, KRAM 16269; Niz. Północnopodl.: BiaPN, leg. Dom. (1965; 1967; 1972), HMIPC 591-2, 724, 3854-5, 4522; na styku Polesia Podl. i Niz. Południowo-podl.: Stołpno k. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1907). (Ryc. 1).

Basidiodendron caesiocinereum (Höhn. et Litsch.) Luck-Allen

Wyż. Śl.: Panewniki k. Rudy Śl., leg. Heinr., KRAM 15209-11 (Heinr., Woj. 1976); Wyż. Krak.-Częstochowska, OjcPN, k. ruin zamku w Dol. Prądnika, leg. Woj. KRAM 15208; Kraków: k. rez. Panieńskie Skąły, leg. Woj., KRAM 15029; Zakamycze, wą. Gomółczy Dół, leg. Woj., KRAM 15313; Niecka Nidziańska: k. zamku Mirów w Książu Wlk., leg. Woj., KRAM 15207; Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, m. Bodzentynem a Św. Katarzyną, leg. Woj., KRAM 15310; Kotł. Sandomierska: k. Smoczki w ok. Mielca, leg. Woj., KRAM 15314; Beskidy Zach.: g. Cichoń k. Zalesia w ok. Limanowej, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 15250; g. Będoszka Wlk. k. Żywca, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 15695; Pog. Środkowobeskidzkie: m. wzg. Helicha a Rokszykami k. Przemyśla, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16015; Ciso-wa k. Birczy, c. 400 m, leg. Heinr., KRAM 16552; Beskidy Śr.: dol. pot.

Ostrzesz k. Daliowej, c. 450 m, leg. J. Nowak, KRAM 15213; Łańcuch Tatrzański: TatPN, Wierch Spaleniec, c. 1100 m, leg. Mir., KRAM 14969; Beskidy Lesiste: Przysłop k. Bykowiec, c. 650 m, leg. Heinr., KRAM 5212; Niz. Północnopodl.: Puszcza Białowieska, oddz. 447, leg. Heinr., KRAM 16270. Dane wcześniejsze podał Woj. (1974 a, b). (Ryc. 2).

Basidioidendron cinereum (Bres.) Luck-Allen

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: k. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903); Wyż. Krak. - Częstochowska: OjcPN, Dol. Prądnika k. ruin zamku, leg. Woj. (1974 a), KRAM 11409; Niecka Nidziańska: Miechów, leg. Woj., KRAM 16165; Kotł. Sandomierska: k. Jastrząbki Nowej w ok. Tarnowa, leg. Woj., KRAM 15316; k. Smoczki w ok. Mielca, leg. Woj., KRAM 15315; Beskidy Zach.: Barania G., n. pot. Janoska, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 16016; Beskidy Lesiste: Przysłop k. Sanoka, c. 650 m, leg. Heinr., KRAM 16555. (Ryc. 3).

Craterocola cerasi (Tul.) Bref.

Niz. Śl.: Wrocław-Różanka (Schroet. 1888); na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: ok. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903); Obniż. Orawsko-Podhalańskie: PiePN, g. Facimiech, c. 630 m, leg. Gum., KRA. (Ryc. 4).

Eichleriella alliciens (Berk. et Curt.) Burt

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1907). (Ryc. 5).

Eichleriella deglubens (Berk. et Br.) Reid

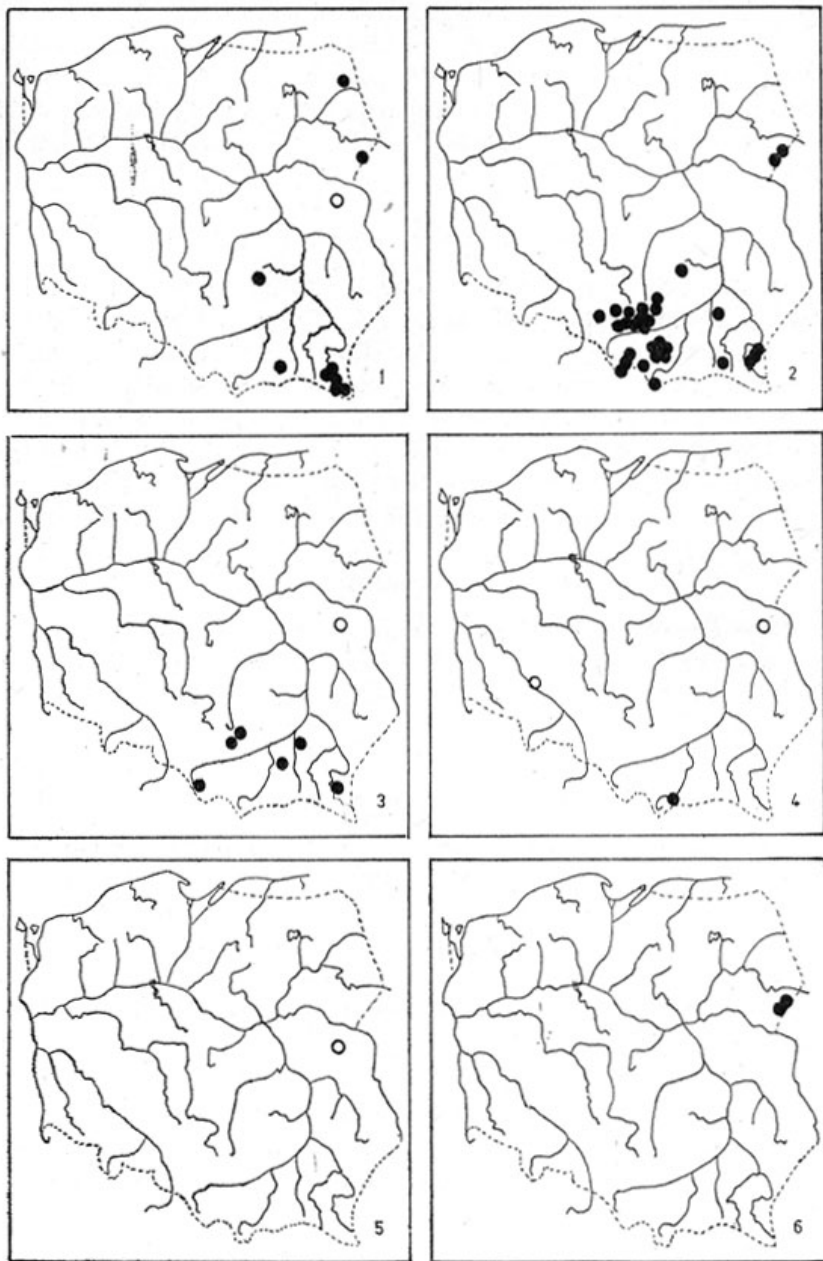
Niz. Północnopodl.: Puszcza Białowieska; leg. Dom., HMIPC 4087; 4088 (rev. J. Eriksson). (Ryc. 6).

Eichleriella leucophaea Bres.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1907). (Ryc. 7).

Exidia badio-umbrina (Bres.) Killerm.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Bres. 1903). (Ryc. 8).

Ryc. 1-6. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

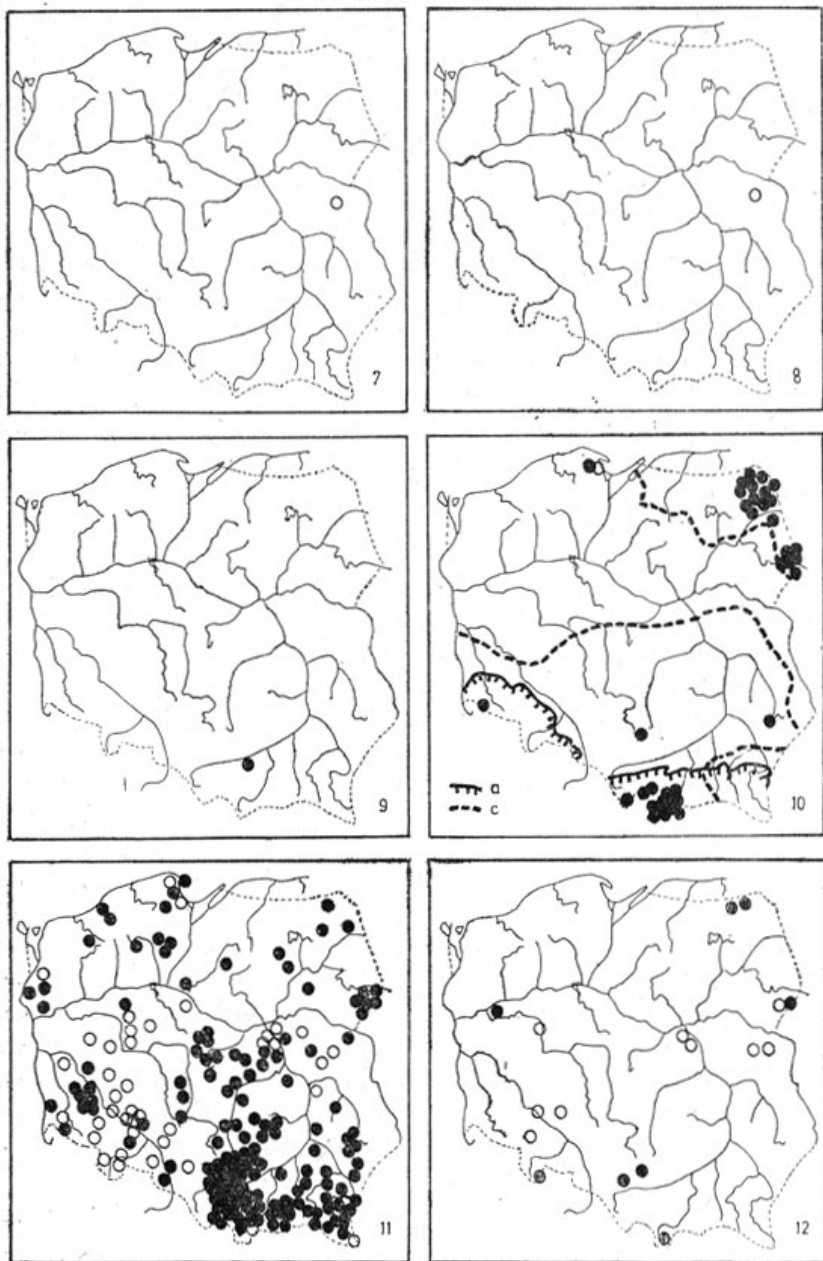
1 — *Aporpium caryae*; 2 — *Basidiodendron caesiocinereum*; 3 — *B. cinereum*; 4 — *Craterocola cerasi*; 5 — *Eichleriella alliiensis*; 6 — *E. deglubens*

Exidia cartilaginea Lund. et Neuh.

Kotł. Sandomierska: Puszcza Niepołomska, oddz. 60, rez. Lipówka k. Chobotu, leg. Woj., KRAM 15182. (Ryc. 9).

Exidia pithya (Alb. et Schw.) Fr.

Pobrzeż. Koszalińskie: k. Darżlubia w ok. Pucka, leg. Woj., KRAM 15277-8; Pobrzeż. Gdańskie: Kępa Redłowska w Gdyni-Redłowie (Teod. 1936); Sudety Zach.: KarPN, Szklarska Poręba, u podn. Szrenicy, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 11397; Wyż. Krak.-Częstochowska: m. Ogródzieniec a Kocikową, leg. Woj., KRAM 16131; Roztocze: RozPN, rez. Obroc, leg. Sał. (1972), LUB; Beskidy Zach.: g. Rycerzowa k. Sobłówki, c. 1020 m, leg. Woj., KRAM 12835; BabPN, m. Markowymi Szczawinami a Cyrhłą, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 14807; m. szcz. Policy a Hałą Krupową, c. 1150 m, leg. Woj., KRAM 11952; ok. Rabki: g. Piątkowa, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 12523; Rabska G., c. 750 m, leg. Woj., KRAM 12526; Poręba Wlk. k. Mszany Dolnej, c. 650 m, leg. Woj., KRAM 12520; ok. Poręby Wlk.: g. Ostry Groń, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 12524; g. Tobołów, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 12521; m. wsią Konina a g. Turbaczyk, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 12525; g. Pieronka k. Koniny, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 11434, 12522; Obniż. Orawsko-Podhalańskie; Gubałówka, c. 1100 m, leg. Woj., KRAM 16325; TatPN, Góry Wierch k. Bukowiny Tatrzańskiej, c. 1200 m, leg. Woj., KRAM 15920; Murzasichle, c. 820 m, leg. Heinr., KRAM 15411; Łańcuch Tatrzański: TatPN: Skorusi Żleb n. Dol. Chochołowską, c. 1320 m, leg. Heinr., KRAM 13168; Dol. Chochołowska, c. 1000 m, leg. Heinr., KRAM 13169; Dol. Kościeliska k. Wą. Kraków, c. 1100 m, leg. Woj., KRAM 16081; m. Przystopem Miętusim a Dol. Małej Łąki, c. 1100 m, leg. Woj., KRAM 14278; Sarnia Skala, Grześkówki, c. 1100 m, leg. Mir., KRAM 12661; Wantule, c. 1220 m, leg. Woj., KRAM 14276; Skoruśniak k. Hali Miętusiej, c. 1250 m, leg. Woj., KRAM 14277; m. Wodogrzmotami Mickiewicza a Pięcioma Stawami Polskimi, c. 1350 m, leg. Heinr., KRAM 12176-7; Dol. Rybiego Pot. k. Włosienicy, c. 1290 m, leg. Heinr., KRAM 14494; m. Włosienicą a miejscem zwanym Ku Wancie, c. 1190 m, leg. Heinr., KRAM 14496; Ku Wancie, c. 1200 m, leg. Heinr., KRAM 14493; k. Pol. Zazadniej, c. 920 m, leg. Woj., KRAM 14241; Dol. Roztoki, c. 1150 m, leg. Heinr., KRAM 13163; Roztocka Czuba k. drogi Balzera, c. 1100 m, leg. Heinr., KRAM 14495; Stawiańskie Rówienki na Hali Gąsienicowej, c. 1480 m, leg. Heinr., KRAM 15279; Pojeż. Mazurskie: k. Grabowa w ok. Goldapi, leg. Woj., KRAM 16159; Puszcza Borecka, m. Dąbkiem a Boćwinką, leg. Woj., KRAM 16160; k. Leśnego Zakątka w ok. Sokólek, leg. Woj., KRAM 16161; k. Rostek w

Ryc. 7-12. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

7 — *Eichleriella leucophaea*; 8 — *Ecidia badio-umbrina*; 9 — *E. cartilaginea*; 10 — *E. pithya*;
 11 — *E. plana*; 12 — *E. recisa*; a — północna granica Sudetów i Karpat (northern limit of the
 Sudeten and the Carpathians; c — południowa i północna granica zasięgu *Picea abies* (southern
 and northern limit of distributional area of *Picea abies*)

ok. Olecka, leg. Woj., KRAM 16164; Pojez. Litewskie: k. Pluszkiejm w ok. Goldapi, leg. Woj., KRAM 16162; rez. Dziki Kąt k. Żytkiejm, leg. Woj., KRAM 16163; k. Gib, leg. Woj., KRAM 16156; m. Sejnam i a Gryszkańcami, leg. Woj., KRAM 16157; m. Leszczewkiem a Cimochowizną n. jeziorem Wigry, leg. Woj., KRAM 16158; Puszcza Augustowska: rez. Kozi Rynek, leg. Heinr., Woj., KRAM 15107, 15117, 16276-7; rez. Starożyn, leg. Heinr., Woj., 15111-14, 16273-4; rez. Perkuć, leg. Heinr., KRAM 15108-10, 15281, 16560; rez. Mały Borek, leg. Heinr., KRAM 16272; Balinka, leg. Heinr., KRAM 16271; Niz. Północnopodl.: Pusz. Knyszyńska, k. Rybnik, leg. Woj., KRAM 16155; Pusz. Białowieska: oddz. 417; 439, leg. Woj., KRAM 14491, 16154; BiaPN: oddz. 340; 369; 370; 398, leg. Woj., KRAM 14488-90, 14492. (Ryc. 10).

Exidia plana (Wigg. ex Schleich.) Donk

Pobrz. Szczecińskie: Źródłiskowa Buczyna w Puszczy Bukowej (Lis. 1963); Przydarłów w nadl. Dziczy Las k. Kozielic, leg. Lis., POZ; Pobrz. Koszalińskie: Dębek k. Władysławowa (Teod. 1936); ok. Koszalina: k. Mścic, leg. Woj., KRAM 14309-10; 16228; G. Chełmska, leg. Woj., KRAM 14308, 15297; Pusz. Darżłubska: k. Leśniewa, leg. Woj., KRAM 15331; m. Darżlubiem a Leśniewem, leg. Woj., KRAM 15303; Pobrz. Gdańskie: k. Jastarni, leg. Woj., KRAM 15302; Gdynia Redłowo, Kępa Redłowska (Teod. 1936); Pojez. Zachodniopomorskie: w ok. Bielinka n. Odrą, k. Cedyni, leg. Kom., KRAM 15799; k. Polczyną-Zdroju, leg. Kom., KRAM 16505; Pojez. Południowopomorskie: Barnówko k. Dębna, leg. Kom., KRAM 15777; k. wsi Charzykowy, leg. Kom., KRAM 16506; Bory Tucholskie: n. jeziorem Spierewnik, leg. Ławr., LOD; Świt k. Rudzkiego Mostu, leg. Ławr., LOD; m. Wysoką a Wysokim Młynem, leg. Ławr., LOD; Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: k. Lasu Królewskiego w ok. Cieclocinka (Roupp. 1911); rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł. (1977), TOR, KRAM 13171; Pojez. Chełmińsko-Dobrzyńskie: rez. Jar Brynicy k. Lidzbarku, leg. Woj., KRAM 16221-2; Pojez. Wielkop.: Dakowy Mokre k. Opalenicy (Buj., Fikl. 1963; 1965); WiePN, Osowa G. (Lis. 1965 b); rez. Dębina, leg. Lis. (1965 a; b), POZ (Lis., Buj. 1976); nadl. Kąty k. Słomowa (Endler 1971); Nekla k. Wrześni (Lis. 1965 b); ok. Kórnika: oddz. 5; 39; 58; 114 (Zaleski, Golenia 1954); Wznies. Zielonogórskie: Zielona G. (Schroet. 1888); Niz. Śl.-Łużycka: m. Polkowicami a Sobinem, leg. Woj., KRAM 14761; m. Lubinem a Lubińskim Lasem, leg. Woj., KRAM 14763; m. Lubinem a Żelaznym Mostem, oddz. 226, leg. Woj., KRAM 14760; ok. Legnicy (Schroet. 1888); Niz. Południowowielkop.: ok. Kutna: ur. Perna, leg. Ławr., LOD; rez. Ostrowy, leg. Ławr. (1973), LOD 2 tor.;

Szczawin k. Ozorkowa, oddz. 39; 40, leg. I. Józefowicz, LOD 3 tor.; Kro-
gulec k. Grotnik, oddz. 256; 258, leg. J. Wesołowska, LOD 4 tor.; Łódź, park
Zdrowie, leg. L. Makowska, LOD; rez. Komarówka k. Złoczewa, leg. Ławr.
(1973), LOD 2 tor.; Obniż. Milicko-Głogowskie: Borowiec k.
Nowej Soli, leg. ?, WRSL; Rawicz (Teod. 1933); Wał Trzebnicki: k.
rez. Dalkowskie Jary w ok. Głogowa, leg. Woj., KRAM 15294; k. Rynarcic,
w ok. Lubina, leg. Woj., KRAM 14757-9; Malin k. Trzebnicy, leg. Schroet.
(1888), WRSL; Niz. Śl.: Lubiąż k. Wołowa; Brzeg Dolny; Szczodre; Wil-
czyce; Wrocław: Osobowice; Strachocin (Schroet. 1888); Oława, leg.
Schroet. (1888), WRSL; rez. Leśna Woda k. Oławy, leg. Woj., KRAM 15293;
Opole, park Bolko, leg. Woj., KRAM 12702; ok. Opola: Brynica; Goszczowice
(Schroet. 1888); Kup, leg. ?, WRSL; Rogów Opolski leg. W. Komorow-
ski, KRAM 16501; Kluczbork (Schroet. 1888); Niz. Północnomaz.:
Pusz. Myszyniecka k. wsi Kuzie, leg. Woj., KRAM 15745; Niz. Środ-
kowomaz.: KamPN, Granica (Rudn. 1969); Warszawa: Bielany (Cheł.
1888, Błoń. 1896); Frascati (Cheł. 1888); Powązki, leg. Woj., KRAM 12742-3;
Łazienki, leg. Woj., KRAM 15147; Saska Kępa, leg. Woj., KRAM 15948;
Babiće; Jabłonna (Błoń. 1896); Puławy (Wróbl. 1915); Pusz. Kozienna, rez.
Żagożdżon, leg. Sał., LUB; Wznies. Południowomaz.: rez. Mo-
lenda k. Łodzi, leg. Ławr., LOD; Las Łagiewnicki k. Zgierza, oddz. 20, leg.
M. Paziuk, LOD 2 tor.; oddz. 12, leg. Z. Ławnicka, LOD; ur. Janinów k.
Brzezin, leg. Ławr., E. Najmanowicz, LOD 3 tor.; rez. Galków k.
Brzezin, leg. H. Sińczak, LOD 3 tor.; rez. Modrzewina k. Małej Wsi, leg.
Woj., KRAM 15298-9 (Kinelska, Roślik 1959); rez. Trębaczew k. Rawy Maz.,
leg. Ławr. (1973), LOD; ur. Smardzewice k. Tomaszowa Maz., leg. K. Czy-
żewska, R. Olaczek, LOD; ur. Borki k. Spały, oddz. 288, leg. Ławr., LOD;
rez. Spała, oddz. 286, leg. Ławr. (1973), LOD 2 tor.; Niz. Południowo-
podl.: Kałuszyn; Burzec k. Łukowa (Błoń. 1896); rez. Jata k. Łukowa, leg.
Sał., LUB 2 tor.; ok. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900); rez. Chmielinne k.
Leśnej Podl., leg. Woj., KRAM 16224; Przedg. Sudeckie: g. Ślęza
k. Sobótki, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 15295; Strzelin, leg. Schroet.,
WRSL; Pog. Zachodniosudeckie: Lwówek Śl. (Schroet. 1888);
Lubań Śl., wzg. Kamienna Górka, c. 250 m, leg. Woj., KRAM 15296; Sude-
tety Zach.: Jagniątków k. Jeleniej G., leg. Schoepke, WRSL; przy-
szlaku do Śnieżnych Kotłów, c. 700 m, leg. L. Makowska, LOD; Sude-
tety Śr.: Kalwaria k. Żąbkowic Śl.; ok. Wałbrzycha; Stara Łomnica (Schroet.
1888); Sude tety Wsch.: Jawornica k. Łądko-Zdroju (Hruby 1931); Wyż.
Śl.: Gliwice (Schroet. 1888); Wyż. Woźnicko-Wieluńska: Gięt-
kowizna k. Parzymiech w ok. Wielunia, leg. Ławr., LOD; Wyż. Krak-
-Częstochowska: Pot. Złoty, leg. Woj., KRAM 15540; m. Jaroszew-
cem Olkuskim a Golczowicami, leg. Woj., KRAM 15629 (Gum. 1962: jako
„Rabsztyn”); ok. Chrzanowa: Alwernia, leg. Woj., CDP 158; Poręba-Żegoty

vid. Woj.; rez. Lipowiec k. Babie, leg. Woj., KRAM 15914; Babice, leg. Woj., KRAM 15913; k. Wygielzowa, leg. Woj., KRAM 14536; Oblaszki, leg. Woj., CDP 142; m. Oblaszkami a Dulową, leg. Woj., KRAM 14564; m. st. Dulowa a Wolą Filipowską, leg. Woj., CDP 159; m. Wolą Filipowską a Rudnem, leg. Woj., KRAM 14543; Tenczynek, leg. Woj., KRAM 14533, CDP 689; Krzeszowice, leg. Woj., KRAM 12629; dol. Eliaszkówki k. Czernej, leg. Woj., CDP 555, CHRZ 2511, KRAM 14529-30; dol. Szklarki k. Dubia, leg. Woj., KRAM 12627-8; rez. Dol. Raclawki k. Dubia, leg. Woj., KRAM 14540; Kraków: park Decjusza, leg. Woj., KRAM 15291; Las Wolski, Łupany Dół, leg. Woj., KRAM 14947, 15292, 15306; Bielany, leg. Woj., KRAM 10897; rez. Bielańskie Skalki, leg. Mir., KRAM 15337; OjcPN: k. Pieskowej Skały, leg. Woj., KRAM 12222, 14582, 14585; m. Młynnikiem a Grodziskiem, leg. Woj., KRAM 14579; Ojców, k. ruin zamku, leg. Woj., KRAM 14589; Złota G., leg. Woj., KRAM 12528, 14544, 14580-1, 14584, 14587, 14593-5; Dol. Saspowska, leg. Woj., KRAM 15300; wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 11127, 14586, 14590, 14592, 14596-8, 14794; G. Chełmowa, wą. Ciasne Skalki, leg. Woj., KRAM 11124, 14588, 14591, 14600; wą. Korytania, leg. Woj., KRAM 14583, 14599, 16044, 16051, 16053; Prądnik Korzkiewski, leg. Woj., 12529 (Elen. 1901; Woj. 1974 a); Wyż. Przedborska: rez. Dębowiec k. Polichna, leg. Ławr. (1973), LOD; Żeleźnica k. Włoszczowej, leg. Ławr., LOD; k. Oksy, leg. Heinr., KRAM 11317, 12470, 16227; rez. Bukowa G. k. Rączek, leg. Ławr., LOD; Niecka Nidziańska; Miechów, leg. Woj., KRAM 16220; Kraków: Mistrzejowice, leg. Woj., KRAM 12837; Kościelniki, leg. Woj., KRAM 15305; Brzegi k. Jędrzejowa, leg. Heinr., I. Jałocha, KRAM 5247; Wyż. Kielecko-Sandomierska: k. Bocheńca w ok. Małogoszcza, leg. Woj., KRAM 12838; rez. Świnia G. k. Bliżyna, leg. Ławr., LOD; ŚwiPN: m. Bodzentynem a Św. Katarzyną, leg. Woj., KRAM 15288, 15290; Czarny Las, leg. Woj., KRAM 15286-7, 15289, 15233, 15535; G. Chełmowa, leg. Woj., KRAM 15332; Wyż. Sandomierska: Radoszki k. Sandomierza, leg. Sał., LUB; Wyż. Lub.: Gościeradów, leg. Sał. (1968), LUB; Dominów, leg. Sał., LUB; Roztocze: rez. N. Tanwią k. Suśca, leg. Woj., KRAM 16022; Krasnobród; Zwierzyniec (Błoń. 1896); RozPN: rez. Bukowa G., leg. Sał., LUB; rez. Obroc, leg. Sał., LUB 4 tor.; rez. Czerkies I (Sał. 1972); rez. Czerkies II, leg. Sał., LUB; Kottl. Oświęcimska: Bobrek, leg. Woj., KRAM 14535; rez. Żaki k. Przeciszowa, leg. Woj., KRAM 14235; Brama Krak.: Kraków, Ogród Bot., leg. Woj., KRAM 14522, 14525-6, 14565, 14568, 14574, 14576, 15785; Kottl. Sandomierska: Pus. Niepołomska: oddz. 32 k. Ispiny, leg. Kom., KRAM 16092; m. Ispina a Chobotem, leg. Woj., KRAM 15584-5; k. Mikuszowic, leg. Woj., Kom., KRAM 15318, 15716; rez. Dębina k. Proszówek, leg. Kom., KRAM 15930; k. Smegorzewa w ok. Dąbrowy Tarnowskiej, leg. Heinr., KRAM 12586, rez. Buczyna w Cyrance k. Mielca, leg. Kom., KRAM 15541; Jezioro k. Tarnobrzega, leg.

Sała, LUB 2 tor.; m. Adamówką a Sieniawą, leg. Woj., KRAM 16023; k. Dąbrówki w ok. Łańcuta, leg. Kom., KRAM 15768-9; Przemyśl: k. zamku, leg. Woj., KRAM 15270; m. Lipowicą a Dużymi Budami, leg. Woj., KRAM 15269; „Borek Dębicki” = ? Borek Wielki k. Ropczyc (Nam. 1910 b); P o g. Z a c h o d n i o b e s k i d z k i e: Leńcze k. Kalwarii Zebrzydowskiej, c. 300 m, leg. K. Luchter, KRAM 14546; m. Radziszowem a Włosaniem, leg. Gum., KRAM 15336; rez. Cieszynianka k. Mogilan, c. 350 m, leg. Heinr., KRAM 16515, 16518; Czaśław k. Dobczyc, leg. Roupp. (1912), KRAM 15309; Połom Duży k. Wiśnicza Nowego, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15325; k. Tymowej Górnej, leg. Heinr., KRAM 12745; B e s k i d y Z a c h.: Trzebunia k. Myślenic, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16390; g. Łysina k. Myślenic, c. 440 m; c. 550 m; c. 600 m; c. 700 m, leg. Woj., KRAM 14517, 15050, 15285, 15328; Raba Niżna, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 14538; g. Lubogoszcz k. Mszany Dolnej, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 14537; Jurków k. Limanowej, c. 510 m, leg. Woj., KRAM 14531; g. Dzielec k. Łososiny Górnej, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 15536, 15538-9; Kamionka Mała k. Limanowej, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15537; g. Mędralowa k. Żywca, c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 15568; Babia G.: k. Zawoi-Markowe, c. 720 m, leg. Woj., KRAM 11667; dol. Jałowca m. Zawoją a Hałą Czarnego, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 14808; Zawoja, w widłach Jałowca i Markowego Pot., leg. Woj., KRAM 14563; g. Jaworzyna, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 14524; ok. Rabki: Rokiciny, n. Raba, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 14542; Stare Wierchy, c. 800 m, leg. Dyn., KRAM 15338; rez. Turbacz, dol. Olszowego, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 12830; c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 15327; c. 900 m, leg. Woj., KRAM 14528; ok. Mszany Dolnej: c. 650 m, leg. Woj., KRAM 15284; g. Magurzyca k. Szczawy, c. 650 m, leg. Woj., KRAM 12561; m. przeł. Przysłop a g. Kudłoń, c. 1100 m, leg. K. Żelewska, KRAM 15966; u podn. Marszałka k. Krościenka, c. 500 m; c. 700 m, leg. Woj., KRAM 14534, 14539; ok. Rytra: dol. Roztoki Małej (Gum. 1962); leg. I. Jałocha, KRAM 14519; g. Makowica, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16091; n. Życzanowskim Pot., c. 800 m, vid. Woj.; g. Jaworzyna Krynicka n. dol. Czarnego Pot., c. 800 m, leg. Woj., KRAM 15580; P o g. Ś r o d k o w o b e s k i d z k i e: m. Górową a Paleśnicą, c. 350 m; c. 430 m, leg. Kom., KRAM 15747, 15749; Grybów; ok. Grybowa: Stróże; Biała, leg. Nam. (1910 a), KRAM 14553; Grybów, park, leg. Woj., KRAM 16045; m. Dębicą a Stasiówką, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16024; Hermanowa k. Tyczyna, c. 300 m, leg. Heinr., KRAM 16093; ok. Przemyśla: Cisowa, leg. A. Frey, KRAM 15339; k. Prałkowiec, leg. Woj., KRAM 15204; Helicha, c. 400 m; na W od Helichy, c. 350 m; k. Rokszyc, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16018-20; Bircza, leg. Woj., KRAM 16021; Huta Poręby k. Dynowa, c. 300 m, leg. Heinr., KRAM 16094; Gorlice, G. Cementarna, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16052; Jasło, leg. Wodz. (1911), KRAM 14557; Kosów k. Rymanowa, leg. Stecki (1910), KRAM 14520; B e s k i d y Ś r.: g. Margoń Niżna k. No-

wego Sącza, c. 700 m (Gum. 1692); ok. Szymbarku: Maślana G., c. 700 m; c. 600 m; Zielona G., c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15301, 15330, 16050; ok. Gorlic: Małastów, c. 450 m, leg. Woj., KRAM 14545; rez. Kornuty, c. 820 m, leg. Heinr., KRAM 16047; ok. Dukli: Zyndranowa; Ostra G., c. 600 m (Fel. 1927), leg. Woj., KRAM 14541; O b n i ż . O r a w s k o - P o d h a l a ń s k i e : Czarny Dunajec, c. 670 m, leg. Heinr., I. Jałocha, KRAM 11380; PiePN: g. Ociemne, leg. Woj., KRAM 14532; n. Ociemnym Pot. (Gum. 1972); Małe Pieniny: g. Witkula, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15567; g. Szafranówka, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15566; centrum Zakopanego, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 14518; p. regłami (Roupp. 1912); Beskidy Lesiste: Sanok, Biała G., c. 300 m, leg. Heinr., KRAM 16557; ok. Wołkowyi: Bukowiec, c. 500 m, leg. Kos., KRAM 15307; k. Bereski, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15335; Wola Matiaszowa, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15334; m. Studennem a Sękowcem, c. 700 m, leg. Kos., KRAM 15714; Magura k. Zatwarnicy (Dom. et al. 1970); m. Działem a Jawornikiem k. Wetliny (Dom. et al. 1960); ok. Ustrzyk Górnych: Kiczera; n. Wołosatym (Dom. et al. 1963); Połonina Caryńska, leg. Kos., KRAM 15715; dol. Terebowca, c. 650 m, leg. Kos., KRAM 15308; Pojez. Mazurskie: n. jeziorem Mokrym k. Krutynia, leg. Woj., KRAM 16217, 16219; Pojez. Ełckie: m. Tamą a Bełdą k. Rajgrodu, leg. Woj., KRAM 15746; Pojez. Litewskie: Puszc. Romincka, k. Pluszkiejm, leg. Woj., KRAM 16218; Puszc. Augustowska: k. rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 16223; rez. Starożyn (Borowska 1967); leg. Woj., KRAM 15186, 15329, leg. Heinr., KRAM 16268; Niz. Północnopodl.: k. Podgórze w ok. Łomży, leg. Woj., KRAM 15743; k. Wygody m. Łomżą a Zambrowem, leg. Woj., KRAM 15744; Puszc. Białowiecka: rez. krajobrazowy m. Hajnówką a Białowieżą, leg. Woj., KRAM 16225; oddz. 426, leg. Woj., KRAM 16226; BiaPN: oddz. 343, leg. A. Borowska, KRAM 16551; oddz. 369; 370; 399, leg. Woj., KRAM 14498-14501; także Błoń. (1888); Polesie Wołyńskie: Zawadówka k. Rejowca Fabrycznego, leg. Gum., KRAM 16558. (Ryc. 11).

Exidia recisa (Ditm. ex S. F. Gray) Fr.

Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: Drezdenko k. Gorzowa Wielkop. leg. W. Lasch, WRSL; Pojez. Wielkop.: Poznań-Jeżyce-Golecin (Szul. 1930); Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice; Brynica k. Opola (Schroet. 1888); Niz. Środkowomaz.; Warszawa: Bielany (Cheł. 1888; 1902, Błoń. 1896); Wilanów (Cheł. 1888; 1902); na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: k. Lisek; k. Omelna w ok. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900); Przedg. Sudeckie: Ziębice k. Ząbkowic Śl.; Sudety Wsch.: Śnieżnik (Schroet. 1888); Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN, k. zamku w Ojcowie, leg. Woj. (1974 a),

KRAM 14638-9; Oblaszki k. Chrzanowa, leg. Woj., CDP 134; Obniż. Orawsko-Podhalańskie; dol. Cichowiańskiej Wody k. Murzasichla, c. 870 m, leg. A. Plewicka, KRAM 12455; Pojez. Litewskie: Pusz. Romincka: k. Pluszkiejm; k. Żytkiejm, leg. Woj., KRAM 16165-6; Niz. Północnopodl.: Pusz. Białowieska, leg. Pilát (1950), PRM 676336; BiaPN, oddz. 224, leg. Woj., KRAM 14640. (Ryc. 12).

Uwagi. Buj., Fikl. (1963; 1965) i Lis. (1965) podały ten gatunek z kilku stanowisk w ok. Opalenicy. Po zrewidowaniu okazów (leg. Buj., Fikl., POZ) okazało się, że jest to *Auriculariopsis ampla* (Lév.) Maire = *Cytidia flocculenta* (Fr.) Höhn. et Litsch., zaliczany przez Parmasto (1968) do *Corticaceae* (*Aphyllporales*). Grzyb ten od *Exidia recisa* różni się brakiem przegród w podstawie i krótszymi, nie przekraczającymi 12 μ m dł. zarodnikami, które u *E. recisa* dochodzą do 16 μ m dł.

Exidia repanda Fr.

Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: Drezdenko k. Gorzowa Wielkop., leg. W. Lasch, WRSL, KRAM 16513; Niz. Śl.: ? Wrocław-Osobowice; ? Stradomia k. Sycowa (Schroet. 1888); na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: ok. Międzyrzecza Podl.: Liski; Stołpno (Eichl. 1900); Przedg. Sudeckie: ? Muszkowicki Las k. Ziębic; Wyż. Woźnicko-Wieluńska; ? ok. Olesna (Schroet. 1888); na styku Wyż. Krak.-Częstochowskiej Bramy Krak. i innych makroregionów: ? Kraków (Nam. 1909); Pog. Środkowobeskidzkie: ? Stróże k. Grybowa (Nam. 1910 a); Beskidy Lesiste: Magura k. Zatwarnicy, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 15169; Pojez. Mazurskie: ok. Kętrzyna (Neuh. 1935). (Ryc. 13).

Uwagi. Neuh. (1935) wątpi w poprawność oznaczenia okazów przez Schroet. (1888). Stanowisko podane przez Roupp. (1909) z Czaławia k. Dobczyc (leg. Roupp., KRAM 15341) odnosi się do *Ascocoryne sarcoides*. Po zbadaniu okazów oznaczonych jako *E. repanda*, z Blinstrubiszek (ZSRR, leg. E. Janczewski, det. Nam., KRAM 15342) okazało się, że jest to również *Ascocoryne sarcoides*. Wynika z tego, że Nam. nie odróżniał tych taksonów a oznaczał je prawdopodobnie bez badania mikroskopowego. Można przypuszczać, że jego dane z Krakowa i Stróży mogą być błędne, tym bardziej, że poszukiwania w ostatnich latach nie potwierdziły informacji Nam. Z tego powodu zarówno stanowiska Schroet. jak i Nam. podano tu ze znakiem zapytania.

Exidia saccharina (Alb. et Schw.) ex Fr.

Pobrz. Koszalińskie: Dębek k. Władysławowa (Teod. 1936); Pobrz. Gdańskie: k. Jastarni, leg. Woj., KRAM 15345; Pojez. Wschodniopomorskie: ok. Kwidzyna (Neuh. 1935); Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł. (1977), KRAM 13172; Pojez. Wielkop.: Ludwikowo (Szul. 1930); Las Stęszewski k. Poznania; Żelice k. Wągrowca (Teod. 1933); Niz. Śl. - Lu-

życka: m. Biedrzychowem a Sobinem k. Polkowic, leg. Woj., KRAM 14764; m. Lubińskim Lasem a Oborą Górną k. Lubina, leg. Woj., KRAM 14767; Niz. Południowowielkop.: Łódź. park Zdrowie, leg. Kom., KRAM 16511-12; Wał Trzebnicki: m. Lubińskim Lasem a Biedrzychowem, leg. Woj., KRAM 14765-6; Niz. Śl.: k. Niemodlina, leg. Schroet., WRSL; Biała k. Prudnika (Neuh. 1935); Niz. Środkowomaz.: Stanisławów k. Bielaw w ok. Łowicza (Rudn. 1963); Puszc. Koziennicka, Augustów k. Pionek, leg. Sał., LUB; Wznies. Południowomaz.: rez. Modrzewina k. Małej Wsi, leg. Woj., KRAM 15343; Niz. Południowopodl.: rez. Jata k. Łukowa, leg. Sał., LUB; ok. Międzyrzecz Podl. (Eichl. 1900); Pog. Zachodniosudeckie: Bolesławice k. Bolesławca, leg. Schroet., WRSL; Sudety Zach.: ok. Jeleniej G. (Bail. 1860); Wyż. Śl.: Panewniki k. Rudy Śl., leg. Woj., I. Jałocha, KRAM 13122; Wyż. Krak.-Częstochowska: Żbik k. Krzeszowic, leg. Nam. (1910 b), KRAM 14642; wzg. Żelątowa k. Chrzanowa, leg. Woj., KRAM 16644; Puszc. Dulowska k. Trzebini, leg. Woj., CDP 376, CHRZ 2512; Kraków, Bielany k. klasztoru, leg. Woj., KRAM 10896; Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, k. Św. Katarzyny, leg. Woj., KRAM 15346; Wyż. Lub.: Dąbrowa k. Lublina, leg. Sał., LUB; Roztocze: RozPN, rez. Bukowa G., leg. Sał. (1972), LUB; k. Suśca, leg. Woj., KRAM 16026; Kotl. Sandomierska: Puszc. Niepołomska, k. Kłaja, leg. Woj., KRAM 15319; Jadachy k. Tarnobrzega, leg. Sał., LUB 3 tor.; Dębica, leg. Nam. (1910 b), KRAM 14641; Beskidy Zach.: g. Kamiennik k. Myślenic, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 14645; Pog. Środkowobeskidzkie: Helicha k. Przemyśla, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16025; Beskidy Śr.: Wyszowadka k. Krempnej, c. 500 m, leg. Dom., KRAM 16579; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: k. Pirogówki w ok. Jabłonki, c. 630 m, leg. I. Jałocha, KRAM 12677; Pojez. Mazurskie: k. Soboli w ok. Olecka, leg. Woj., KRAM 16209; Pojez. Litewskie: m. Sejnami a Gryszańcami, leg. Woj., KRAM 16210; Kukle k. Sejn, leg. Z. Domański, KRAM 16578; Puszcza Augustowska: rez. Perkuć, leg. Heinr., KRAM 15347, 16280; Balinka, leg. Heinr., Z. Pouzar, KRAM 16278-9; Niz. Północnopodl.: k. Olszanki w ok. Zabłudowa, leg. Woj., KRAM 16214; Puszc. Knyszyńska: k. Rybnik w ok. Białegostoku, leg. Woj., KRAM 16211; m. Rybnikami a Przewalanką, leg. Woj., KRAM 16213; m. Wygodą a Podgórzem k. Łomży, leg. Woj., KRAM 15742; m. Milejczycami a wsią Chanie-Chursy k. Siemiatycz, leg. Woj., KRAM 16212. (Ryc. 14).

Exidia thuretiana (Lév.) Fr.

Pobrz. Gdańskie: ok. Elbląga (Neuh. 1933; 1935); Pojez. Zachodniopomorskie: k. Polczyna-Zdroju, leg. Kom., KRAM 16507;

Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice; Oleśnica (Schroet. 1888); Niz. Środkowomaz.: Warszawa: Bielany; Marymont; Łazienki; Jabłonna (Błoń. 1896); na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Liski k. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900); Sudety Śr.: Radków k. Nowej Rudy (Schroet. 1888); Wyż. Śl.: ok. Góraždzy k. Krapkowic, leg. Schroet. (1888), WRSL; Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN: G. Chel-mowa, leg. Woj., KRAM 15168; wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 11170-1, 12759, 14646; wą. Ciasne Skalki k. Bramy Krak., leg. Woj., KRAM 11172; Piesko-wa Skala, leg. Woj. (1974 a), KRAM 15562; Kraków, Bielany k. klasztoru, leg. Woj., KRAM 14443; Roztocze: RozPN: rez. Czerkies II; rez. Bu-kowa G., leg. Sał. (1972), LUB 2 tor.; Beskidy Zach.: rez. Turbacz, dol. Olszowego, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 12828; Niz. Staropruska: Karszewo k. Kętrzyna (Neuh. 1933); Pojez. Mazurskie: Bukwałd k. Olsztyna (Neuh. 1935). (Ryc. 15).

Exidia truncata Fr.

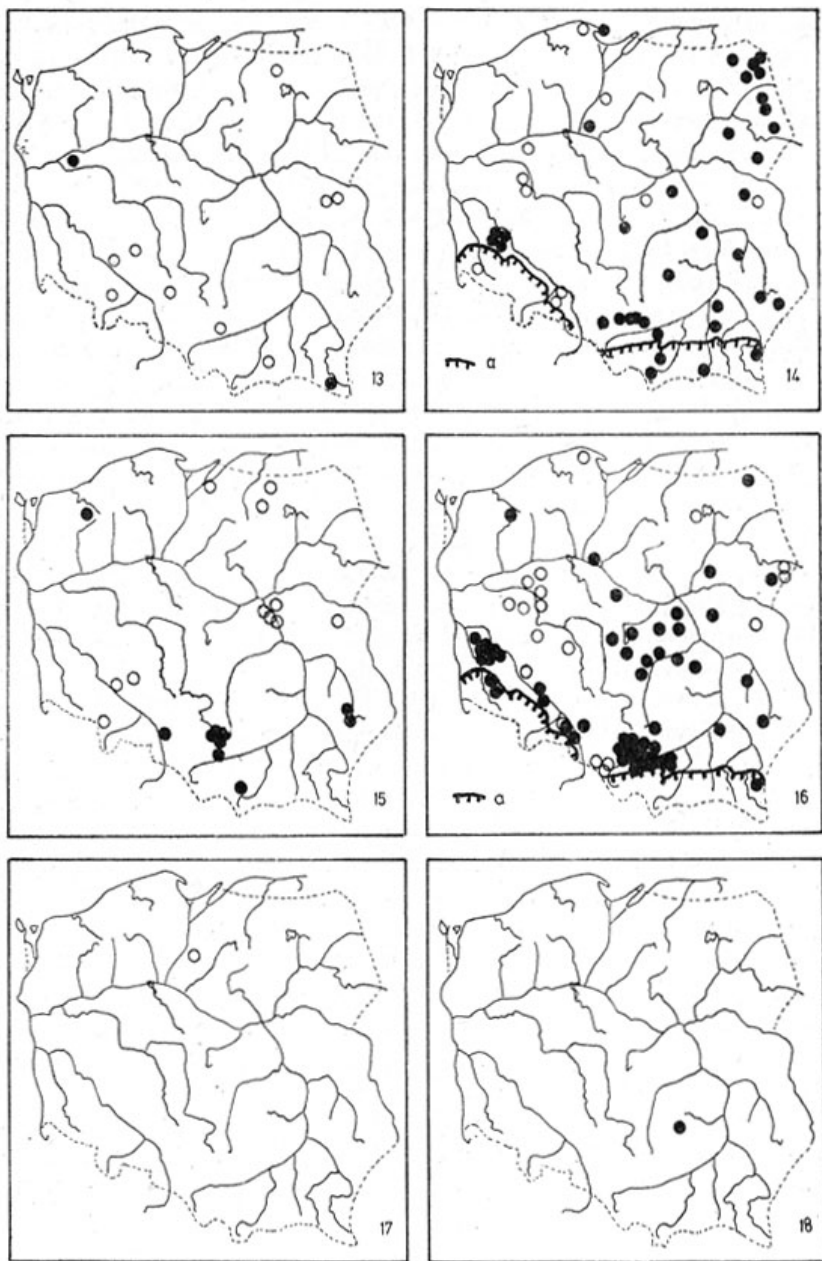
Pobrz. Koszalińskie: Dębek k. Władysławowa (Teod. 1936); Pojez. Zachodniopomorskie: k. Polczyna-Zdroju, leg. Kom., KRAM 16504; Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: rez. Las Piw-nicki k. Torunia, leg. Hoł., TOR, KRAM 15357; m. Płockiem a Górami, leg. Woj., KRAM 16178; Pojez. Wielkop.: ok. Poznania; Las Stęszew-ski; Dębogóra (Teod. 1933); Pniewy; leśn. Dębina k. Wągrowca (Lis. 1965), Zielonka k. Obornik (Zaleski, Dom., Wojciechowski 1948); Dziewicza G. k. Poznania (Lis. 1965); Prad. Warciańsko-Odrzańska: Gogole-wo k. Książa Wielkop. (Teod. 1933); Niz. Śl.-Łużycka: m. Lubinem a Lubińskim Lasem, leg. Woj., KRAM 14768-9, 14775, 15350, 15352; m. Lubinem a Czyszowicami, leg. Woj., KRAM 14770; k. Czyszowic, leg. Woj. KRAM 14773; Niz. Południowowielkop.: Gołuchów k. Ka-lisza, leg. Ławr., LOD; m. Poddębicami a Uniejowem, leg. Ławr., LOD; Krogulec k. Zgierza, oddz. 257; oddz. 258, leg. J. Wesołowska, LOD 2 tor.; Wał Trzebnicki: ok. Lublina: k. Żelaznego Mostu, oddz. 115, leg. Woj., KRAM 14771; k. Rynarcic, oddz. 120, leg. Woj., KRAM 14774; k. Pieszkowic, leg. Woj., KRAM 14772; k. Biedrzykowa, leg. Woj., KRAM 14863; k. Gaworzyc w ok. Głogowa, leg. Woj., KRAM 15353; Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice (Schroet. 1888); Oława, las n. Odrą, leg. Schroet. (1888), WRSL; rez. Leśna Woda k. Oławy, leg. Woj., KRAM 15356, 15358; Brzeg, leg. Kom., KRAM 16386; ok. Niemodlina, leg. ?, WRSL, Brynica k. Opola, leg. Schoebel, WRSL; Rogów Opolski k. Krapkowic, leg. W. Ko-morowski, KRAM 16502-3; Niz. Północnomaz.: Puszc. Biała k. Trzcianki, leg. Woj., KRAM 15259; Niz. Środkowomaz.: KampN, k. cmentarza Palmiry, leg. Heinr., KRAM 14657; rez. Zagożdżon w Puszc.

Koziennickiej, leg. Sał., LUB; Wznies. Południowomaz.: las Łagiewnicki k. Łodzi, leg. Z. Ławnicka, LOD; rez. Spała, oddz. 286, leg. Ławr. (1973), LOD; rez. Lubiaszów k. Tomaszowa Maz., leg. G. Grzeń, LOD; ur. Podlubień, oddz. 96, k. Łączna, leg. K. Czyżewska, LOD; rez. Zimna Woda k. Brzezin, leg. Woj., KRAM 15260; rez. Modrzewina k. Małej Wsi, leg. Woj., KRAM 15355, leg. A. Borowska, KRAM 15160; k. Białobrzegów, leg. Woj., KRAM 16180; Niz. Południowopodl.: rez. Jedlina k. Mińska Maz., leg. A. Borowska, KRAM 15161; na styku z Polesiem Podl.: Liski k. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900, Bres. 1903); Pog. Zachodniosudeckie: rez. Ostrzyca k. Złotoryi, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 15173; Sudety Zach.: g. Skopiec k. Komarna, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15351; Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN: Pieskowa Skała, leg. Woj., KRAM 12204; wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 14652; wą. Korytania, leg. Woj., KRAM 16060; Kraków: rez. Panińskie Skały, k. Chełmu, Łupany Dół; m. Łupanym Dołem a Bielanami; Bielany k. Ostrej G.; m. Sowińcem a klasztorem na Bielanach; Sowiniec; Gomółczy Dół, leg. Woj., KRAM 10892-5, 11381, 14948-9, 15255, 15362, 15364, 15621, 1611; Niecka Nidziańska: rez. Lipny Dół k. Książa Wlk. leg. Woj., KRAM 15359; Wyż. Lub.: Zemborzyce k. Lublina, leg. Sał., LUB; Roztocze: RozPN, ur. Stoki, leg. Sał., LUB; Kotl. Oświęcimska: k. Jankowic w ok. Pszczyny, leg. Woj., KRAM 14238; Bobrek, leg. Woj., KRAM 15361; rez. Żaki k. Przeciszowa, leg. Woj., KRAM 14237; Brama Krak.: Kraków, park Skały Twardowskiego, leg. Woj., KRAM 15360; Kotl. Sandomierska: Puszc. Niepołomicza: oddz. 60, rez. Lipówka k. Chobotu, leg. Woj., Kom., Heinr., KRAM 14823, 15321, 15354, 16028; k. Ispiny, leg. Woj., KRAM 14822; rez. Dębina k. Proszówek, leg. Kom., KRAM 14650, 15931; k. Mikłuszowic, oddz. 44; oddz. 68, leg. Kom., KRAM 16054, 16095, 16215; k. Niepołomic, oddz. 143, leg. Kom., KRAM 16029; oddz. 100, leg. Kom., KRAM 16055-6; m. Niepołomicami a Sitowicami, leg. Kom., KRAM 15320, 15698; k. Kłaja, leg. Kom., KRAM 15947; k. Stanisławic, leg. Kom., KRAM 16057; m. Stanisławicami a Wolą Zabierzowską, leg. Kom., KRAM 16058-9; Jezioro k. Tarnobrzega, leg. Sał., LUB; Pog. Środkowobeskidzkie: Rokszyce k. Przemyśla, leg. Woj., KRAM 16027; Pojez. Mazurskie: Kamień k. Mikołajek (Skirg. 1968); Pojez. Litewskie; k. Szypliszek w ok. Suwałk, leg. Woj., KRAM 16179; Niz. Północnopodl.: Puszc. Białowieska, oddz. 417, leg. Woj., KRAM 16177; BiaPN (Skirg. 1968; Pilát 1950); Puszc. Ładzka k. wsi Narew (Błoń. 1889). (Ryc. 16).

Exidia umbrinella Bres.

Pojez. Wschodniopomorskie: Kwidzyń (Neuh. 1933; 1935). (Ryc. 17).

Ryc. 13-18. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

13 — *Eridia repanda*; 14 — *E. saccharina*; 15 — *E. thuretiana*; 16 — *E. truncata*; 17 — *E. umbri-nella*; 18 — *E. villosa*; a — północna granica Sudetów i Karpat (northern limit of the Sudeten and the Carpathians)

Exidia villosa Neuh.

Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, G. Miejska k. Bodzentyńska, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16113. (Ryc. 18).

Exidiopsis calcea (Pers. ex St-Am.) Wells

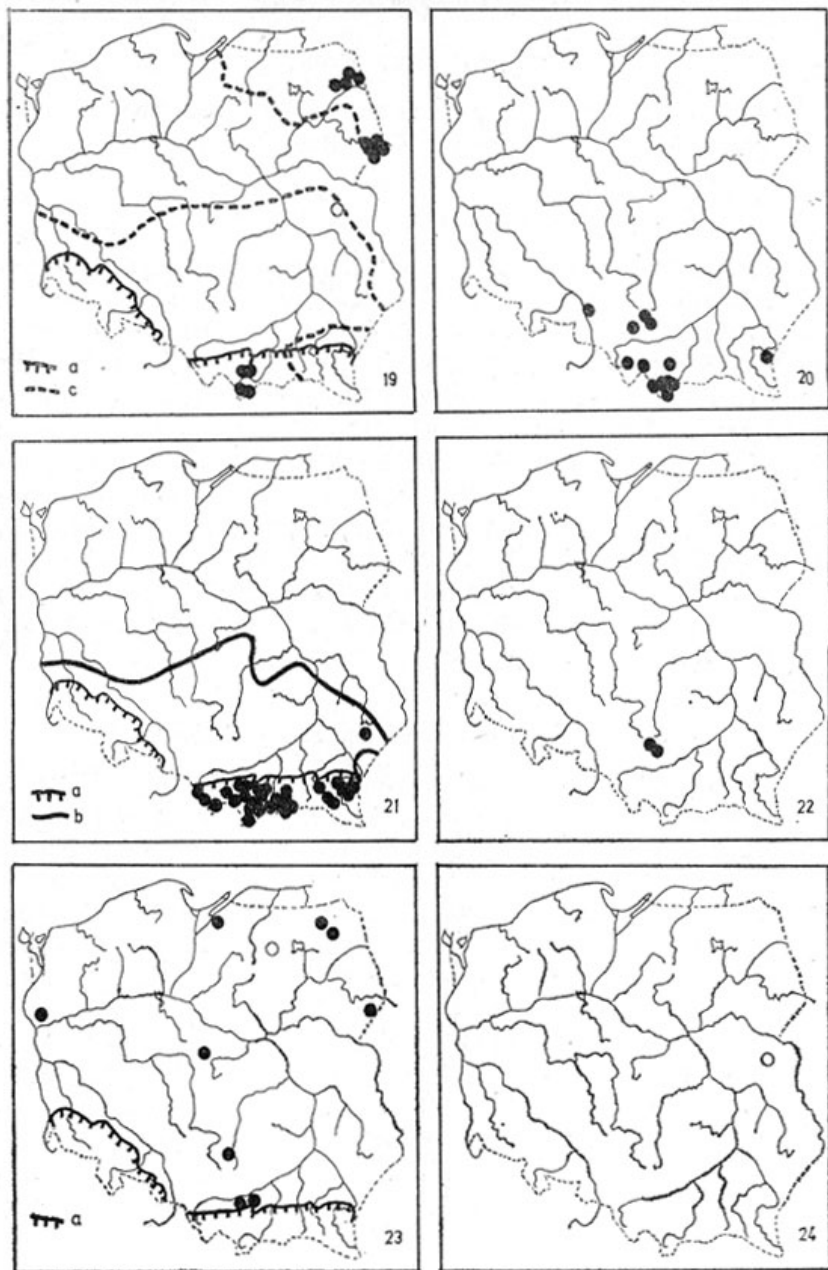
Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1904); Beskidy Zach.: g. Piątkowa k. Rabki, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 11407; g. Magurzyca k. Szczawy, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 12555; Łańcuch Tatrzański: TatPN. g. Sarnia Skala, Grzeškówwki, c. 1000 m, leg. Mir., KRAM 11750; p. Mnichami Chochołowskiemi, c. 1160 m, leg. Heinr., KRAM 13155; Pojez. Litewskie: Pus. Augustowska, rez. Kozi Rynek, leg. Woj., KRAM 15368; rez. Perkuć, leg. Woj., KRAM 15369, 15371, leg. Heinr., KRAM 16283; rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 14664-5, 15372-3; rez. Mały Borek, leg. Heinr., Z. Pouzar, KRAM 16281-2; Niz. Północnopodl.: Pus. Białowieśka (Pilát 1950); oddz. 439, leg. Woj., KRAM 14669-70; BiaPN; oddz. 340; 369; 398; leg. Woj., KRAM 14665-7, 15367, 15370, 15374-6, 16549; oddz. 343, leg. Heinr., KRAM 16548. (Ryc. 19).

Exidiopsis effusa (Bref. ex Sacc.) Möller

Niz. Śl.: Opole, park Bolko, leg. Woj., KRAM 12698; Wyż. Krak.-Częstochowska: rez. Dol. Raclawki k. Krzeszowic, leg. Woj., KRAM 12624, CDP 750; OjcPN: k. wylotu w. Jamki, leg. Woj. (1974 a), KRAM 12756-7; górna część Jamek, leg. Woj., KRAM 15559, 15562; Beskidy Zach.: Barania G. p. Karolówką, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 16008; BabPN: m. Czatozą a Halą Czarnego, c. 800 m; c. 900 m; leg. Woj., KRAM 14810-12; rez. Turbacz, dol. Olszowego, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 12752; Pog. Środkowobeskidzkie: m. Helichą a Rokszykami k. Przemysła, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16009; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: Bór Nowotarski, c. 550 m, leg. J. Kurzawiński, KRAM 14274; Łańcuch Tatrzański: TatPN: Sarnia Skala, Grzeškówwki, c. 900-1000 m, leg. Mir., KRAM 12663; Wierch Spaleniec, c. 1000 m, leg. Mir., KRAM 14784-5; Nosał, c. 1000 m, leg. Mir., KRAM 14786, 14788; ku Dziurze, c. 960 m, leg. Woj., KRAM 14280; Łysanki, dol. Suchy Żleb, c. 950 m, leg. Woj., KRAM 14821. (Ryc. 20).

Exidiopsis grisea (Pers.) Bourd. et Maire

Roztocze: m. Rybnicą a Sikliwami k. Suśca, leg. Woj., KRAM 16032; Pog. Zachodniobeskidzkie: k. Włosania w ok. Mogilan,

Ryc. 19-24. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

19 — *Eridiopsis calcea*; 20 — *E. effusa*; 21 — *E. grisea*; 22 — *Myxarium laccatum*; 23 — *M. nuculeatum*; 24 — *M. podlachicum*; a — północna granica Sudetów i Karpat (northern limit of the Sudeten and the Carpathians); b — północna granica zasięgu *Abies alba* (northern limit of the distributional area of *Abies alba*); c — południowa i północna granica zasięgu *Picea abies* (southern and northern limit of the distributional area of *Picea abies*)

c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15543; Beskidy Zach.: Wielka Czantoria k. Ustronia-Polany, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 16115; Wielki Stożek k. Wisły-Labajowa, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16132; g. Kamiennik k. Myślenic, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15053; ok. Rytra: p. szczytem Makowicy n. dol. Zyczanowskiego Pot., c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16099; p. szcz. Przehyby k. Wietrznych Dziur, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 16098; m. przeł. Obidza a szcz. Eliaszówki, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 16033; g. Eliaszówka, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 16034; Sucha Dol. n. Piwniczną, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 16035; Pog. Środkowobeskidzkie: ok. Krosna: m. rez. Prządki a zamkiem Odrzykoń, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16061; Pustyny, c. 350 m, leg. Heinr., KRAM 16556; Huta Poręby k. Dynowa, c. 390 m, leg. Heinr., KRAM 16097; Krępak k. Korzeńca, leg. Heinr., KRAM 16096; ok. Przemyśla: m. Helichą a Rokszycami, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16030; k. leśniczówki w Rokszycach, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16031; Beskidy Śr.: Maślana G. k. Szymbarku, c. 740 m, leg. Woj., KRAM 15183; c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15184. (Ryc. 21).

Uwagi. Część danych podali Woj. (1974 c) i Gum. (1976).

Myxarium laccatum (Bourd. et Galz.) Reid

Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN, Złota G., leg. Woj., KRAM 15166; wą. Ciasne Skałki k. Bramy Krak., leg. Woj., KRAM 16169. (Ryc. 22).

Myxarium nucleatum Wallr.

Pobrz. Gdańskie: Elbląg, Bażantarnia, leg. Kom., KRAM 15905; Pojez. Południowopomorskie: Barnówko k. Dębna, leg. Kom., KRAM 15774-6; Niz. Południowowielkop.: rez. Ostrowy k. Krośniewic, leg. Lawr., LOD; Wyż. Przedborska: rez. Dębowiec k. Polichna, leg. Lawr. (1973), LOD; Kotł. Sandomierska: Pusz. Niepołomska: k. Chobotu, leg. Kom., KRAM 16075; k. Mikuszowic, leg. Kom., KRAM 16389; Pojez. Mazurskie: ok. Olsztyna (Neuh. 1935); Kowalki k. Grabowa, leg. Woj., KRAM 16170; m. Oleckiem a Wieliczkami, leg. Woj., KRAM 16171; Niz. Północnopodl.: BiaPN, oddz. 369, leg. Woj., KRAM 15167. (Ryc. 23).

Myxarium podlachicum (Bres.) Raitv. ex Woj.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: ok. Międzyrzecz Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1907). (Ryc. 24).

Myxarium subhyalinum (Pears.) Reid

Wyż. Krak.-Częstochowska: rez. Lipowiec k. Babcic, leg. Woj., KRAM 14658; m. Jaroszewcem Olkuskim a Golczowicami, leg. Woj., KRAM 15626; OjcPN, Ojców k. zamku, leg. Woj. (1974 a), KRAM 11751; Kotl. Sandomierska: Puszc. Niepołomicka k. Chobotu, leg. Woj., KRAM 15317; Beskidy Zach.: ok. Rytra: g. Makowica, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 16173; g. Przehyba k. Pol. Wdżary Wyżne, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16172; Niz. Północnopodl.: Puszc. Białowieska, oddz. 442, leg. Woj., KRAM 14659, 15322; BiaPN, oddz. 314, leg. Heinr., KRAM 14660. (Ryc. 25).

Protodontia fascicularis (Alb. et Schw. ex Fr.) Pil. ex Woj.

Niz. Śl.: Mokra k. Wrocławia (Schroet. 1888). (Ryc. 26).

Protodontia piceicola (Kühn. ex Bourd.) Martin

Niz. Północnopodl.: Puszc. Białowieska, leg. Dom., HMIPC 4003. (Ryc. 27).

Protodontia subgelatinosa (P. Karst.) Pil.

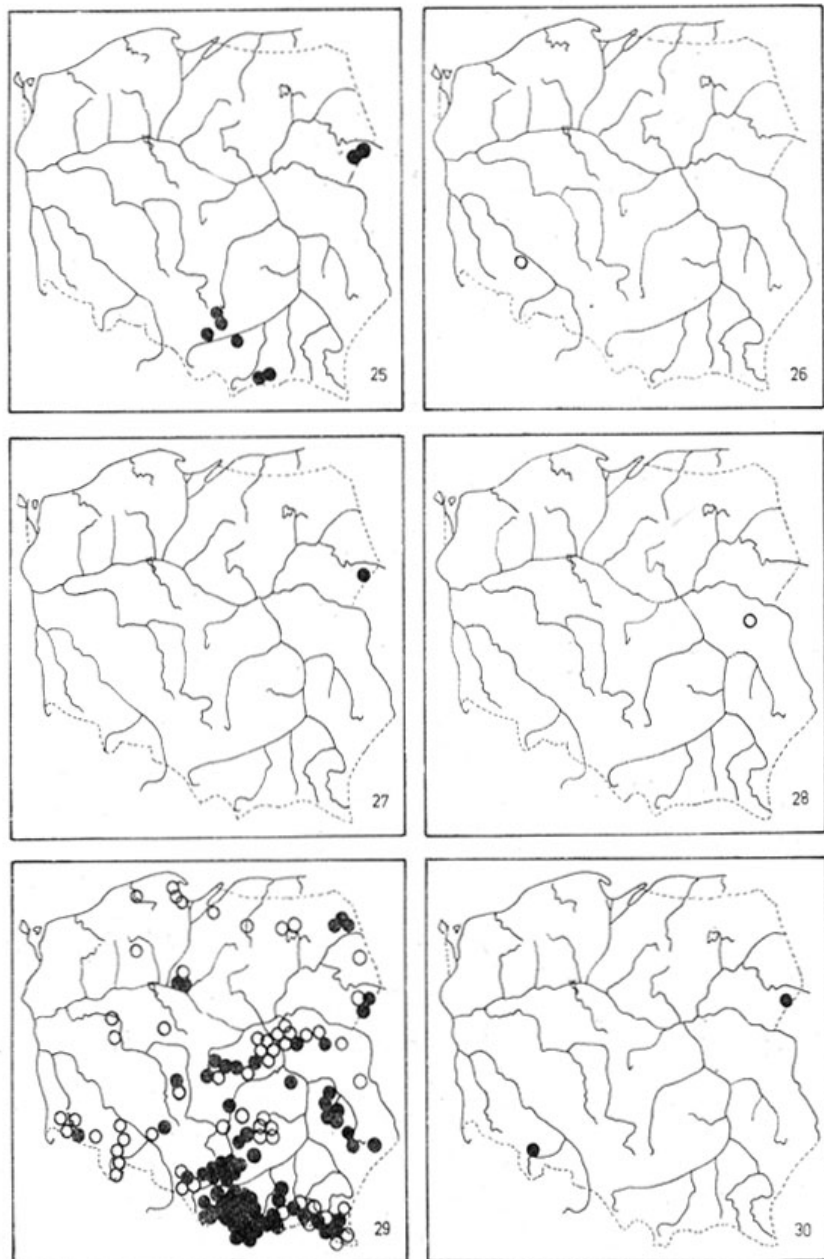
Niz. Południowopodl.: na styku z Polesiem Podl.: ok. Międzyrzecz Podl. (Bres. 1903). (Ryc. 28).

Pseudohydnum gelatinosum (Scop. ex Fr.) P. Karst.

Pobrz. Koszalińskie: Słupsk (Skirg. 1970); Pobrz. Gdańskie: Sopot; Oliwa; Gdańsk; Elbląg (Skirg. 1970); Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: ok. Torunia: rez. Las Piwnicki, leg. Hoł., KRAM 15424, TOR; Cierpice, leg. Hoł., TOR; Barbarka (Hoł. 1974); Prad. Wielkop.: Zielonka k. Obornik (Zaleski, Dom., Wojciechowski 1948); Powidz k. Konina (Skirg. 1970); rez. Komasówka k. Złoczewa (Ławr. 1973); Niz. Śl.: ok. Brzegu (Schroet. 1888); Niemodlin, leg. Plosel (Schroet. 1888), WRSL; Nagodowice k. Kluczborka, leg. S. Bałazy, HMIPC 2158; Brynica k. Opola (Schroet. 1888); Niz. Środkowomaz.: Warszawa, Wawer; Dębe i Miłosna k. Warszawy (Błoń. 1896); Puszc. Kampinoska: Granica (Rudn. 1969); Dąbrowa Stara (Skirg. 1970); Kawęczyn (Cheł. 1888); Całowanie k. Otwocka (Skirg. 1970); Chojnów k. Piaseczna (Jezierska, Wosińska 1964); Puszc. Kozienicka, rez. Zagożdżon, leg. Sał., LUB 2 tor.; ? Zagoścień m. Wołominem a Tłuszczem, leg. S. Waśniewski (Skirg. 1970), KRAM 14602;

rez. Dębina k. Klembowa (Skirg. 1970); Wznies. Południowomaz.: rez. Molenda k. Rydzyn, leg. Lawr. (1973), leg. Skalmierska E. (Skirg. 1970), LOD 2 tor.; rez. Wolbórka k. Rzgowa (Skirg. 1970); rez. Doliska k. Przylęku Dużego, leg. Woj., KRAM 15262; rez. Galków Duży k. Brzezin; rez. Wiączyń k. Lipin, leg. H. Sińczak, LOD 2 tor.; rez. Trębaczew k. Nowego Miasta n. Pilicą (Lawr. 1973); rez. Modrzewina k. Małej Wsi (Kinelska, Roślik 1959); ur. Wielkopole w nadl. Lubień, leg. Lawr., LOD; Niz. Południowopodl.: Mienia k. Mińska Maz.; Kałuszyn (Błoń. 1896); rez. Jata k. Łukowa, leg. Sał., LUB; ok. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900); ok. Lubartowa: rez. Brzeziczno; Wandzin, leg. Sał., LUB 2 tor.; Przedg. Sudeckie: Grodziszczce k. Ząbkowic Śl.; Pog. Zachodniosudeckie: Plakowice k. Lwówka Śl. (Schroet. 1888); Sudety Zach.; skała Siodło m. Jelenią G. a Łapiguzem (Bail 1860); Mumłowski Wierch k. Szklarskiej Poręby (Skirg. 1970); las Strażnica; n. pot. Czerwień k. Przesieki, leg. Dom. (1963), HMIPC 2157; Sudety Śr.: Jedlina-Zdrój k. Wałbrzycha; Sudety Wsch.: Karpno k. Łądka-Zdroju; Śnieżnik (Schroet. 1888); Wyż. Śl.: Miechowice k. Bytomia, leg. Schroet. (Skirg. 1970), WRSL; Kuźnia Nieborowska k. Gliwic (Dominik 1963); Niedobczyce, Popielów (Schroet. 1888); Wyż. Krak.-Częstochowska: m. Jaroszewcem Olkuskim a Golezowicami, leg. Woj. (1960) KRAM 14632 (Gum. 1962: jako „Rabsztyń”); OjcPN: Pieskowa Skała, leg. Woj., KRAM 14633, 14636; Złota G., leg. Woj., KRAM 14626-7, 14630, 15430-1, KRA 2 tor.; G. Chełmowa, leg. Woj., KRAM 14623, 15432; wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 14637, KRA 2 tor.; k. Murowni, leg. R. Rajchel, KRA; wą. Korytania, leg. Woj., KRAM 15185 (Elen. 1901; Skirg. 1968; 1970; Woj. 1974 a); rez. Dol. Raclawki k. Dubia, leg. Woj., KRAM 11857, 14610, 14621, 14624-5; k. Płok w ok. Trzebini, leg. Woj., KRAM 14619-20; Rudawa k. Krakowa, leg. ?, KRAM 15547; Czarny Las k. Babic, leg. Woj., KRAM 12029; G. Zamkowa w Rudnie, vid. Woj.; Kraków: Bielany k. klasztoru, leg. Woj., KRAM 15429; k. rez. Panieńskie Skały, leg. B. Gumul, KRAM 15622; Wyż. Przedborska: Końskie (Błoń. 1890); m. Moskorzewem a Dzierzgowem, leg. Woj., KRAM 12487; m. Oksą a Węgleszynem, leg. Heinr., KRAM 16198; rez. Dębowiec k. Maluszyna (Lawr. 1973); Niecka Nidziańska k. st. Tunel, leg. Woj., KRAM 15054; Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN: Łysica (Dom. 1962; Skirg. 1970); G. Chełmowa (Skirg. 1970); Zagnańsk; Jeleniowska G.; Bodzentyn (Błoń. 1890); Wyż. Lub.: Majdan k. Lublina; Lublin-Zemborzyce, leg. Sał., LUB 2 tor.; Dominów k. Lublina, leg. Sał. (Skirg. 1970), LUB; Roztocze: rez. Czartowe Pole k. Hamerni, leg. Sał., LUB; RozPN; rez. Bukowa G., leg. Sał. (Skirg. 1970), LUB; rez. Obroc (Skirg. 1970); Kotl. Oświęcimska: Jankowice k. Pszczyny (Schroet. 1888); Pog. Zachodniobeskidzkie: k. Gorzenia Górnego w ok. Wadowic, c. 400 m, leg. Mir., KRAM 16324; ok. Myślenic: Jawornik, c.

360 m, leg. J. Guzik, KRAM 16194; Krzywaczka, c. 360 m, leg. J. Guzik, KRAM 16195; Trzemeśnia, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 14616; ok. Dobczyc: Tuszyna, Czasławiec, Krzyworzeka (Roupp. 1912); Beskidy Zach.: Kozia G. k. Bielska-Białej, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15428; ok. Myślenic: g. Barnasiówka, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 16203; g. Chełm, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 14614, 14618; g. Uklejna, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 15056; g. Kamiennik, c. 500 m, leg. Woj., KRAM 14617, 15057; c. 400 m, leg. Woj., KRAM 14615; g. Łysina, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15055; g. Luboń Mały k. Rabki, c. 750 m, leg. Woj. (Skirg. 1970), KRA; g. Szczebel k. Mszany Dolnej, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 14631; m. Mszaną Dolną a Kasinką Małą, leg. I. Bednarska, KRAM 14623; m. Przyszową a Stroniami, c. 450 m, leg. I. Jałocha, Z. Denisiuk, KRAM 13482; k. Złatnej w ok. Żywca, c. 700 m, leg. B. Pietras, KRAM 15423; BabPN: k. przeł. Krowiarki, c. 1040 m, leg. Woj. (Skirg. 1970), KRA; k. Mokrego Stawu, c. 800 m (Skirg. 1970); m. wierzch. Policy a Krupową Halą, c. 1150 m, leg. J. Kiszka, KRAM 11953; ok. Rabki: Rokiciny, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 14612; u podn. Grzebienia, c. 500 m (Zabl. 1932); g. Jaworzyna Ponicka, c. 700 m; c. 800 m; g. Stare Wierchy, c. 900 m; g. Dyląg, c. 800 m, leg. Dyn., KRAM 15192, 15425-7; rez. Turbacz k. Pol. Średniej, c. 1000 m, leg. Woj. (Skirg. 1970), KRA 2 tor.; dol. Kowańca k. Nowego Targu (Domański Z. 1965); ok. Rytra: dol. Roztoki, leg. I. Jałocha, KRAM 14606; dol. Roztoki Małej (Gum. 1962 a); szcz. Radziejowej, c. 1260 m, leg. Woj., KRAM 16202; k. Wietrznych Dziur p. szcz. Przehyby, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 16201; p. szcz. Makowicy, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16204; dol. Łabowczańskiego Pot. k. Nowego Sącza, c. 580 m, leg. M. Olech, KRAM 14604; ok. Muszyny: Powroźnik; Wojkowa (Skirg. 1970); Muszyna (Gum. 1966); Pog. Środkowobeskidzkie: k. Pleśnej w ok. Tarnowa, c. 300 m, leg. I. Jałocha, KRAM 13355; m. Górową a Paleśnicą-Potokami, c. 400 m, leg. Kom., KRAM 16196-7; przys. Krępak k. Korzeńca, leg. Heinr., KRAM 16199; Berdechów k. Bobowej (Nam. 1910 a); las Gamraz k. Niegłowic (Wodz. 1911); G. Posadzka k. Rymanowa-Zdroju (Stecki 1910); Beskidy Śr.: dol. Piekielnicy k. Woli Sękowej, vid. J. Nowak (inf.); g. Margoń Niżna k. Nowego Sącza (Gum. 1962 b); Tylicz (Skirg. 1970); m. Magurą Wątkowską a Foluszem, c. 650 m, leg. Heinr., KRAM 16048; ok. Dukli: k. Pustelni św. Jana, c. 500 m, leg. Woj. (Skirg. 1970), KRA; Zydranowa; Ostra G. (Feł. 1927); rez. Modrzyna k. Barwinka, c. 450 m, leg. Woj. (Skirg. 1970), KRA; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: k. Rogoźnika, c. 500 m, leg. Heinr., I. Jałocha, KRAM 10919; las Baligówka k. Czarnego Dunajca, c. 500 m, leg. Heinr., I. Jałocha, KRAM 10922; Bór Biały k. Nowej Białej, c. 600 m, leg. Heinr., KRAM 16200; Bór Harkłowski m. Harkłową a Łopuszną, c. 550 m, leg. Heinr., I. Jałocha, KRAM 10920-21; PiePN: g. Ociemne, leg. E. Łagowska, KRA; Białe Skały, c. 700 m, leg. B. Myjak

Ryc. 25-30. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

25 — *Myxarium subhyalinum*; 26 — *Protodontia fascicularis*; 27 — *P. picetcola*; 28 — *P. subgelatinosa*; 29 — *Pseudohydnum gelatinosum*; 30 — *Sebacina dimittica*

(Gum. 1969). KRA; TatPN: Jaszczurówka, c. 900 m (Rudn. 1965); Łańcuch Tatrzański: regiel dolny k. Zakopanego (Roupp. 1912; Dominik, Pachlewski 1956); TatPN: Morskie Oko, c. 1400 m (Skirg. 1968); n. Pol. Szalasiska, c. 1400 m, leg. Heinr., KRAM 14609; ku Wancie, c. 1200 m, leg. Heinr., KRAM 14608; Beskidy Lesiste: ok Baligrodu: Bystre; rez. Cisy k. Łubnego (Dom. et al. 1967); g. Patryja (Skirg. 1970); g. Chryszczata; g. Wołosz (Dom. et al. 1967); Wielka Sychła k. Wetliny (Dom. et al. 1960); ok. Zatwarnicy: g. Magura, c. 700 m, leg. Woj., KRA; g. Magurka, leg. Dom., HMIPC 4665; Suche Rzeki; dol. Hylatego (Dom. et al. 1970); g. Jaworniki, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 14613; BiePN, g. Szeroki Wierch k. Ustrzyk Górnych (Dom. et al. 1963); Pojez. Mazurskie: Olsztyn (Skirg. 1970); Kamień k. Mikołajek (Dom. 1963); Mikołajki (Skirg. 1970); Pojez. Litewskie: Puszc. Augustowska, rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 15069, leg. V. Holubová, KRAM 16284; rez. Kozi Rynek, leg. Woj., KRAM 15071, leg. Heinr., KRAM 16561; m. Przewięzią a Suchą Rzeczką, leg. Woj., KRAM 16205; Niz. Północnopodl.: n. Łososianką k. Kuźnicy Białostockiej (Skirg. 1946); Puszc. Białowieska, BiaPN; oddz. 283, leg. A. Borowska, KRAM 16550, leg. Heinr., KRAM 16545; oddz. 340, leg. Woj., KRAM 16206; Straż Augustowska (Błon. 1888, 1889; Nespiaż 1959; Orłoś 1961; Skirg. 1970); Polesie Podl.: Dubeczno-Zdżarka k. Włodawy (Kwieciński 1896). (Ryc. 29).

Sebacina dimitica Oberw.

Sudety Śr.: Bardo k. Ząbkowic Śl., c. 300 m, leg. Schroet. (1888, s. 395, sub *Tremella viscosa* Schum.) WRSL; Niz. Północnopodl.: BiaPN, oddz. 224, leg. Woj., KRAM 15181. (Ryc. 30).

Sebacina epigaea (Berk. et Br.) Neuh.

Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice, leg. Schroet. (1888, s. 395, sub *Tremella viscosa* Schum.), WRSL; na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: k. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903); Wyż. Krak.-Częstochowska: rez. Dol. Raclawki k. Dubia, leg. Woj., CDP 785, KRAM 13259; OjcPN, wą. Jamki k. Ojcowa, leg. Woj. (1974 a), KRAM 16571; m. Kochanowem a Nielepiciami, leg. Woj., KRAM 14672; Kraków, rez. Paniańskie Skały, leg. Woj., KRAM 16107; Pog. Zachodniobeskidzkie: m. g. Tuł a Dziegielowem, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16117; k. wsi Sukmanie w ok. Wojnicza, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15196; Beskidy Zach.: ok. Rabki, g. Jaworzyna Ponicka, Dyląg, c. 770 m, leg. Dyn., KRAM 15202; c. 750 m, leg. Dyn., KRAM 15201; k. ujścia Życzanowskiego Pot. w Rytrze, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16174; Pog. Środkowobeskidzkie: Gorlice, leg. Dom., HMIPC 4191. (Ryc. 31).

Sebacina incrustans (Pers. ex Fr.) Tul.

Pobrz. Koszalińskie: rez. Darżlubskie Buki k. Mechowa, leg. Woj., KRAM 15444; Dol. Dolnej Wisły: Nicponia k. Gniewa (Neuh. 1933); Prad. Toruńsko-Eberswaldzka; Drezdenko k. Gorzowa Wielkop., leg. W. Lasch, WRSL; Wznies. Zielonogórskie: Zielona G.; Niz. Śl.-Łużycka: ok. Pątnowa Legnickiego (Schroet. 1888); Niz. Południowowielkop.: Miłonice k. Krośniewic (Błoń. 1896); Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice; Korfantów k. Nysy (Schroet. 1888); Wał Trzebnicki: k. Obornik Śl., leg. ?, WRSL; Niz. Środkowomaz.: Warszawa: Babice; Młociny (Cheł. 1888; 1902; Błoń. 1896); Niz. Południowopodl.: Międzyrzec Podl., Stołpno; Lasek Żabiecki k. Żabiec (Eichl. 1902; 1904; Bres. 1903); Sudety Zach.: Cieplice k. Jeleniej G., leg. Dom. (1963), HMIPC 2059-60; Wyż. Śl.: rez. Murcki k. Tych, leg. Dom., HMIPC 6555; Wyż. Krak.-Częstochowska: k. Płok w ok. Trzebini, leg. Woj., KRAM 13436; m. Płokami a Lgotą, leg. Woj., KRAM 14687; 14691-93; ok. Krzeszowic: Czatkowice, leg. Nam., KRAM 10976; Czerna, leg. Woj., KRAM 13438; rez. Dol. Raclawki k. Dubia, leg. Woj., KRAM 14681-2; dol. Szklarki k. Dubia, leg. Woj., CDP 674, KRAM 14689; Dol. Bętkowska, leg. Woj., KRAM 15448; OjcPN: Pieskowa Skała, leg. Woj., KRAM 11430, 15440, 15453; wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 14685; Złota G., leg. Woj. (1974 a), KRAM 11429, 14678, 14683, 14686, 14690 (Elen. 1901); m. Nielepicami a Kochanowem, leg. Woj., KRAM 14684; Kraków, Las Wolski: Poniedziałkowy Dół, leg. Woj., KRAM 15437; m. Krępachami a ZOO, leg. Woj., KRAM 15447; m. ZOO a Wisłą, leg. Woj., KRAM 15436; m. ZOO a rez. Panińskie Skały; rez. Panińskie Skały, leg. Woj., KRAM 15064; Wolski dół k. Sowińca, leg. Woj., KRAM 15063; Sowiniec, leg. Woj., KRAM 15065; Wyż. Przedborska: rez. Dębowiec k. Maluszyna, leg. Ławr. (1973), LOD; Niecka Nidziańska: k. st. Tunel, leg. Woj., KRAM 15058-62; Kottl. Sandomierska: Pusz. Niepołomicka, m. Ispina a Chobotem, leg. Woj., KRAM 15049, 15066; Przemyśl, m. Lipowicą a Dużymi Budami, leg. Woj., KRAM 16010; Pog. Zachodniobeskidzkie: g. Tuł k. Dziegielowa, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16207; rez. Cieszyńska k. Mogilan, c. 360 m, leg. Heinr., vid. Woj.; Beskidy Zach.: g. Mała Czantoria k. Ustronia, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 16116; g. Kamiennik k. Myślenic, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15446; g. Stare Wierchy k. Rabki, c. 750 m, leg. Dyn., KRAM 15203; k. ujścia Życzanowskiego Pot. w Ryrtrze, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16208; Pog. Środkowobeskidzkie: k. wsi Sukmanie w ok. Wojnicza, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15195, 15441; Pleśna k. Tarnowa, c. 300 m, leg. I. Jałocha, KRAM 14677, 15454; Gorlice, c. 350 m, leg. Dom., HMIPC 4072, 4184, 4192; Pojez. Mazurskie: Kamień k. Mikołajek vid. Skirg. (inf.); Pojez. Litewskie: Pusz.

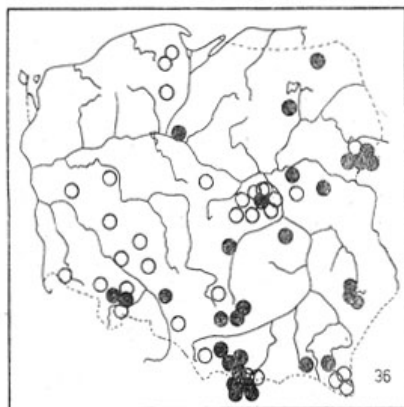
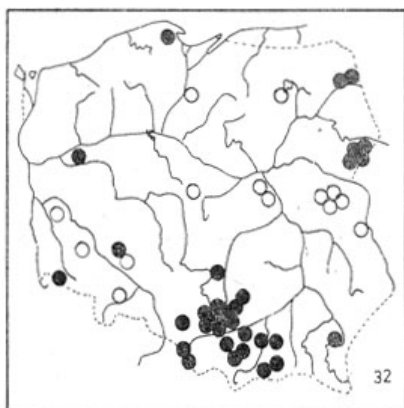
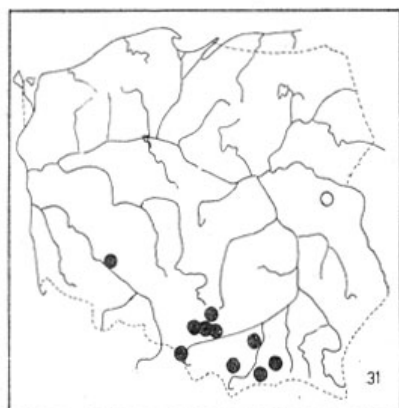
Augustowska: rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 15118-19, 15439, 15442, leg. Z. Pouzar, KRAM 16562; rez. Kozi Rynek, leg. Woj., KRAM 15120; Niz. Północnopodl.: Puszcza Białowieska: leg. Dom., HMIPC 4186; park pałacowy w Białowieży, leg. Woj., KRAM 14695; BiaPN: oddz. 340; 370; 442, leg. Woj., KRAM 14694, 14696-8, 15452; Polesie Podl.: Myszogront k. Drelowa i Żerocina, w ok. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1902); Surmacze k. Nowego Słowacinka (Eichl. 1904); Dubeczno k. Włodawy (Kwieciński 1896). (Ryc. 32).

Stypella vermiformis (Berk. et Br.) Reid

Beskidy Zach.: Szczyrk, u podn. g. Skrzyczne, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15180; Pojez. Litewskie: Puszcza Augustowska, rez. Starożyn, leg. V. Holubová, KRAM 15068. (Ryc. 33).

Tremella encephala Pers. ex Pers.

Pobrzeż. Koszalińskie: m. Koszalinem a Mielnem, leg. Woj., KRAM 14301; Pojez. Południowopomorskie: Barnówko k. Dębna, leg. Kom., KRAM 15778-80; Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: k. Starego Kurowa w ok. Drezdenka, leg. A. Grzywacz, KRAM 15564; rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł. (1977), TOR, KRAM 13173; Pojez. Wielkop.: Poznań, Splawski Las (Szul. 1930); Niz. Śl.-Łużycka: m. Lubińskim Lasem a Oborą Górną, oddz. 192, leg. Woj., KRAM 14782; oddz. 193, leg. Woj., KRAM 14776; k. Obory Górnej, leg. Woj., KRAM 14783; m. Lubinem a Lubińskim Lasem, oddz. 211, leg. Woj., KRAM 14779; oddz. 212, leg. Woj., KRAM 15459; k. Czyszowic, oddz. 228, leg. Woj., KRAM 14862; oddz. 241, leg. Woj., KRAM 14781; m. Biedrzychowem a Lubińskim Lasem, oddz. 97, leg. Woj., KRAM 14777-8; m. Lubinem a Żelaznym Mostem, oddz. 134, leg. Woj., KRAM 14780; Niz. Śl.: Prószków k. Opola; Biała k. Prudnika (Dittrich 1917); Niz. Środkowomaz.: Warszawa, Ogród Bot. (Cheł. 1888; 1902); Otwock (Błoń. 1896); Puszcza Kozienicka, rez. Zagożdżon, leg. Sał., LUB; Wzniesienia Południowomaz.: Studzianna k. Poświętnego, leg. Ławr., LOD; Niz. Południowopodl.: Międzyrzec Podl.; k. Jelnicy (Eichl. 1900; Bres. 1903); rez. Jata k. Łukowa, leg. Sał., LUB 2 tor.; Sudety Zach.: las Strażnica k. Przesieki, c. 650 m, leg. Dom. (1963), HMIPC 2193; Sudety Śr.: k. Woliborz; m. Srebrną G. a Bardem (Dittrich 1917); Wyż. Krak.-Częstochowska: m. Ogrodzińcem a Rodakami, leg. Woj., KRAM 16134; Roztocze: rez. Czartowe Pole k. Hamerni; Skwarki k. Suśca; RozPN: rez. Bukowa G., leg. Sał., LUB 3 tor.; rez. Obroc (Sał. 1972); Kotł. Oświęcimska: m. Bobrkiem a Libiążem, leg. Woj., KRAM 15575; Brama

Ryc. 31-36. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

31 — *Sebacina epigaea*; 32 — *S. incrustans*; 33 — *Stypella vermiformis*; 34 — *Tremella encephala*;
35 — *T. exigua*; 36 — *T. foliacea*

K r a k.: Kraków, k. Ogródu Bot. UJ, leg. Woj., KRAM 15326; K o t l. S a n d o m i e r s k a: ok. Mielca: k. Smoczki, leg. Woj., KRAM 15457; k. Przyłęku, leg. Woj., KRAM 15455; Jadachy k. Baranowa Sandomierskiego, leg. Sał., LUB 2 tor.; k. Radomyśla n. Sanem, leg. Woj., KRAM 15456; Pogoń k. Zbydniowa, leg. M. Jenner (Wodz. 1911), KRAM 11421; k. Huciny w ok. Kolbuszowej, leg. Woj., KRAM 15272; P o g. Z a c h o d n i o b e s k i d z k i e: g. Paprotna k. Rajbrotu, c. 430 m, leg. Woj., KRAM 16242; B e s k i d y Z a c h.; u podn. Koziej G. k. Bielska-Białej, c. 450 m, leg. Woj., KRAM 15458; p. szcz. Wielkiego Stożka, k. Wisły, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 16133; p. szcz. Potrójnej, k. Suchej Beskidzkiej, c. 880 m, leg. Woj., KRAM 16335-6; g. Kotoń k. Stróży, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16395; g. Lysina k. Myślenic, c. 520 m, leg. Woj., KRAM 14709; Babia G., k. Gubernasówki, c. 890 m, leg. Buj., POZ; m. szcz. Policy a Hałą Krupową, c. 1150 m, leg. Heinr., KRAM 11951; Zawoja-Widły, u podn. Policy, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 11665; u podn. Grzebienia k. Rabki (Zabl. 1932); Ponice, c. 600 m, leg. Dyn., KRAM 15460-1; Poręba Wlk.-Koninki k. Mszany Dolnej c. 750 m, leg. Woj., KRAM 12829; szcz. Radziejowej, c. 1260 m, leg. Woj., KRAM 16229; Sucha Dol. k. Piwnicznej, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16013; m. Wietrznymi Dziurami a szcz. Przehyby, c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 16236; P o g. Ś r o d k o w o b e s k i d z k i e: m. Helichą a Rokszykami k. Przemyśla, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16012; Huta Poręby k. Dynowa, c. 350 m, leg. Heinr., KRAM 16232; Jawornik Ruski k. Birczy, c. 400 m, leg. Heinr., KRAM 16233; B e s k i d y Ś r.: Bartnia G. k. Szymbarku, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 16076; O b n i ż. O r a w s k o - P o d h a l a ń s k i e: Czarny Dunajec, c. 680 m, leg. Heinr., KRAM 10916, 11214; k. Dębna, c. 550 m, vid. Heinr. (inf.); rez. Bór na Czerwonem, leg. Heinr., KRAM 15586; Murzasichle, c. 810 m, leg. L. Plewicky, KRAM 11434; Ł a ń c u c h T a t r z a ń s k i: TatPN, Dol. Chochołowska, k. Pol. Huciska, c. 1000 m, leg. Heinr., KRAM 13154; k. Hali Miętusiej, p. Skoruśniakiem, c. 1250 m, leg. Woj., KRAM 14279; Krokiew, c. 1200 m, leg. W o j., KRAM 11420; p. regłami (R o u p p. 1912); Dol. Rybiego Pot., c. 1320 m, leg. Heinr., KRAM 13102; m. Starą Roztoką a Wodogrzmotami Mickiewicza, c. 1100 m, leg. Heinr., KRAM 14701-03, 14705, 14707; g. Opalone p. Kępą, c. 1500 m, leg. H e i n r., KRAM 13159; c. 1460 m, leg. Heinr., KRAM 14990; c. 1520 m, leg. Heinr., KRAM 13165; Ku Wancie, c. 1200 m, leg. Heinr., KRAM 147808; m. Włosienią a Ku Wancie, c. 1400 m, leg. Heinr., KRAM 14704, 14706; Wierch Poroniec, c. 1100 m, leg. Woj., KRAM 15918; m. Rusinową Pol. a Łysą Pol., c. 1150 m, leg. Mir., KRAM 16230; Szałasiska, c. 1320 m, leg. Heinr., KRAM 13102; B e s k i d y L e s i s t e: m. Leszczawką a Kuźminą, c. 480 m, leg. Heinr., KRAM 16231; Bereźnica Wyżna k. Baligrodu, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15463; Bereska k. Leska, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15462; BiePN: dol. Terebowca, c. 800 m, leg. Kos., KRAM 15254; g. Szeroki Wierch, leg. Skirg. (Dom. et al. 1963:

WA 12439; k. Zatwarnicy, leg. Skirg., WA 15615 (Dom. et al. 1970: jako *Exidia cartilaginea*); Niz. Staropruska: Karszewo k. Kętrzyna (Neuh. 1933); Pojez. Litewskie: m. Sejnamy a Gryszańcami, leg. Woj., KRAM 16237; Niz. Północnopodl.: k. wsi Chanie-Chursy w ok. Milejczyc, leg. Woj., KRAM 16235; k. Żerczyc, leg. Woj., KRAM 16234; Pusz. Białowieska, BiaPN, oddz. 255, leg. Woj., KRAM 14700; Polesie Podl.: Wólka Wytycka k. Włodawy, leg. Sał., LUB. (Ryc. 34).

Tremella exigua Desm.

Pojez. Wschodniopomorskie: Bądky k. Kwidzyna (Neuh. 1933); Wał Trzebnicki: Oborniki Śl. (Schroet. 1888); Niz. Śl.: Brynica k. Kupu, leg. Schoebel (Schroet. 1888), WRSL; Wyż. Woźnicko-Wieluńska: ok. Olesna (Schroet. 1888); Pojez. Mazurskie: ok. Mragowa (Neuh. 1933). (Ryc. 35).

Tremella foliacea (Pers. ex S. F. Gray) Pers.

Pojez. Wschodniopomorskie: ok. Kościerzyny: Połubin; „Orle” k. ? Garczyna (Treichel 1898); Pojez. Południopomorskie: k. Osia w ok. Świecia (Hoł. 1967); Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł. (1977), TOR 2 tor.; Pojez. Lubuskie; Bełcin k. Wolsztyna (Zaleski, Glaser 1953); Pojez. Wielkop.: Zielonka k. Obornik (Zaleski, Dom., Wojciechowski 1948); Prad. Warciańsko-Odrzańska: Powodowo k. Wolsztyna (Zaleski, Glaser 1953); Niz. Południowowielkop.: Miłonice k. Krośniewic (Błoń. 1896); Obniż. Milicko-Głogowskie: Rawicz (Teod. 1933); Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice; Nędza k. Kuźni Raciborskiej (Schroet. 1888); Brynica k. Kupu, leg. Schoebel, WRSL (jako *Exidia saccharina* !); Niz. Środkowomaz.: Podkowa Leśna k. Warszawy, leg. Ławr., LOD; Brwinów k. Pruszkowa (Błoń. 1896); Warszawa: Bielany; Królikarnia; Wierzбно; Babice (Cheł. 1888; 1902; Błoń. 1896); Łazy m. Łochowem a Wyszkwem, leg. Z. Domański, KRAM 16572; Pusz. Kozienna, rez. Zagożdżon, leg. Sał., LUB; Wznies. Południowomaz.: Jordanowice k. Mszczonowa (Błoń. 1896); rez. Lubiaszów k. Nagórzyc, leg. G. Grzeń, LOD; Niz. Południowopodl.: Mienia k. Mińska Maz. (Błoń. 1896); rez. Jata k. Łukowa, leg. Sał. LUB; Przedg. Sudeckie: Muszkowice k. Ząbkowice Śl.; Ząbkowice Śl. leg. Schroet., WRSL; Kamieniec Ząbkowicki, leg. ?, WRSL; (Dittrich 1917); Pog. Zachodniosudeckie: ok. Świebodzie k. Świdnicy (Schroet. 1888); Sudety Zach.: Miłków k. Karpacza; Stradomia (? Dolna, ? Górna) k. Sycowa (Schroet. 1888); Wyż. Krak.-Częstochowska; Pot. Złoty (Błoń. 1896); OjcPN, Złota G., leg. Woj., KRAM 15464; Niecka Nidziańska: rez. Lipny Dół k.

Książa Wlk., leg. Woj., KRAM 15173; k. st. Tunel, leg. Woj., KRAM 14710; Roztocze: RozPN: rez. Bukowa G.; rez. Czerkies I; rez. Czerkies II, leg., Sal., LUB 4 tor.; Beskidy Zach.: dol. Malinki, Wisła (Teod. 1933); u podn. Lubonia Wlk., leg. Zabł. (1932), KRAM 15471; Ponice k. Rabki, c. 700 m, leg. Dyn., KRAM 15324; Nowa Pol. k. Przysłopu w ok. Lubomierza, c. 840 m, leg. Woj., KRAM 12563; Beskidy Śr.: Cergowa G. k. Dukli, c. 650 m, leg. Woj., KRAM 15468; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: k. rez. Bór na Czerwonem, c. 630 m, leg. Woj., KRAM 14368; Dworek Cisowy k. Czorsztyna (Teod. 1933); PiePN, k. Źródł Pienińskiego Pot.; p. Wysokim Działem (Gum. 1972); Łańcuch Tatrzański: TatPN: Skoruśniak k. Hali Miętusiej, c. 1250 m, leg. Woj., KRAM 16573; Sarnia Skała, Grześkówki, c. 1100 m, leg. Mir., KRAM 12660; Ku Wancie, c. 1300 m, leg. Heinr., 14714; k. pol. p. Czuba, c. 1300 m, leg. Heinr., KRAM 14715; dol. Roztoki k. Wodogrzmotów Mickiewicza, c. 1100 m, leg. Heinr., KRAM 14716; Beskidy Lesiste: m. Olszańcą a Wańkową, c. 400 m, las Cień, leg. A. Frey, KRAM 15469; Jaworniki k. Wetliny (Dom. et al. 1960); Kiczera k. Ustrzyk Górnych (Dom. et al. 1963); dol. Caryńskiego k. Dwernika (Dom. et al. 1970); Pojez. Mazurskie: k. Kowalek w ok. Grabowa, leg. Woj., KRAM 16240; Uściany k. Szerokiego Boru, leg. A. Grzywacz, KRAM 15552; Pojez. Litewskie: Pusz. Augustowska: rez. Starożyn, leg. V. Holubová, KRAM 16285; Niz. Północnopodl.: Pusz. Białowieska: (Błoń. 1888; Skirg. 1968); oddz. 426, leg. Woj., KRAM 16238; BiaPN: oddz. 343, leg. Heinr., KRAM 14717; oddz. 371; 416, leg. Woj., KRAM 15467, 16239; Pusz. Ładzka (Błoń. 1889). (Ryc. 36).

Tremella globospora Reid.

Niz. Południowowielkop.: rez. Nowa Wieś k. Złoczewa, leg. Lawr., LOD; Niz. Środkowomaz.: Warszawa-Powązki, leg. Woj., KRAM 12832; Kotł. Sandomierska: Pusz. Niepołomska: oddz. 44 k. Mikłuszowic, leg. Kom., KRAM 16521; Beskidy Zach.: g. Kamiennik k. Myślenic, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 15473. (Ryc. 37).

Tremella indecorata Sommerf.

Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice, leg. ? Schroet. (1888), WRSL; na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Liski k. Międzyrzeca Podl. (Eichl. 1900). (Ryc. 38).

Uwagi. Woj. (1975) omyłkowo podał, że gatunek ten nie był notowany w Polsce.

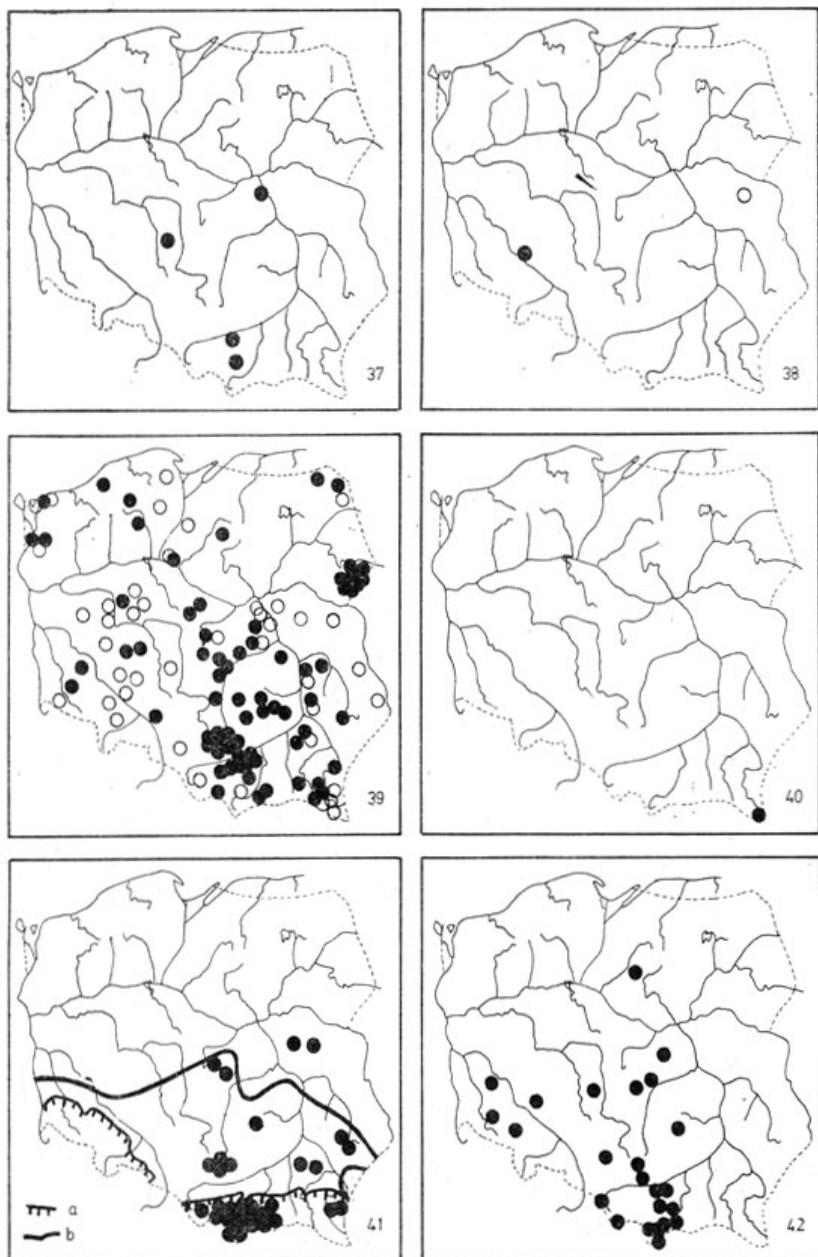
Tremella mesenterica Retz. ex Hook.

Pobrz. Szczecińskie: WolPN, Trzciągowo, leg. Lis. (1966); POZ; Warnowo; Międzyzdroje (Lis. 1966); Puszc. Bukowa: rez. Źródlikowa Buczyzna, leg. Lis. (1963), POZ; rez. Kołowskie Parowy, leg. Buj. (1967), POZ; Pobrz. Koszalińskie; wzg. G. Chelmska k. Koszalina, leg. Woj., KRAM 14311; Pojez. Wschodniopomorskie: Stare Polaszki k. Kościerzyny (Treichel 1898); ok. Kwidzyna (Neuh. 1933); Pojez. Południowopomorskie: dol. Osuszniczy k. Lipnicy, leg. Kom., KRAM 16509-10; ok. Osia k. Świecia (Hoł. 1967); Tuchola, leg. Z. Domański, KRAM 16574; Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł. (1977), TOR, KRAM 13113, 13174; Smolno k. Torunia (Hoł. 1974); Pojez. Chełmińsko-Dobrzyńskie: rez. Jar Brynicy k. Lidzbarka, leg. Woj., KRAM 16250; Pojez. Wielkop.: ok. Poznania: Las Sęszewski (Teod. 1933); WiePN; Promno, leg. Lis. (1961), POZ 3 tor.; ok. Kórnik (Zaleski, Golenia 1954); Dakowy Mokre k. Opalenicy (Buj., Fikl. 1963); Prad. Warciańsko-Odrzańska: Gogolewo k. Książa Wielkop. (Teod. 1933); rez. Dwunastak k. Czeszewa (Buj. 1973); Niz. Śl.-Łużycka: m. Lubinem a Lubińskim Lasem, leg. Woj., KRAM 14861; Niz. Południowowielkop.: Jasnepole k. Krotoszyna, leg. Lis. POZ; Gołuchów m. Kaliszem a Pleszewem, leg. Lawr., LOD; ok. Krośniewic: rez. Ostrowy, leg. Lawr. (1973), LOD 3 tor.; ur. Perna, leg. Lawr., LOD 2 tor.; ur. Szczawin k. Grotnik, leg. Lawr., I. Józefowicz, LOD 5 tor.; rez. Komarówka k. Nowej Wsi (Lawr. 1973); Obniż. Milicko-Głogowskie: Rawicz (Teod. 1933); Skoroszów k. Trzebnicy; Niz. Śl.: Wrocław: Ogród Bot.; Strachocin; Oleśnica (Schroet. 1888); Brynica k. Opola, leg. Schoebel (Schroet. 1888), WRSL; Nysa, leg. Schroet. WRSL; Niz. Środkowomaz.: Warszawa: Bielany; Wierzbno; Łazienki; Ogród Bot.; Natolin; Żąbki k. Warszawy (Chel. 1888; 1902; Błoń. 1896); Puławy, leg. Berd. (Wróbl. 1915), KRAM 14751; rez. Zagożdżon w Puszczy Kozienickiej, leg. Sał., LUB; Wznies. Południowomaz.: rez. Molenda k. Łodzi (Lawr. 1973); las Łagiewniki k. Zgierza, leg. Z. Ławnicka, LOD; rez. Trębaczew k. Nowego Miasta n. Pilicą, leg. Lawr. (1973), LOD; ur. Górka k. Grójca, leg. Lawr., LOD; rez. Modrzewina k. Małej Wsi, leg. Woj., KRAM 15412, 15416-19, leg. Lawr., LOD; rez. Lubiaszów k. Nagórzyc, leg. G. Grzeń, LOD 2 tor.; Borki k. rez. Spała, leg. Lawr., LOD; rez. Spała, leg. Lawr. (1973), LOD; Niz. Południowopodl.: Kałuszyn k. Mińska Maz. (Błoń. 1896); las Liski k. Międzyrzecza Podl. (Eichl. 1900); rez. Kozie G. Lubartowa, leg. Sał., Sudeety Zach.: g. Kobyła k. Dziwiszowa, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15413, 15415; Wodospad Szklarki k. Szklarskiej Poręby (Bail. 1860); Wyż. Śl.: Popielów k. Niedobczyc, leg. Schroet. (1888), WRSL; Wyż. Krak.-Czę-

stocchowska: ok. Częstochowy: m. Zawadą a Ostrężnikiem, leg. Woj., KRAM 15543; Pot. Złoty, leg. Woj., KRAM 15545; OjcPN: Ojców k. Bramy Krak., leg. Woj., KRAM 14720; Złota G., leg. Woj., KRAM 11128; Ojców k. zamku, leg. Woj., KRAM 14718, 14731, 14741, 14743-4, 14746, 16079, KRA; k. wylotu wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 14740, 14742; wą. Jamki w górze, leg. Woj., KRA; Dol. Saspowska, leg. Woj., KRAM 14748; k. wylotu wą. Korytania, leg. Woj. (1974 a), KRAM 15176; ok. Krzeszowic: Czatkowice (Nam. 1910 a); rez. Dol. Raclawki, leg. Woj., KRAM 14735; k. Żar, leg. Woj., KRAM 15623; dol. Szklarki, leg. Woj., KRAM 14721; dol. Eliażówki k. Czernej, leg. W o j., CDP 676, KRAM 14733; Rudawa, leg. Woj., KRAM 11645; k. Mnikowa w ok. Krakowa, leg. Woj., KRAM 13189; Kraków: rez. Paniańskie Skały (Wodz. 1911), leg. Woj., KRAM 14736, 14753, 16111-12; Łupany Dół k. Bielán, leg. Woj., KRAM 14955, 15420; W y ż. Przedborska: rez. Dębowiec k. Maluszyna, leg. Ławr. (1973), LOD 2 tor.; k. Oksy w ok. Włoszczowej, leg. Heinr., KRAM 12471; Niecka Nidziańska: rez. Lipny Dół k. Książa Wlk., leg. Woj., KRAM 14737, leg. Gum., KRAM 14756; W y ż. Kielecko-Sandomierska: rez. Świnia G. k. Bliżyna, leg. Sał., LUB; ŚwiPN, Czarny Las k. Bodzentyna, leg. Lis., POZ 3 tor.; Biały Gościniec, leg. M. Wawrzekiewicz, LOD 2 tor.; Wyż. L u b.; Witoszyn k. Puław (Bł o ń. 1896); Gościeradów k. Kraśnika, leg. Sał. (1968), LUB; Zastocze k. Annapola, leg. Sał. (1968), LUB; R o z t o c z e: RozPN, rez. Obroc, leg. Sał., LUB; K o t l. S a n d o m i e r s k a: Pusz. Niepołomska: ok. Chobotu: oddz. 47, leg. Kom., KRAM 16078, 16216, 16247-8; rez. Lipówka, oddz. 60, leg. Woj., KRAM 14817, leg. Kom., KRAM 16580; oddz. 105 k. Nowej Wsi, leg. Kom., KRAM 16077; m. Zabierzowem Bocheńskim a Kłajem, leg. Dyn., KRAM 15697; Ostrowy Baranowskie k. Nowej Dęby, leg. Sał., LUB; rez. Buczyna w Cyrance k. Mielca, leg. Dyn., KRAM 15433; Przemyśl, m. Lipowicą a Dużymi Budami, leg. Woj., KRAM 15268; P o g. Z a c h o d n i o b e s k i d z k i e: Wadowice, c. 300 m, leg. Mir., KRAM 14792; m. Radziszowem a Włosaniem, c. 350 m, leg. Gum., KRAM 14966; Jawornik k. Myślenic, c. 300 m, leg. Guz., KRAM 16083; Kolanów k. Bochni, c. 300 m, leg. D. Tumidajowicz, KRAM 15546; B e s k i d y Z a c h.: Wisła, dol. Malinki (Teod. 1933); g. Dzielec k. Limanowej, leg. Woj., KRAM 15544; Zawoja-Widły, u. podn. Policy, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 11666; ok. Rytra: u podn. Makowicy, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16254-5; Facimiech, c. 500 m, leg. KRAM 16253; B e s k i d y Ś r.: Cergowa G. k. Dukli, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 14728; O b n i ż. O r a w s k o - P o d h a l a ń s k i e: Dworek Cisowy k. Czorsztyna (Teod. 1933); B e s k i d y L e s i s t e: g. Dział k. Wetliny (Dom. et al. 1960); Widelki k. Ustrzyk Górnych; Połonina Caryńska (Dom. et al. 1963); m. Połoniną Wetlińską a dol. pot. Hylaty, leg. Woj. (Dom. et al. 1970), KRA; Magurzec k. Zatrwarnicy (Dom. et al. 1970); m. Studennem a Sękowcem, c. 700 m, leg. Kos.,

Ryc. 37-42. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

37 — *Tremella globospora*; 38 — *T. indecorata*; 39 — *T. mesenterica*; 40 — *T. moriformis*; 41 — *T. mycophaga*; 42 — *T. obscura*; a — północna granica Sudetów i Karpat (northern limit of the Sudeten and the Carpathians); b — północna granica zasięgu *Abies alba* (northern limit of distributional area of *Abies alba*)

KRAM 15713; k. Bereski w ok. Leska, c. 500 m, leg. Kos., KRAM 15421; Pojez. Litewskie: Puszc. Romincka k. Goldapi, leg. Woj., KRAM 16251; Leszczewek n. jez. Wigry, leg. Woj., KRAM 16252; Puszc. Augustowska, rez. Starożyn (Borowska 1967); Niz. Północnopodl.: Puszc. Białowieska, Majdan (Skirg. 1968); BiaPN: oddz. 314, leg. Heinr., KRAM 16547; oddz. 398, leg. Pouz, KRAM 14747; leg. Ławr., LOD; Nespiać (1959); Orłoś (1961); oddz. 270; 340; 341; 369; 371, leg. Woj., KRAM 14719, 14726, 14730-31. 15175; straż Hajnowska (Błoń. 1889); Polesie Podl.: Dubeczno k. Włodawy (Kwieciński 1896); Wyż. Zachodniowolyńska: Hostynne k. Hrubieszowa (Waśniewski 1911). (Ryc. 39).

Tremella moriformis Sm. ex Purst.

Beskidy Lesiste: BiePN, szcz. Tarnicy, c. 1330 m, leg. Kos., KRAM 15170. (Ryc. 40).

Tremella mycophaga Martin

Wznies. Południowomaz.: rez. Doliska k. Brzezina, leg. Woj., KRAM 15263; ur. Krogulec k. Zgierza, leg. J. Wesółowska, LOD; Niz. Południowopodl.: rez. Jedlina k. Mińska Maz., leg. A. Borowska, KRAM 15145; rez. Jata k. Łukowa, leg. Sał., LUB; Wyż. Krak.-Częstochowska: k. Podlesia w ok. Olszowa, leg. Woj., KRAM 15479; OjcPN, wą. Jamki, leg. Woj., KRAM 12530; Złota G., leg. Woj., KRAM 6578, 14967; wą. Ciasne Skalki k. G. Chelmojowej, leg. Woj. (1974 a), KRAM 12531; Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, u podn. Łysicy, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16575; Roztocze: RozPN: rez. Bukowa G.; rez. Obroc, leg. Sał (1972), LUB 4 tor.; Kotl. Sandomierska: Czajkowa k. Mielca; Ostrowy Baranowskie k. Kolbuszowej, leg. Sał., LUB 2 tor.; Beskidy Zach.: g. Skrzyczne, Szczyrk, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 15172; k. przeł. Kocierskiej w ok. Żywca, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15569; p. przeł. c. 600 m, leg. Kom., KRAM 16396; ok. Myślenic: g. Kamiennik, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 15478; m. Kamiennikiem a Łysina, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15474; g. Mogielica w ok. Limanowej, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 11428; BabPN: Markowe Szczawiny, c. 1200 m, leg. Woj., KRAM 14814; dol. Jaworzyny, Zawoja-Gronik, c. 750 m, leg. Woj., KRAM 14815 (Gum. 1966); m. Spytkowicami a Podwilkiem, c. 680 m, leg. Woj., KRAM 12672; rez. Turbacz: dol. Olszowego, c. 850 m, leg. Woj., KRAM 12754, 12831, 14965; k. Pol. Średnie, c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 15476; g. Stare Wierchy k. Poniec: c. 800 m; c. 900 m, leg. Dyn., KRAM 15480, 15533; Mochnaczka k. Muszyny; Czerech k. Piwnicznej (Gum. 1966); g. Makowica k.

Rytra, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16175; Pog. Środkowobeskidzkie: m. Helichą a Rokszydami k. Przemyśla, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16011; Huta Poręby k. Siedlisk, c. 400 m, leg. Heinr., KRAM 16176; Beskidy Śr.: Maślana G. k. Szymbarku, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 15475; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: PiePN, Łupiska k. hali Doliny, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15000, Gum. (1972); TatPN, k. Pol. Zazadniej w ok. Małego Cichego, c. 910 m, leg. Heinr., KRAM 14242; Łańcuch Tatrzański: TatPN, Sarnia Skała, k. Dol. Ku Dziurze, c. 1000 m; c. 900 m, leg. Mir., KRAM 5641, 14034; n. Chochołowskim Pot., c. 1000 m, leg. Heinr., KRAM 13152. (Ryc. 41).

Tremella obscura (Olive) Christ.

Pojez. Chełmińsko-Dobrzyńskie: m. Prusami a Koszelawami, leg. Woj., KRAM 16145; Niz. Śl.-Łużycka: m. Lubinem a Lubińskim Lasem, leg. Woj., KRAM 14998; Niz. Południowowielkop.: rez. Nowa Wieś k. Złoczewa, oddz. 154, leg. Ławr., LOD; Wał Trzebnicki: k. Gaworzyc w ok. Głogowa, leg. Woj., KRAM 15130; Niz. Śl.: rez. Leśna Woda k. Oławy, leg. Woj., KRAM 15126; Niz. Środkowomaz.: Skierniewice, leg. Woj., KRAM 15261; Wznies. Południowomaz.: Meszcze k. Piotrkowa Trybunalskiego, leg. Woj., KRAM 16141; ur. Lubiaszów k. Nagórzyc, leg. Ławr., LOD; Przedg. Sudeckie: rez. g. Ślęza k. Sobótki, c. 620 m, leg. Woj., KRAM 15123; Sudety Zach.: g. Kobyla k. Dziwiszowa, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 15128; Wyż. Śl.: ok. Miasteczka Śl. k. Tarnowskich G., leg. Woj., KRAM 16531; Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN; Złota G., leg. Woj., KRAM 14971; Kraków, Salwator, leg. Woj., KRAM 15752; Wyż. Kielecko-Sandomierska: ŚwiPN, u podnóża Łysicy, c. 450 m, leg. Woj., KRAM 15481; Kotl. Sandomierska: Pus. Niepołomska: oddz. 299 k. Szarowa, leg. Kom., KRAM 16138; k. Stanisławic, leg. Kom., KRAM 15934; Beskidy Zach.: Młoda G. k. Istebnej, c. 800 m, leg. Woj., KRAM 16143; g. Kamiennik k. Myślenic, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15129; g. Rycerzowa k. Żywca, c. 950 m, leg. Woj., KRAM 12866; rez. Turbacz, k. Pol. Średnie, c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 14963; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: k. Pirogówki, n. pot. Piekienik, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 12681; PiePN, las Łupiska, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 14999; Stasikówka k. Bukowiny Tatrzańskiej, c. 820 m, leg. Kom., KRAM 16139; Murzasichle, c. 800 m, leg. Heinr., KRAM 15810; Łańcuch Tatrzański: TatPN, dol. Rostoki, c. 1420 m, leg. Heinr., KRAM 13179; g. Opalony Wierch, c. 1500 m, leg. Heinr., KRAM 13187. (Ryc. 42).

Tremella simplex Jacks. et Martin in Martin

Wznies. Południowomaz.: rez. Doliska k. Brzeziny, leg. Woj., KRAM 15486; Roztocze: RozPN, rez. Nart-Czerkies, leg. Woj., KRAM 15264; Beskidy Zach.: BabPN, m. Sokolicą a Krowiarkami, c. 1100-1200 m, leg. Woj., KRAM 15489; rez. Turbacz, n. pot. Turbacz, c. 1000 m, leg. Woj., KRAM 15486; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: TatPN, Goły Wierch k. Bukowiny Tatrzańskiej, c. 1200 m, leg. Woj., KRAM 15917; Łańcuch Tatrzański: TatPN: Dol. Rybiego Pot., k. pol. Włosienica, c. 1300 m, leg. Heinr., KRAM 15484-5; Stawiańskie Równieki, c. 1460 m, leg. Heinr., KRAM 15171; m. Wodogrzmotami Mickiewicza a Pięcioma Stawami Polskimi, c. 1300 m, leg. Heinr., KRAM 12171. (Ryc. 43).

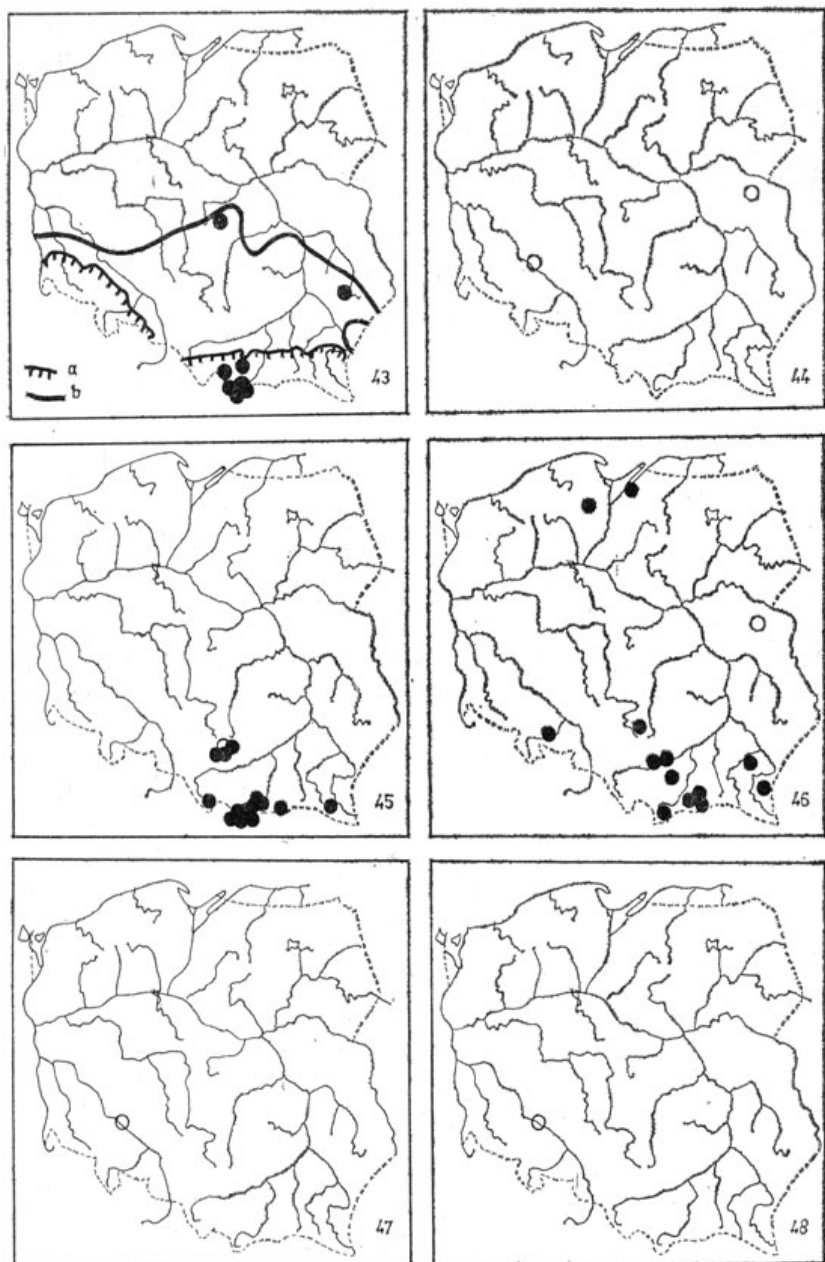
Tremella virescens (Schum. ex Fr.) Bref.

Niz. Śl.: Wrocław-Karłowice (Schroet. 1888); na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Eichl. 1907). (Ryc. 44).

Tremiscus helvelloides (DC. ex Pers.) Donk

Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN: k. G. Zamkowej; k. G. Chełmowej (Elen. 1901); G. Chełmowa, leg. Woj., KRAM 11417; k. dol. Prądnika, leg. Woj. (1974 a; Skirg. 1967), KRAM 11416; Beskidy Zach.: dol. Złatnej k. ujścia pot. Jakubowskiego, c. 610 m, leg. J. Diak, J. Nowak, KRAM 11414; leśn. Majerz k. Muszyny (Gum. 1966); Obniż. Orawsko-Podhalańskie: PiePN: w ok. Sromowiec Wyżnych, k. Trzech Koron, leg. Ławr., KRAM 11654; g. Ociemne, n. Ociemnym Pot., c. 500 m, leg. W. Kinasz, KRAM 11413, leg. E. Łagowska, KRA; Czorsztyn, leg. A. Filipowski, KRAM 11895 (Kotłaba, Łazebniček 1967, Gum. 1969); Łańcuch Tatrzański: TatPN, Dol. Chochołowska, leg. Roupp. (1912), KRAM 11412; n. Pot. Lejowym, c. 960 m, leg. Mir., KRAM 16243; Ścieżka n. Regłami k. Hali Kominy Tylkowe, c. 1250 m, vid. J. Ozaist (inf.); Dol. Kościeliska (Roupp. 1912; Rudn. 1965); k. Hali Ornak (Nespiak 1960); Dol. Strążyska (Roupp. 1912); Sarnia Skała, k. Czerwonej Przeł., c. 1300 m, leg. Woj. (1964), KRA; Dol. Małej Łąki (Rudn. 1965); m. Dol. Kościeliską a Wantulami w Dol. Miętusiej (Kotłaba, Łazebniček 1967; Skirg. 1968); Kalatówki, c. 1200 m, leg. Mir., KRAM 14317; Zakopane (Skirg. 1967); Beskidy Lesiste: ok. Baligrodu, k. Bystrego, leg. Lis. (Dom. et al. 1967; Skirg. 1967), POZ. (Ryc. 45).

Uwagi. Stecki (1910) podał *T. helvelloides* z ok. Rymanowa. Po zbadaniu okazów (leg. K. Stecki, KRAM 15708) okazało się, że jest to *Guepinopsis buccina* (Pers. ex

Ryc. 43-48. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

43 — *Tremella simplex*; 44 — *T. virescens*; 45 — *Tremiscus helvelloides*; 46 — *Achroomyces disciformis*; 47 — *A. effusus*; 48 — *A. stietariius*; a — północna granica Sudetów i Karpat (northern limit of the Sudeten and the Carpathians); b — północna granica zasięgu *Abies alba* (northern limit of the distributional area of *Abies alba*)

Fr.) Kennedy. Podane dla *Tremiscus helvelloides* stanowiska z Malinki w Beskidzie Śl. oraz z Ząbkowic Śl. (Woj. 1964; Skirg. 1967) również odnoszą się do *Guepiniopsis buccina*, a nie do *Tremiscus helvelloides*. Owocniki zebrane na Cergowej G. k. Dukli, leg. Lis. (Skirg. 1967), POZ, należą do grzyba z rzędu *Pezizales*. Informacja o występowaniu *T. helvelloides* w Starogardzie Gdańskim (Skirg. 1967; Woj. 1977) dotyczy tego gatunku, ale okazy tam omawiane pochodziły spoza Polski (Preuss 1889).

Auriculariales

Achroomyces disciformis (Fr.) Donk

Pobrz. Gdańskie: Elbląg, las miejski Bażantarnia, leg. Kom., KRAM 15906; Pojez. Wschodniopomorskie: Pelplin, leg. Kom., KRAM 16500; Niz. Śl.: Nysa, leg. Schroet. (1887), WRSL; na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl. (Eichl. 1907); Wyż. Krak.-Częstochowska: Pot. Złoty, leg. Woj., KRAM 16520; Kraków-Bielany, k. klasztoru, leg. Woj., KRAM 15158, 15490; K o t l. Sandomierska: Igołomia, leg. Kom., KRAM 15275; Łańcut, leg. Kom., KRAM 15770-71; Pog. Zachodniobeskidzkie: Dobczyce, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16089; Beskidy Zach.: Rytro, dol. Roztoki, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16088; Pog. Środkowobeskidzkie: Bircza, c. 280 m, leg. Woj., KRAM 16007; Beskidy Śr.: Szymbark k. Gorlic, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16043; Tylicz, c. 580 m, leg. Woj., KRAM 15581; Łańcuch Tatrzański: TatPN: Dol. Kościeliska, c. 940 m, leg. Woj., KRAM 16082. (Ryc. 46).

Achroomyces effusus (Schroet.) Mig.

Niz. Śl.: Wrocław-Osobowice (Schroet. 1887). (Ryc. 47).

Achroomyces fimetarius (Schum. ex Pers.) Woj.

Niz. Śl.: Wrocław (Schroet. 1887). (Ryc. 48).

Achroomyces peniophorae (Bourd. et Galz.) Woj.

Pobrz. Koszalińskie: Kołobrzeg-Podczele, leg. Heindr., KRAM 16137; Niz. Południowowielkop.: Kalisz, leg. Woj., KRAM 16565; Sudety Zach.: g. Kobyła k. Dziwiszowa, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 15128; Wyż. Śl.: Bytom, lasy k. Rokitnicy, leg. Woj., KRAM 15483; Wyż. Krak.-Częstochowska: OjcPN, wą. Jamki w górze, leg. Woj., KRAM 15563; Kraków, rez. Paniańskie Skąły, leg. Woj., KRAM 16144; Beskidy Zach.: g. Wielka Czantoria k. Ustronia-Polany, c.

950 m, leg. Woj., KRAM 16114; P. Borem, u podn. Łamanej Skały, droga do Żywca, c. 550 m, leg. Kom., KRAM 16567; g. Łysina k. Myślenic, c. 700 m, leg. Woj., KRAM 14989; Pog. Środkowobeskidzkie: m. Przemyślem a Rokszycami, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16564; Łańcuch Tatrzański: TatPN, Dol. Strążyska, c. 900 m, leg. Woj., KRAM 15907; Pojez. Litewskie: n. jeziorem Wigry, k. Leszczewka, leg. Woj., KRAM 16147; k. rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 16146; Niz. Północnopodl.: Puszcza Białowieska, BiaPN, oddz. 340, leg. Woj., KRAM 16566. (Ryc. 49).

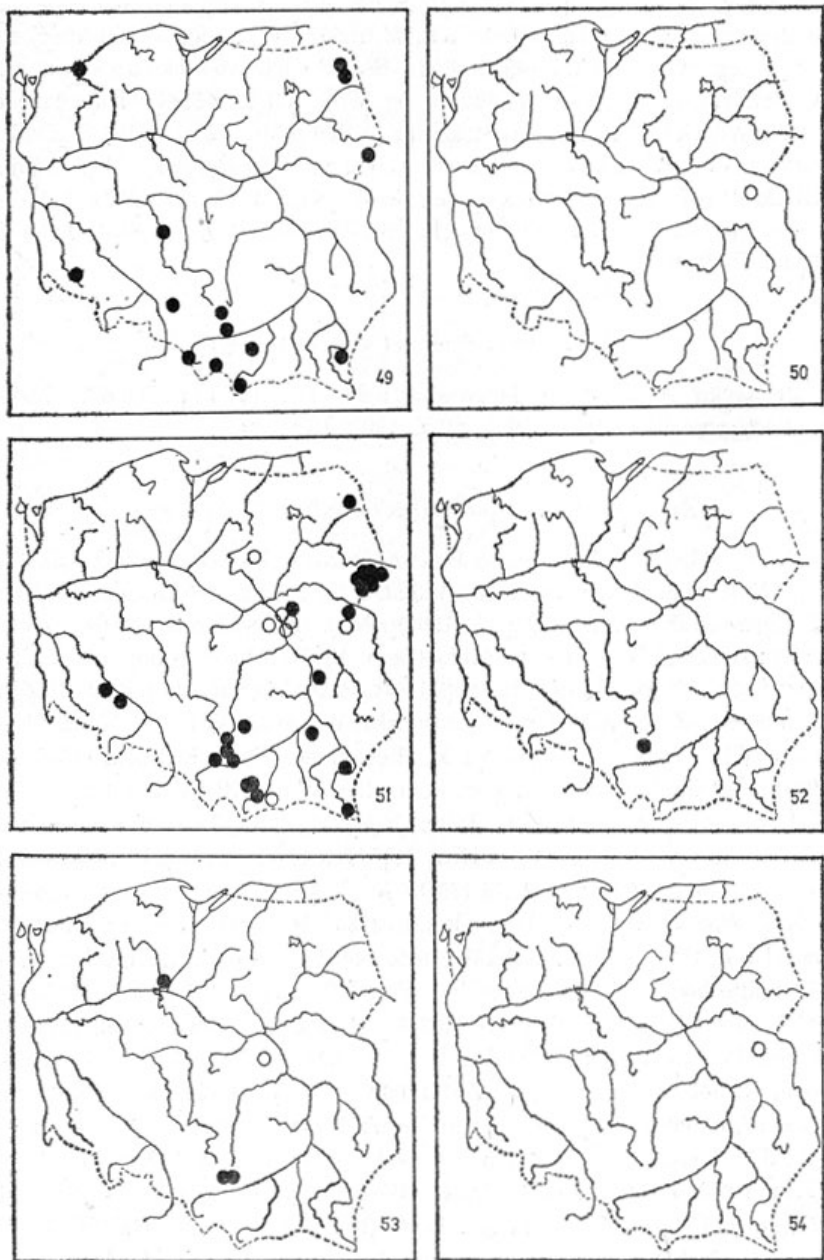
Achroomyces sebaceus (Berk. et Br.) Woj.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Liski k. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903; Eichl. 1907). (Ryc. 50).

Auricularia mesenterica (Dicks. ex S. F. Gray) Pers.

Niz. Śl.: Wrocław, Ogród Bot.; n. Odrą, k. Bystrzycy w ok. Olawy, leg. W. Schneider (Schroet. 1888), WRSL 2 tor.; Niz. Północnomaz.: Chojnowo k. Przasnysza (Cheł. 1902); Niz. Środkowomaz.: Warszawa: Bielany; Saska Kępa; Ząbki (Błoń. 1896); Wawer (Cheł. 1888); Puławy, leg. G. Nevodovskij, PRC 65211; ok. Puław, leg. Berd., KRAM 12279; Klembów k. Radzymina, leg. J. Kuczyńska, WA 4986; Niz. Południowopodl.: Dębina Hałasowska k. Międzyrzecza Podl. Eichl. 1902; Bres. 1903); rez. Chmielinne k. Leśnej Podl., leg. Woj., KRAM 16148; Wyż. Krak.-Częstochowska: Pilica, leg. Woj., KRAM 16130; wzg. Bukowica k. Chrzanowa, leg. Woj., CHRZ 2475, KRAM 11426; OjcPN, Pieskowa Skała, leg. Woj. (1974 a), KRAM 13678; Niecka Nidziańska: Moskorzew k. Włoszczowej, leg. Woj., KRAM 12485; Brama Krak.: Kraków, Ogród Bot. UJ, leg. Woj., KRAM 11899, 14485-6; Kotł. Sandomierska: Miechocin k. Tarnobrzega, leg. Woj., KRAM 15312; Przemyśl, k. Winnej G., leg. Woj., KRAM 16014, 15267; Beskidy Zach.: ok. Mszany Dolnej: Poręba Wlk., c. 550 m, leg. Woj., KRAM 11427, 11958, 12748; Niedźwiedź, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 11900; g. Pusta Wielka k. Żegiestowa, oddz. 67, c. 860-950 m (Lis., Tortić, Szmid 1977); Obniż. Orawsko-Podhalańskie: Krościenko, u podn. g. Ociemne, c. 440 m, leg. Woj., (Gum. 1976), KRAM 10879, 15004; Beskidy Lesiste: g. Szeroki Wierch k. Ustrzyk Górnych, leg. Dom. (Dom. et al. 1963), HMIPC 1477; Pojez. Litewskie: Pusz. Augustowska, rez. Starożyn, leg. Woj., KRAM 15072-4; Niz. Północnopodl.: Pusz. Białowieska: Straż Hajnowska (Błoń. 1888); oddz. 580, leg. Z. Pouzar, KRAM 14457; BiaPN: oddz.

Ryc. 49-54. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

49 — *Achroomyces pentophorae*; 50 — *A. sebaceus*; 51 — *Auricularia mesenterica*; 52 — *Eocro-*
nartium muscicola; 53 — *Helicobasidium brebissonii*; 54 — *Helicogloea graminicola*

314; 340; 369; leg. Woj., KRAM 14454-6, 16150-52; oddz. 398, leg. Heinr., KRAM 16546; Polesie Podl.: Hańsk k. Włodawy (Kwieciński 1869). (Ryc. 51).

Eocronartium muscicola (Pers. ex Fr.) Fitzp.

Wyż. Krak.-Częstochowska: dol. Eliaszówki k. Czernej w ok. Krzeszowic, leg. M. Kuc, KRAM 2983. (Ryc. 52).

Helicobasidium brebissonii (Desm.) Donk

Dol. Dolnej Wisły: rez. Wielka Kępa k. Bydgoszczy, leg. Buj., POZ 2 tor.; Niz. Środkowomaz.: Leszno m. Warszawą a Sochaczewem (N. Jarowaja, inf.); Wyż. Krak.-Częstochowska: Kraków: Prądnik Czerwony, leg. J. Brzeziński (Nam. 1909, sub *Rhizoctonia violacea*), KRAM 8659; Górka Narodowa, leg. S. Chmielewski, KRAM 8658. (Ryc. 53).

Uwagi. Grzyb ten był także stwierdzony na „Lubelszczyźnie i Kujawach” (T. Stachyra, inf.). (Ryc. 53).

Helicogloea graminicola (Bres.) Baker

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: k. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903). (Ryc. 54).

Herpobasidium filicinum (Rostr.) Lind.

Beskidy Zach.: Szczawnica, leg. Wróbl., KRAM 10883; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: PiePN: Przechodki Wielkie (Wróbl. 1922); Sokolica, leg. Wróbl., KRAM 10885. (Ryc. 55).

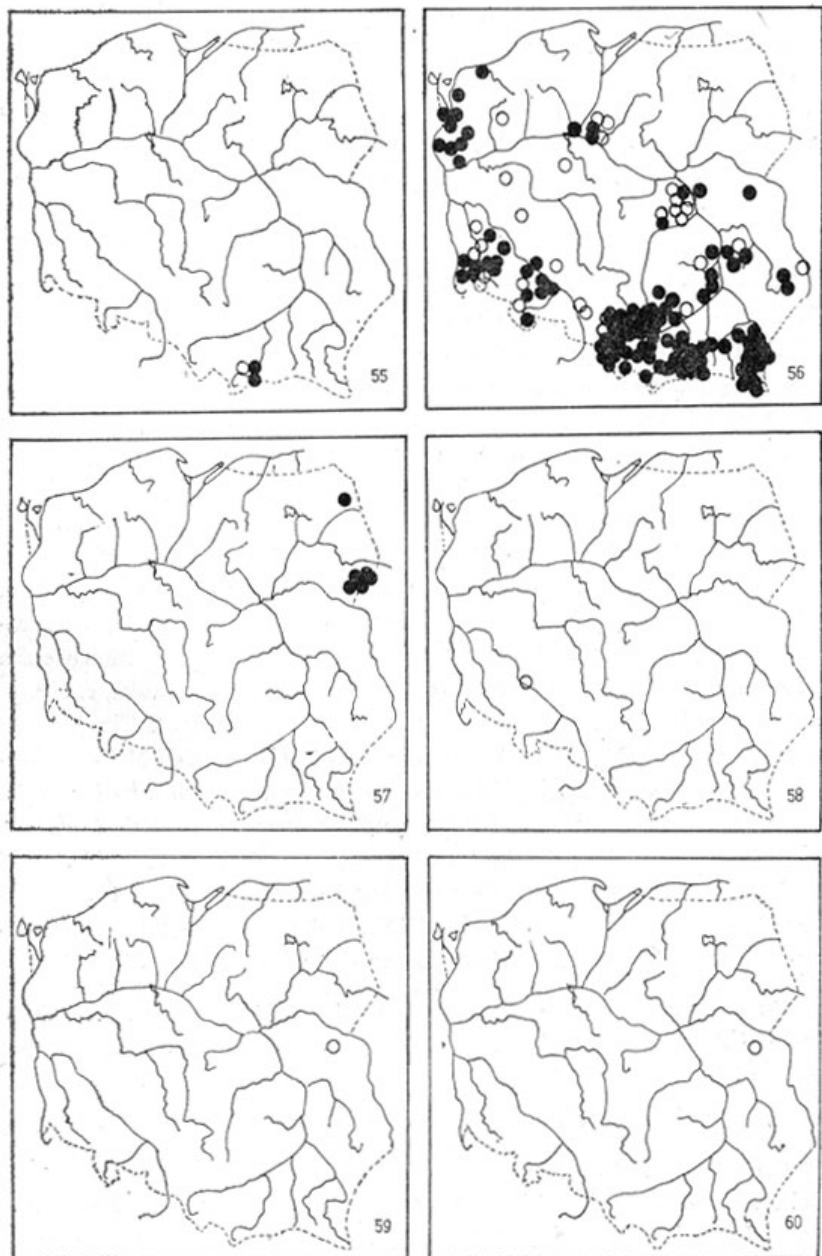
Hirneola auricula-judae (Bull. ex St-Am.) Berk.

Pobrz. Szczecińskie: rez. Bielinek, leg. Buj., POZ; Szczecin: ul. Mieszka; ul. Akademicka, leg. Woj., KRAM 11465, 11467; Zdroje, n. Szmaragdowym Jeziolem, leg. Woj., KRAM 11439; n. Czarcim Jeziolem k. Przybiernowa, leg. Woj., KRAM 11436; Pobrz. Koszalińskie: Kołobrzeg-Podczele, leg. Heinr., KRAM 16181; Pojez. Zachodniopomorskie: m. Bielinkiem a Lubiechowem Dolnym k. Chojny, leg. Kom., KRAM 15783; Trzcieńsko-Zdrój, leg. Kom., KRAM 15781; Strzeszów k. Trzcieńska-Zdroju, leg. Kom., KRAM 15784; k. Choszczna, leg. Friedrich, SZC; Pojez. Południowopomorskie: Barnówko k. Dębna, leg. Kom., KRAM 15782; Pomierzyn k. Drawska Pomorskiego (Skirg. 1967);

Dol. Dolnej Wisły: rez. Wielka Kępa k. Bydgoszczy, leg. Buj., POZ; Prad. Toruńsko-Eberswaldzka: Toruń: ogród Uniwersytetu, leg. Hoł. (1974), TOR; park; ul. Bema; Konieczynka k. Torunia (Hoł. 1974); rez. Las Piwnicki k. Torunia, leg. Hoł., TOR; Pojez. Wielkop.: Brudzyń k. Żnina (Szul. 1930); rez. Buki Lutomskie k. Sierakowa, leg. E. Nowak (Buj., inf.); Pojez. Leszczyńskie: Stare Bojanowo k. Kościana (Skirg. 1967); Niz. Śl.-Łużycka: Szprotawa (Schroet. 1888); k. Osieka w ok. Lubina, leg. Woj., KRAM 14860; Legnica (Skirg. 1967); Wał Trzebnicki: k. Gaworzyc w ok. Głogowa, leg. Woj., KRAM 15243; Niz. Śl.: Wrocław: Bulwar Dunikowskiego; park Szczytnicki, leg. Woj., KRAM 15232-3; Oława, leg. Woj., KRAM 15241; Brzeg: k. st., leg. Woj., KRAM 16080; n. Odrą, leg. Kom., KRAM 16388; Nowa Wieś k. Domaszowic (Bail 1860); Niz. Środkowomaz.: Warszawa: Łazienki; Królikarnia; Natolin (Cheł. 1888); Wierzbnio (Błoń. 1896); Powązki, leg. Woj., KRAM 12740; Stefanów k. Piaseczna; Winiary k. Warki (Skirg. 1967); Puławy, leg. Berd. (1876), KRAM 12236; Wznies. Południowomaz.: rez. Modrzewina k. Małej Wsi (Skirg. 1967); Tomczyce k. Nowego Miasta n. Pilicą, leg. Ławr., LOD; na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: Międzyrzec Podl., leg. Woj., KRAM 16190; Przedg. Sudeckie: k. Dzierżoniowa, leg. ? (Skirg. 1967), WRSL; Grodziszczko k. Bielawy (Skirg. 1967); Pog. Zachodniosudeckie: ok. Zgorzelca, leg. R. Peck (Skirg. 1967), KRA, WRSL; Lubań Śl., n. Kwisą, c. 250 m, leg. Woj., KRAM 15238; Lwówek Śl., leg. E. Dresler (Skirg. 1967), PRC; Sobota k. Lwówka Śl. (Schroet. 1888); Gryfów Śl., leg. Woj., KRAM 15237; Złotoryja: park, leg. Woj., KRAM 15239; brzeg Kaczawy k. st., leg. Woj., KRAM 15234; Wilków k. Złotoryi, leg. Woj., KRAM 15177; Sudety Zach.: Karkonosze (Skirg. 1967); Jelenia G.: Cieplice Śl.-Zdrój (Bail 1860); Sudety Śr.: Drogosław k. Nowej Rudy (Skirg. 1967); Sudety Wsch.: Trzebieszowice k. Łądko-Zdroju, leg. A. Borowska, KRAM 16577; Wyż. Śl.: Otmęt k. Krapkowic, leg. Schroet. (Skirg. 1967), WRSL; Gogolin k. Strzelc Opolskich (Schroet. 1888); Zabrze, ul. Hagera, leg. Heinr., KRAM 15150; Bytom; Siemianowice Śl. (M. Szczepka, inf.); Chorzów-Batory: hałdy w ok. ul. Bato-rego, leg. K. Żelewska, KRAM 15628; ul. Dąbrowskiego n. Rawą, leg. M. Szczepka, KRAM 16569; Katowice: ul. Plebiscytowa, leg. Woj., KRAM 16246; Osiedle Tysiąclecia, leg. M. Szczepka, KRAM 16568; Strzemieszyce Wlk., leg. Woj., KRAM 15297; Chrzanów Kościelec, leg. Woj., CHRZ 2534, KRAM 5296; Wyż. Krak.-Częstochowska: ok. Chrzanowa: Pogorzyce, leg. Woj., KRAM 12264; rez. Lipowiec, leg. Woj., KRAM 12021, 15912; Alwernia, leg. Woj., KRAM 16495; Brodla, k. kamieniołomu Orlej, leg. Woj., KRAM 12263; G. Zamkowa w Rudnie, leg. Woj., KRAM 14510; Krzeszowice, leg. Woj., KRAM 14509, 16498; wzg. Buczyzna k. Tenczynka,

leg. Woj., KRAM 12265; Niegoszowice, leg. Woj., KRAM 12264; Pisary, leg. Woj., KRAM 12632; ok. Krakowa: Ujazd, leg. Mir., KRAM 14790; Brzezcie, leg. Mir., KRAM 14791; Modlnica, leg. Kom., KRAM 15553-4; Zielonki, leg. Woj., KRAM 15911; OjcPN: Pieskowa Skała, leg. Woj., KRAM 15910; Miynnik, leg. Woj., KRAM 14126-7; Ojców k. zamku, leg. Woj., KRAM 12275-8; wylot Dol. Saspowskiej, leg. Woj., KRAM 12273, 15216, KRA 3 tor.; k. Bramy Krak., leg. Woj., KRA; k. Saspowa, leg. Woj., KRAM 15561 (Woj. 1974 a); Kraków: Prądnik Biały, park Kościuszki, leg. Woj., KRAM 15548; park Decjusza, Wola Justowska, leg. Woj., KRAM 12271, 14804, 15251, 16108; ul. Piastowska, leg. Woj., KRAM 14980; rez. Bielańskie Skalki, leg. Mir., Woj., KRAM 10898-9, 12697, 14441, 14512-13, 14515-16, 15219, 15221, 15624; Przegorzały, leg. Woj., KRAM 15240, 15557; k. ZOO, leg. Woj., KRAM 15625; rez. Paniańskie Skalki, leg. Woj., KRAM 16109; k. Kopca Kościuszki, leg. Woj., KRAM 12274; Wyż. Przedborska: Moskorzew k. Włoszczowej, leg. Woj., KRAM 12486; Niecka Nidziańska: Miechów, leg. Mir., Woj., KRAM 13419, 15230, 15247, 16191; ok. Miechowa: m. Kaliną Wielką a Lisińcem, leg. Mir., KRAM 15246; Raclawice, leg. Mir., KRAM 14471; Witowice, leg. Mir., KRAM 15245; Czaple Małe, leg. Mir., KRAM 15228; Słaboszów, leg. Mir., KRAM 15227; ok. Działoszyc: Dziaduszycze k. Kaliny Wielkiej, leg. Mir., KRAM 15223; m. Nieszkowem a Toporowem, leg. Mir., KRAM 15226; m. Jazdowicami a Słupowem, leg. Mir., KRAM 15222; Chmielów, leg. Mir., KRAM 15244; Jakubowice, leg. Mir., KRAM 15248; Słomniki, leg. Mir., KRAM 16334; Michałowice k. Słomnik, leg. Woj., KRAM 16192; Kraków: Mistrzejowice, leg. Woj., KRAM 12839; Krzesławice; Grębałów, vid. Woj.; Wyż. Kielecko-Sandomierska: Czyżów Szlachecki k. Ożarowa, leg. Woj., KRAM 15963; Pacanów, leg. Woj., KRAM 12588; Bałtów k. Lipska (Błoń. 1896); Wyż. Lub.: Solec n. Wisłą, leg. Woj., KRAM 15964-5; Lublin, ul. Lipowa, ul. Podgrodzie, leg. Sał., LUB 3 tor.; Nałęczów (Teod. 1933); Łubniki k. Bełżyc, leg. T. Ostas, LUB; Zamość, leg. Woj., KRAM 16003; Jaturów k. Zamościa, leg. Woj., KRAM 16004; K o t l. O ś w i ę c i m s k a: Oświęcim, cmentarz, leg. Woj., KRAM 12638; Bobrek k. Oświęcimia, leg. Woj., KRAM 14508, 14793, 15242; Brama Krak.: Kraków: ul. Friedleina, leg. Woj., KRAM 16193; ul. Piastowska, vid. Woj.; park Jordana, leg. Woj., KRAM 12242, 12665, 15252, 15156, leg. Mir., KRAM 14514; ul. Czysta, leg. Stec. (1936), KRAM 12241; Olsza, ul. Celarowska, vid. Woj.; cmentarz Rakowicki i ok., leg. Woj., KRAM 11364, 15257, 15773, 16570; Ogród Bot. UJ i ok., leg. Woj., KRAM 12255-63, 15152, 15159, 15282; Planty, leg. Woj., KRAM 11090, 13322 (Teod. 1933); ul. Miodowa, leg. Woj., KRAM 12664; Dąbie, leg. Woj., KRAM 15904; park Bednarskiego i ok., vid. Woj.; Bonarka, leg. Woj., KRAM 14968; Prokocim, vid. Woj.; Kosocice, leg. Woj., KRAM 15995; k. Rząki, leg. Woj., KRAM 15996; Piaski Wielkie, leg. Woj., KRAM 14125; Rajsko,

leg. Woj., KRAM 15229; Swoszowice, leg. Woj., KRAM 15549; Tyniec, leg. Woj., Mir., KRAM 11272, 16605; Borek Fałęcki, leg. Woj., KRAM 15215; Kraków, bez stanowisk (Nam. 1910 b); Skawina, leg. Mir., KRAM 12696, 14511; Kotl. Sandomierska: Kraków: Lasek Mogilski i ok., leg. Woj., KRAM 12267, 15532; Ruszcza, leg. Woj., KRAM 14442; Kościelniki, leg. Woj., KRAM 15235; Bieżanów, leg. Woj., KRAM 15206; Nowe Brzesko k. Krakowa, leg. Woj., KRAM 15051; ok. Kazimierzy Wielkiej: Opatowiec, leg. W. Herter (Skirg. 1967), KRA; Nowy Korczyn, leg. Woj., KRAM 15556; Sandomierz, wą. Królowej Jadwigi, leg. Mir., KRAM 15052; k. zamku n. Wisłą, leg. Woj., KRAM 15555; ok. Sandomierza (Berd. 1876); Lisówek k. Mielca, leg. K. Karczmarz, LUB; Wieliczka, leg. Roupp. (1912), KRAM 12245 (Skirg. 1967); Puszcza Niepołomska, k. Szarowa, leg. Mir., Kom. 15582, 16182; Bochnia k. Proszówek, leg. Woj., KRAM 14507; Tarnów, cmentarz, ul. Konarskiego, leg. Woj., KRAM 16066; Dębica, leg. Nam. (1910 b), KRAM 12238, 12243, park n. Wisłoką, leg. Woj., KRAM 15217; Przemyśl; park k. zamku, leg. Woj., KRAM 15266, 15997; Zniesienie, k. Tatarskiej G., leg. Woj., KRAM 15998; k. cmentarza, Zasanie, leg. Woj., KRAM 15265; Łañcut, k. pałacu, leg. Kom., KRAM 15760; Jarosław; k. cerkwi grecko-katolickiej, leg. Woj., KRAM 16005; n. Sanem k. klasztoru Niepokalanek, leg. A. Kulak, KRAM 16006; Pog. Zachodniobeskidzkie: Cieszyn: k. zamku, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16118; w ok. st., c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16119; rez. Lasek Miejski, n. Puńcówką, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16120; g. Tuł: k. kamieniołomu, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 16121; od strony Czantorii, c. 550 m, leg. Woj., KRAM 16122; Bielsko-Biała, ul. Moniuszki, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 15157; Wadowice, park c. 300 m, leg. Mir., KRAM 14789; Kalwaria Zebrzydowska, n. Cedronem, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16394; Myślenice, k. rynku, leg. Woj., KRAM 16392; Mogilany: k. rez. Cieszyńianka, c. 350 m, leg. Heinr., KRAM 16516, leg. Kom., KRAM 16518; k. dworku, c. 400 m, vid. Mir. (inf.); Bochnia, park n. miastem, c. 220 m, leg. Woj., KRAM 16241; Nowy Wiśnicz, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15236; Beskidy Zach.: Ustroń-Polana, w dol. Wisły, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16123; Żywiec, k. zamku, c. 350 m, leg. Kom., KRAM 16387; Łękawica k. Żywca, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16393; Trzebnia k. Myślenic, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16391; Szczawnica, centrum, c. 450 m, leg. B. Gumul, KRAM 15256; ok. Rytra: dol. Życzanowskiego Pot., c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16186; n. Popradem u podn. Makowicy, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16188; Stary Sącz, park, c. 320 m, leg. Woj., KRAM 16189; Pog. Środkowobeskidzkie: Grybów, k. rynku, c. 400 m, leg. Woj., KRAM 16118; ok. Nowego Sącza: Białowódzka G., c. 400 m, leg. M. Tyszkiewicz, KRAM 16244; Tegoborze, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16036; m. Strugą a Znamierowicami, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 15550; Wielka Wieś k. Wojniczka, c. 250 m, leg. Woj., KRAM 15197; Biecz, c. 290 m, leg.

Ryc. 55-60. Rozmieszczenie w Polsce (distribution in Poland)

53 — *Herpobasidium filicinum*; 56 — *Hirneola auricula-judae*; 57 — *Phleogena faginea*; 58 — *Pilacrella solani*; 59 — *Septobasidium carestianum*; 60 — *S. fuscoviolaceum*

Woj., KRAM 16072; Gorlice: u podn. G. Cmentarnej, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16073; n. Ropa, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16068; Jasło, centrum, c. 250 m, leg. Woj., KRAM 16065; Krosno, k. st., leg. Woj., KRAM 16070; Sanok, ul. Sienkiewicza leg. Kos., KRAM 16184; Płonna k. Bukowska, c. 450 m, leg. Kos., KRAM 16183; ok. Birczy: Łodzinka, leg. Sał., LUB; k. Bryliniec, dol. Cisowej, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16002; ok. Przemyśla: m. Rokszydami a wzg. Helicha, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16001; Iwanowa G. k. Helichy, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16000; Śliwnica k. Krasiczyna, c. 250 m, leg. Heinr., KRAM 16554; Prałkowce, c. 250 m, leg. Woj., KRAM 15999; Beskidy Śr.: ok. Gorlic: Wysowa, n. Ropa, c. 520 m, leg. Woj., KRAM 16067; Szymbark: k. dworu, c. 300 m, leg. Woj., KRAM 16062; dol. Bystrzanki, c. 350 m, leg. Woj., KRAM 16064; Maślana G., p. szcz., c. 740 m, leg. Woj., KRAM 16071, 16074; c. 600 m, leg. Woj., KRAM 15231; Zielona G., c. 680 m, leg. Woj., KRAM 16069; Cergowa G., c. 700 m, leg. Woj., KRAM 12268, KRA (Skirg. 1967); Nowy Łupków, n. rzeką, c. 575 m, leg. Kos., KRAM 16185; Obniż. Orawsko-Podhalańskie: PiePN: u podn. g. Ociemne, c. 425 i 440 m, leg. Woj., KRAM 12270, 15016; dol. Gródek, c. 570 m, leg. Woj., KRAM 15005; Łupisko, c. 500 m, leg. Gum. (1969), KRA; Niedzica (Skirg. 1967; 1968); Witów, c. 800 m, leg. A. Maurizio (Roupp. 1912), KRAM 12233; Beskidy Lesiste: Monasterzec k. Leska, c. 350 m, leg. A. Frey, KRAM 16553; Bereska k. Leska, c. 500 m, leg. Kos., KRAM 15225; ok. Wołkowyi: pasmo Studennego k. Terki, c. 620 m, leg. Kos., KRAM 15220; Werlas, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15218; Bukowiec, c. 500 m, leg. Kos., KRAM 15224; g. Wysoki Horb k. wsi Rajskie, c. 500 m, leg. Z. Wojewoda, KRAM 16187; Zatwarnica: w dol. Sanu, leg. Woj. (Dom. et al. 1970), KRA; dol. Głębokiego, c. 600 m, leg. Woj., KRAM 12266; Pszczeliny k. Ustrzyk Górnych, leg. L. Samosiej, LOD; Rosochate u podn. Otrytu, c. 600 m, leg. Kos., KRAM 15696; Wyż. Zachodniowołyńska: Hostynne k. Hrubieszowa (Waśniewski 1911). (Ryc. 56).

Uwagi. Okazy podane ze Starogardu Gdańskiego (Skirg. 1967) pochodziły spoza granic Polski (Preuss 1899).

Phleogena faginea (Fr. ex Fr.) Link

Pojez. Litewskie: Puszc. Augustowska, rez. Starożyn, leg. Heinr., KRAM 15122; Niz. Północnopodl.: Puszc. Białowiecka (Pilát 1950); BiaPN: oddz. 283, leg. V. Holubová, KRAM 14480; oddz. 285, leg. Skirg., WA 15481; oddz. 369, leg. V. Holubová, Woj., KRAM 14479, 14482; oddz. 370, leg. Z. Pouzar, KRAM 14478; oddz. 399, leg. Heinr., KRAM 14481. (Ryc. 57).

Pilacrella solani Cohn et Schroet. in Schroet.

Niz. Śl.: Wrocław (Schroet. 1888). (Ryc. 58).

Septobasidiales

Septobasidium carestianum Bres. in Bres. et Sacc.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: ok. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903). (Ryc. 59).

Septobasidium fuscoviolaceum Bres.

Na styku Niz. Południowopodl. i Polesia Podl.: ok. Międzyrzecza Podl. (Bres. 1903). (Ryc. 1903).

GEOGRAFICZNA CHARAKTERYSTYKA FLORY GRZYBÓW TREMELLOIDALNYCH POLSKI

Zestawione w wykazie stanowisk dane pozwalają na podjęcie próby geograficznej charakterystyki flory grzybów tremelloidalnych Polski. W ramach tej charakterystyki oceniono częstość występowania tych grzybów w naszym kraju, wyróżniono elementy geograficzne (tzw. gatunki przechodnie, gatunki z granicami zasięgu w Polsce, gatunki z przerwami zasięgu i elementy geograficzne w ścisłym znaczeniu), określono zasięgi pionowe grzybów tremelloidalnych w Polsce, podano ich maksima i minima wysokościowe oraz wyodrębnilo gatunki górskie, niżowe i grupę gatunków występujących zarówno na niżu jak i w górach.

Częstość występowania

Podstawą do oceny częstości występowania, czyli stopnia pospolitości grzybów tremelloidalnych dotychczas stwierdzonych w Polsce, były liczby stanowisk zestawione w tabeli 1 oraz mapy rozmieszczenia (ryc. 1—60). Po przeanalizowaniu tych danych podzielono występujące w Polsce grzyby tremelloidalne na 5 grup: pospolite w całym kraju, pospolite tylko w niektórych regionach, rzadkie, bardzo rzadkie, o słabo poznanej częstości występowania.

Gatunki pospolite w całym kraju

Do gatunków pospolitych w całym kraju można zaliczyć *Pseudohydnum gelatinosum*, *Exidia plana* i *Tremella mesenterica*. *Pseudohydnum gelati-*

nosum występuje w całej Polsce, na niżu i w górach (notowany na wysokości 1400 m n.p.m.). *Exidia plana* odznacza się największą liczbą znanych stanowisk w kraju (tab. 1). Grzyb ten jest pospolity w całej Polsce, z tym że w górach spotyka się go tylko w niższych położeniach (dotychczas notowany do 1000 m n.p.m.). *Tremella mesenterica* również jest rzadsza w wyższych położeniach górskich (notowana do 900 m n.p.m.).

Gatunki pospolite w niektórych obszarach Polski

Przedstawicielem grzybów pospolitych tylko w niektórych regionach kraju jest *Hirneola auricula-judae* (ryc. 56). Grzyb ten stwierdzono aż na 224 stanowiskach (drugie miejsce w Polsce pod względem liczebności stanowisk), jednak rozmieszczenie jego jest u nas bardzo niejednolite. Gatunek ten pospolity jest tylko w Polsce zachodniej, południowo-zachodniej i południowej oraz w niektórych regionach Polski środkowej i wschodniej. Wcale nie występuje (lub być może jest bardzo rzadki) w Polsce północno-wschodniej, a także w zachodniej części Polski środkowej.

Gatunki towarzyszące jodle, a więc *Exidiopsis grisea* i *Tremella mycophaga* (ryc. 21 i 41), są pospolite w Karpatach; poza nimi spotyka się je znacznie rzadziej, a poza zasięgiem jodły występują tylko na wyspowych stanowiskach tego drzewa.

Tremiscus helvelloides (ryc. 45) częsty jest tylko lokalnie w obszarach z wychodzącymi na powierzchnię skalami wapiennymi: w Tatrach Zachodnich, w Pieninach i w okolicach Ojcowa. Poza tymi obszarami grzyb był zbierany (pojedyncze owocniki!) w Beskidzie Żywieckim, w Bieszczadach i w Beskidzie Sądeckim. *Exidiopsis calcea* i *Exidia pithya* (ryc. 19 i 10) liczniej występują jedynie w północno-wschodniej Polsce i miejscami w Karpatach. *Exidiopsis grisea* (ryc. 21) częsta jest tylko w Karpatach, poza nimi znana jest u nas tylko z 1 stanowiska na Roztoczu, natomiast *Exidia truncata* (ryc. 16) jest dość często zbierana na niżu, a bardzo rzadko trafia się w górach.

Gatunki rzadkie w Polsce

Do grzybów rzadkich w naszej florze należą takie gatunki, jak np. *Auricularia mesenterica*, *Exidia thuretiana* i *Tremella foliacea*. Pierwszy z tych gatunków znany jest z rozproszonych stanowisk na niżu i w niższych położeniach górskich; dotychczas był notowany na południu i wschodzie Polski oraz we wschodniej części Polski środkowej, można jednak przypuszczać, że zostanie znaleziony także w pozostałych regionach kraju (ryc. 51). *Exidia thuretiana* (ryc. 15) znana jest z nielicznych stanowisk w różnych częściach Polski. *Tremella foliacea* (ryc. 36) zbierana była również na roz-

Tabela 1 — Table 1

Liczby stanowisk grzybów tremelloidalnych w Polsce
Numbers of localities of Polish tremellaceous fungi

<i>Exidia plana</i>	258	<i>Tremella exigua</i>	5
<i>Hirneola auricula-judae</i>	224	<i>Helicobasidium brebissonii</i>	4
<i>Pseudohydnum gelatinosum</i>	169	<i>Tremella globospora</i>	4
<i>Tremella mesenterica</i>	123	<i>Craterocolla cerasi</i>	3
<i>T. encephala</i>	87	<i>Herpobasidium filicinum</i>	3
<i>Exidia truncata</i>	75	<i>Eichleriella deglubens</i>	2
<i>Tremella foliacea</i>	61	<i>Myxarium laccatum</i>	2
<i>Exidia pithya</i>	55	<i>Sebacina dimitica</i>	2
<i>Sebacina incrustans</i>	52	<i>Stypella vermiformis</i>	2
<i>Exidia saccharina</i>	46	<i>Tremella indecorata</i>	2
<i>Tremella mycophaga</i>	39	<i>T. virescens</i>	2
<i>Auricularia mesenterica</i>	31	<i>Achroomyces effusus</i>	1
<i>Basiodiodendron caesiocinereum</i>	30	<i>A. fimetarius</i>	1
<i>Exidiopsis grisea</i>	30	<i>A. sebaceus</i>	1
<i>Tremella obscura</i>	26	<i>Eichleriella alliciens</i>	1
<i>Exidia thuretiana</i>	21	<i>E. leucophaea</i>	1
<i>Exidiopsis calcea</i>	19	<i>Eocronartium musicola</i>	1
<i>Exidia recisa</i>	17	<i>Exidia badio-umbrina</i>	1
<i>Tremiscus helvelloides</i>	17	<i>E. cartilaginea</i>	1
<i>Exidiopsis effusa</i>	16	<i>E. umbrinella</i>	1
<i>Achroomyces disciformis</i>	14	<i>E. villosa</i>	1
<i>A. peniophorae</i>	13	<i>Helicogloea graminicola</i>	1
<i>Sebacina epigaea</i>	12	<i>Myxarium podlachicum</i>	1
<i>Exidia repanda</i>	11	<i>Pilacrella solani</i>	1
<i>Aporpium caryae</i>	10	<i>Protodontia fascicularis</i>	1
<i>Myxarium nucleatum</i>	10	<i>P. piceicola</i>	1
<i>M. subhyalinum</i>	8	<i>P. subgelatinosa</i>	1
<i>Tremella simplex</i>	8	<i>Septobasidium carestianum</i>	1
<i>Basiodiodendron cinereum</i>	7	<i>S. fuscoviolaceum</i>	1
<i>Phleogena faginea</i>	6	<i>Tremella moriformis</i>	1

proszonych stanowiskach w całym kraju, z wyjątkiem północno-zachodnich regionów. Trzeba podkreślić, że wymienione tu grzyby wytwarzają barwne, okazałe owocniki, które trudno przeoczyć w terenie.

Gatunki bardzo rzadkie w Polsce

Można wskazać szereg gatunków, które najprawdopodobniej mają szczególnie wysokie wymagania ekologiczne i należą dzisiaj do grzybów bardzo rzadkich w naszym kraju. Są to m. in.; *Aporpium caryae* (ryc. 1), *Phleogena faginea* (ryc. 57), *Craterocolla cerasi* (ryc. 4), *Exidia badio-umbrina* i *E. cartilaginea* (ryc. 8-9), *E. umbrinella* i *E. villosa* (ryc. 17-18). W ostatnich latach grzyby te były zbierane przeważnie w parkach narodowych i rezerwach, w resztkach lepiej zachowanych naturalnych lasów.

Gatunki o słabo poznanym rozmieszczeniu w Polsce

Wśród omawianych grzybów znajdują się gatunki, które znane są u nas tylko z pojedynczych stanowisk lub nawet z wielu stanowisk, ale zgrupowanych tylko w jednej części kraju, jak ma to miejsce np. w przypadku *Tremella obscura* (ryc. 42). Żywicielem tego grzyba są gatunki rodzaju *Dacrymyces*, a przede wszystkim *D. stillatus*, gatunek bardzo pospolity w całej Polsce. Można przypuszczać, że *Tremella obscura* jest pospolita w całym kraju, a znalezienie dalszych stanowisk tego gatunku to tylko kwestia czasu. Prawdopodobnie dość pospolite są u nas również *Eridia recisa* (ryc. 12), *Achroomyces disciformis* i *A. peniophorae* (ryc. 46 i 49), *Sebacina epigaea* (ryc. 31), *Myxarium nucleatum* i *M. subhyalinum* (ryc. 23 i 25), *Basidiodendron cinereum* (ryc. 3), *Tremella exigua* i *T. globospora* (ryc. 35 i 37), a także, być może, *Helicobasidium brebissonii* (ryc. 53). Małą liczbę znanych dotychczas stanowisk tych grzybów można tłumaczyć trudnościami związanymi ze zbieraniem ich owocników. Niektóre z nich (np. *Achroomyces peniophorae*) wytwarzają owocniki tylko wówczas, gdy pasożytują na grzybach z rodziny *Corticaceae*, a na najczęstszych żywicielach, jakimi są u nas grzyby z rodzaju *Dacrymyces*, w ogóle owocników nie wytwarzają. Część z nich (np. *Helicobasidium brebissonii*) wyrasta przeważnie w postaci płożnej grzybni na korzeniach roślin przykrytych ziemią i detrytusem. Pozostałe wytwarzają bardzo drobne, niepozorne i szybko zasychające owocniki, które łatwo przeoczyć.

W czasie badań terenowych szczególną uwagę poświęcano właśnie takim grzybom. Ponieważ wiadomo, że czasem (bez mikroskopu) trudno jest odróżnić grzyby tremelloidalne od niektórych *Aphylophorales* (a zwłaszcza od niektórych *Corticaceae*), zbierano wszystkie grzyby o konsystencji i morfologii zbliżonej do gatunków tremelloidalnych. Stosowano także metodę zbierania podłoża nawet wtedy, gdy nie było na nim widać wyraźnych owocników z badanej grupy i dopiero w laboratorium, pod silną lupą i pod mikroskopem poszukiwano grzyba. Dało to pewne rezultaty np. w odniesieniu do *Achroomyces disciformis*.

Elementy geograficzne

Dotychczas w Polsce w obrębie grzybów tremelloidalnych nie wyróżniano elementów geograficznych. Wynikało to przede wszystkim z braku dostatecznych materiałów. Jeszcze obecnie materiały te nie są zbyt obfite, jednak można już podjąć próbę zaliczenia poszczególnych gatunków do określonych elementów.

Gatunki przechodnie

Pawłowska (1977) przy omawianiu elementów geograficznych wyróżnia tzw. gatunki przechodnie, czyli takie, które nie posiadają w Polsce granic swoich zasięgów. Do nich należy większość grzybów tremelloidalnych znanych z Polski.

Gatunki z granicami zasięgu w Polsce

Można wskazać w Polsce kilka gatunków grzybów tremelloidalnych, które mają u nas lokalnie granice zasięgu. Są to wspomniane już wcześniej grzyby towarzyszące jodle, które wraz z tym drzewem osiągają północną granicę występowania w naszym kraju: *Exidiopsis grisea* (ryc. 21), *Tremella mycophaga* i *T. simplex* (ryc. 41 i 43). Wydaje się, że północno-wschodnią granicę zasięgu ma u nas *Hirneola auricula-judae* (ryc. 56), a północną *Tremiscus helvelloides* (ryc. 45). Jeśli chodzi o *Hirneola auricula-judae*, to dotychczas nie udało się znaleźć tego grzyba na północny wschód od linii Kołobrzeg—Chelmino—Sierpc—Serock—Międzyrzec Podl. oraz w zachodniej części Polski środkowej (ryc. 56). W górach dość częsty w niższych położeniach. Najczęściej występuje na *Sambucus nigra*, który jest rozpowszechniony w Polsce na całym niżu i pogórzu z nielicznymi placówkami sięgającymi powyżej 900 m n.p.m. (Browicz, Zieliński (1973). Poza tym grzyb ten wyrasta na wielu innych drzewach i krzewach, m. in. na *Robinia*, *Acer* i *Morus*. Brak *Hirneola auricula-judae* w północno-wschodniej Polsce nie zależy od braku żywicieli. Przyczyną są najprawdopodobniej czynniki klimatyczne (patrz Lan 1976). Czynnikiem decydującym o rozmieszczeniu *Tremiscus helvelloides* jest niewątpliwie wapienne podłoże.

Gatunki z przerwami zasięgu

W Polsce występują 2 gatunki z przerwami zasięgu: *Exidia pithya* (ryc. 10) i *Exidiopsis calcea* (ryc. 19). Towarzyszą one przede wszystkim świerkowi (znacznie rzadziej występują na innych drzewach) i pojawiają się częściej tylko w naturalnych lasach z dużym udziałem *Picea abies* w Puszczy Augustowskiej, Białowieskiej i w niektórych regionach Karpat. Poza tym znaleziono te grzyby na wyspowych stanowiskach, np. *Exidia pithya* na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej koło Ogrodzieńca, na Roztoczu koło Zwierzyńca i na Wybrzeżu w okolicy Gdańska, a *Exidiopsis calcea* na pograniczu Niziny Południowopodlaskiej i Polesia Podlaskiego. Obydwa gatunki są wyraźnie związane z naturalnym zasięgiem *Picea abies*, który w Polsce wykazuje dysjunkcję.

Elementy geograficzne w ścisłym znaczeniu

Problemem elementów geograficznych w ścisłym znaczeniu w obrębie rzędów *Tremellales* i *Auriculariales* zajmował się Raitviir (1964), który wydzielił w tej grupie grzybów 11 elementów.

Grzyby tremelloidalne z Polski można zaliczyć do 6 elementów. Podana poniżej klasyfikacja nie jest zupełnie zgodna z ujęciem Raitviira. W ostatnich kilkunastu latach przybyło wiele danych, które wskazują, że liczne grzyby tremelloidalne mają znacznie szerszy zasięg niż dawniej przypuszczano. Szczególnie dużo informacji dostarczyły badania prowadzone w krajach tropikalnych i subtropikalnych (np. Lowy 1971; McNabb 1964; 1966; 1969). Stąd wynika przegrupowanie wielu gatunków z grupy holarktycznych do grupy boreotropikalnych.

Element europejski

Grzyby zaliczane do elementu europejskiego znane są dotychczas wyłącznie z Europy. Element ten w Polsce reprezentuje 13 gatunków:

<i>Achroomyces disciformis</i>	<i>Protodontia fascicularis</i>
<i>A. effusus</i>	<i>Sebacina dimitica</i>
<i>Exidia badio-umbrina</i>	<i>Septobasidium fuscoviolaceum</i>
<i>E. truncata</i>	<i>Tremella exigua</i>
<i>E. villosa</i>	<i>T. indecorata</i>
<i>Helicogloea graminicola</i>	<i>T. virescens</i>
<i>Pilacrella solani</i>	

Można przypuszczać, że przynajmniej część tych grzybów zostanie znaleziona poza Europą (np. w Azji) i wtedy trzeba je będzie zaliczyć do innych elementów. Warto przypomnieć, że kontynent europejski należy do najlepiej zbadanych pod względem flory grzybów tremelloidalnych.

Element eurazjatycki

W grupie grzybów zaliczanych do elementu eurazjatyckiego można umieścić tylko 1 gatunek: *Exidia pithya* *. Raitviir (1964) zaliczył tu jeszcze *Exidia cartilaginea*, ale grzyb ten znany jest także z Ameryki Północnej (Lowy 1957), a więc powinien się znaleźć w grupie elementu holarktycznego. Podobnie przedstawia się sprawa z *Craterocolla cerasi*, która pod nazwą *Dacrymyces conglobatus* Peck była podana z Ameryki Północnej (Nowy Jork); materiał typu *D. conglobatus* badał Kennedy (1959), informację o tym podają także Martin (1952) i McNabb (1973). *Craterocolla cerasi* również należy do elementu holarktycznego.

* Malençon (1952) podał ten grzyb z Afryki (Maroko), więc należałoby go zaliczyć do elementu boreotropikalnego.

Element holarktyczny

Element holarktyczny stanowią gatunki występujące w strefie umiarkowanej półkuli północnej. Z gatunków stwierdzonych w Polsce można w tej grupie umieścić następujące:

<i>Craterocola cerasi</i>	<i>Exidiopsis calcea</i>
<i>Eichleriella leucophaea</i>	<i>Myxarium subhyalinum</i>
<i>Exidia cartilaginea</i>	<i>Protodontia piceicola</i>
<i>E. recisa</i>	<i>Tremella mycophaga</i>
<i>E. repanda</i>	<i>T. simplex</i>
<i>E. saccharina</i>	

Element amfiatlantycki

W grupie elementu amfiatlantyckiego umieszcza się gatunki, które w swoim rozmieszczeniu związane są z Atlantykiem, występując w atlantyckiej części Ameryki Północnej i w Europie; gatunki te w mniejszym lub większym stopniu mają charakter oceaniczny, przeważnie nie sięgają zbyt daleko w głąb kontynentów, choć niektóre docierają głębiej zarówno we wschodniej, jak i zachodniej części swego zasięgu. Z gatunków polskich można tutaj zaliczyć:

<i>Achroomyces fimetarius</i>	<i>Exidia umbrinella</i>
<i>A. peniophorae</i>	<i>Herpobasidium filicinum</i>
<i>A. sebaceus</i>	

Element boreotropikalny

Raitviir zalicza tu grzyby występujące w różnych strefach klimatycznych, na różnych kontynentach. Prawdopodobnie większość grzybów tremelloidalnych z Polski powinna być umieszczona właśnie w tej grupie:

<i>Aporpium caryae</i>	<i>M. nucleatum</i>
<i>Auricularia mesenterica</i>	<i>M. podlachicum</i>
<i>Basidi dendron caesiocinereum</i>	<i>Phleogena faginea</i>
<i>B. cinereum</i>	<i>Protodontia subgelatinosa</i>
<i>Eichleriella alliciens</i>	<i>Pseudohydnum gelatinosum</i>
<i>Eocronartium muscicola</i>	<i>Sebacina epigaea</i>
<i>Exidia plana</i>	<i>S. incrustans</i>
<i>Exidiopsis effusa</i>	<i>Septobasidium carestianum</i>
<i>E. grisea</i>	<i>Stypella vermiformis</i>
<i>Hirneola auricula-judae</i>	<i>Tremella encephala</i>
<i>Myxarium laccatum</i>	<i>T. foliacea</i>

T. mesenterica
T. globospora
T. moriformis

T. obscura
Termiscus helvelloides

Można przypuszczać, że w przyszłości lista tej grupy wydłuży się.

Element eurafrykański

Proponowane jest wyróżnienie jeszcze jednego elementu, mianowicie eurafrykańskiego. W naszej florze grzybów tremelloidalnych byłby on reprezentowany przez 1 gatunek: *Exidia thuretiana*. Z Afryki (Maroko—Atlas) podany przez Malençon (1952).

Gatunki znane wyłącznie z Polski

Trzy gatunki grzybów tremelloidalnych znane są dotychczas wyłącznie z naszego kraju. Są to *Helicogloea graminicola*, *Septobasidium fuscoviolaceum* i *Pilacrella solani*. Dwa pierwsze zebrał w okolicy Międzyrzecza Podl. Eichler, a opisał Bresadola (1903). *Pilacrella solani* znalazł we Wrocławiu i opisał Schroeter (1888). Chociaż grzyby te znane są wyłącznie z Polski, trudno przypuszczać, by były one enedemitami. Nie wskazuje, na to ani podłoże, na którym były zebrane, ani też obszar, w którym je znaleziono. *Helicogloea agraminicola* rosła na liściach traw, *Septobasidium fuscoviolaceum* na *Salix cinerea*, a *Pilacrella solani* na gnijących bulwach ziemniaczanych, a więc na podłożu bardzo szeroko rozpowszechnionym na kuli ziemskiej. Ani okolice Międzyrzecza Podl., ani też Wrocław nie odznaczają się żadnymi specyficznymi cechami. Wymienione gatunki grzybów wytwarzają bardzo drobne i niepozorne owocniki, co zapewne jest przyczyną stwierdzenia ich tylko na pojedynczych stanowiskach w Polsce.

Zasięgi pionowe

Pawłowska (1977), omawiając pionowe zasięgi roślin w Polsce, dzieli gatunki na niżowe oraz górskie. Ten sam podział można zastosować do grzybów z tym, że dla grzybów tremelloidalnych zachodzi konieczność wyróżnienia jeszcze trzeciej grupy: gatunków występujących zarówno w wyższych położeniach górskich, jak i na niżu.

Gatunki niżowe

We florze grzybów tremelloidalnych Polski można na razie wskazać tylko 1 gatunek, który w Polsce prawie nie występuje w górach (w obszarach

górkich znany jest tylko z 3 stanowisk, a na niżu aż z 72!). Jest to *Exidia truncata* (ryc. 16), w górach stwierdzona tylko dwukrotnie w Sudetach (400 i 600 m n.p.m.) i raz w Karpatach (c. 350 m n.p.m.). Grzyb ten towarzyszy prawie wyłącznie dębom, rzadziej trafia się na lipach. W górach nie znaleziono dotychczas *Myxarium nucleatum* (ryc. 23), ale można się spodziewać stwierdzenia jego stanowisk w niższych położeniach górskich. Do grzybów niżowych — być może — należałoby zaliczyć *Achroomyces disciformis* (ryc. 46), który wyrasta na lipie. Wprawdzie obecnie połowa znanych stanowisk tego grzyba stwierdzona została właśnie w niższych położeniach górskich, ale wynika to ze stosunkowo lepszego poznania południowych obszarów Polski. Naturalne stanowiska lipy w naszych lasach górskich są raczej nieliczne i znajdują się w niższych położeniach, natomiast drzewo to bywa dość często sadzone przy drogach, koło kościołów i domów nawet dość wysoko w górach. Właśnie na takich sadzonych okazach *Tilia* znaleziono *A. disciformis* w Tatrach, w Dolinie Kościeliskiej, na wysokości 940 m n.p.m. Jak widać, górna granica zasięgu pionowego tego grzyba w Polsce została podwyższona przez człowieka.

Rzadsze w górach niż na niżu są także *Exidia saccharina* (ryc. 14) i *Sebacina incrustans* (ryc. 32).

Gatunki górskie

Spośród 60 gatunków grzybów tremelloidalnych zanotowanych dotychczas w Polsce, tylko 2, *Herpobasidium filicinum* i *Tremella moriformis*, zostały znalezione wyłącznie w górach. Wszystkie pozostałe występowały zarówno w górach, jak i na niżu lub tylko na niżu. Ponieważ wymienione gatunki były znalezione na pojedynczych lub nielicznych stanowiskach, trudno na razie powiedzieć, że są to grzyby związane u nas z górami.

Jest kilka gatunków, które w Polsce przeważnie rosną w górach, a znacznie rzadziej, lub nawet bardzo rzadko, trafiają się na niżu. Są to wspomniane już gatunki towarzyszące jodle. *Exidiopsis grisea* (ryc. 21) znana jest z 29 stanowisk w Karpatach i z 1 (!) na niżu. W tej grupie znajdują się także *Tremella mycophaga* i *T. simplex* (ryc. 41 i 43), które są grzybami górkimi schodzącymi daleko na niż.

Maksima wysokościowe gatunków znalezionych w górach Polski zestawiono w tabeli 2. W górach stwierdzono u nas 35 gatunków. O minimach można mówić tylko w odniesieniu do trzech gatunków: *Exidiopsis grisea* (300 m), *Tremella mycophaga* (200 m) i *T. simplex* (250 m).

Na mapkach rozmieszczenia niektórych gatunków, np. *Exidia plana* (ryc. 11) lub *Pseudohydnum gelatinosum* (ryc. 29), może zwrócić uwagę zagę-

Tabela 2 — Table 2

Maksima wysokościowe (w m n.p.m.) gatunków znalezionych w górach
 Altitudinal maxima (in m a.s.l.) of species collected in mountains

<i>Tremella encephala</i>	1520	<i>Tremella mesenterica</i>	900
<i>T. obscura</i>	1500	<i>Exidia recisa</i>	870
<i>Exidia pithya</i>	1480	<i>E. thuretiana</i>	850
<i>Tremella simplex</i>	1460	<i>E. repanda</i>	800
<i>Pseudohydnum gelatinosum</i>	1400	<i>Hirneola auricula-judae</i>	800
<i>Tremella moriformis</i>	1330	<i>Myxarium subhyalinum</i>	800
<i>T. foliacea</i>	1300	<i>Sebacina epigaea</i>	770
<i>Tremiscus-helvelloides</i>	1300	<i>S. incrustans</i>	750
<i>Exidiopsis grisea</i>	1290	<i>Herpobasidium filicinum</i>	700
<i>Tremella mycophaga</i>	1200	<i>Stypella verniformis</i>	700
<i>Exidiopsis calcea</i>	1160	<i>Craterocolla cerasi</i>	630
<i>Basidiodendron caesiocinereum</i>	1100	<i>Exidia saccharina</i>	630
<i>Exidia plana</i>	1000	<i>Basidiodendron cinereum</i>	600
<i>Exidiopsis effusa</i>	1000	<i>Exidia truncata</i>	600
<i>Achroomyces peniophorae</i>	950	<i>Tremella globospora</i>	550
<i>Aporpium caryae</i>	950	<i>Exidia villosa</i>	400
<i>Auricularia mesenterica</i>	950	<i>Sebacina dimitica</i>	300
<i>Achroomyces disciformis</i>	940		

szczenie stanowisk w Karpatach. Obraz ten wynika po prostu z lepszego stanu zbadania polskich Karpat w stosunku do pozostałych regionów Polski i wcale nie świadczy, że te dwa gatunki są częstsze w górach niż na niżu.

Gatunki występujące w górach i na niżu

Grzyby tremelloidalne różnią się od roślin kwiatowych większą amplitudą zasięgów pionowych. Podczas gdy np. flora roślin kwiatowych Tatr, a zwłaszcza ich wyższych pięter (np. piętra kosodrzewiny), różni się zasadniczo od flory tych roślin na niżu Polski, flora grzybów tremelloidalnych w znacznej części w obu tych obszarach jest bardzo podobna. Aż 35 gatunków grzybów tremelloidalnych stwierdzono w Polsce zarówno na niżu, jak i w górach. Typowymi gatunkami z tej grupy w naszej florze są np. *Tremella encephala*, *T. obscura*, *T. foliacea*, *Basidiodendron caesiocinereum*, *Exidia pithya*, *Pseudohydnum gelatinosum*, *Exidiopsis calcea*. Wszystkie te grzyby były zbierane w górach powyżej 1000 m n.p.m. *Tremella encephala* występuje od brzegów Bałtyku aż do piętra kosodrzewiny w Tatrach, do wysokości 1520 m n.p.m.

Gatunki o nieznanym rozmieszczeniu pionowym

Tylko na niżu znaleziono dotychczas 25 gatunków grzybów tremelloidalnych w Polsce. Są one znane przeważnie z pojedynczych lub nielicznych

stanowisk i obecnie nic nie można powiedzieć na temat ich pionowego rozmieszczenia u nas. Prawdopodobnie większość z nich to grzyby niżowo-górskie, które dotychczas nie zostały znalezione w górach. Lista ich przedstawia się następująco:

<i>Achroomyces effusus</i>	<i>M. nucleatum</i>
<i>A. jimetarius</i>	<i>M. podlachicum</i>
<i>A. sebaceus</i>	<i>Phleogena faginea</i>
<i>Eichleriella alliciens</i>	<i>Pilacrella solani</i>
<i>E. deglubens</i>	<i>Protodontia fascicularis</i>
<i>E. leucophaea</i>	<i>P. piceicola</i>
<i>Eocronartium muscicola</i>	<i>P. subgelatinosa</i>
<i>Exidia badio-umbrina</i>	<i>Septobasidium carestianum</i>
<i>E. cartilaginea</i>	<i>S. fuscoviolaceum</i>
<i>E. umbrinella</i>	<i>Tremella exigua</i>
<i>Helicobasidium brebissonii</i>	<i>T. indecorata</i>
<i>Helicogloea graminicola</i>	<i>T. virescens</i>
<i>Myxarium laccatum</i>	

Konieczne jest dalsze poszukiwanie stanowisk tych grzybów w Polsce, przede wszystkim w górach, w celu określenia częstości ich występowania w naszym kraju i poznania rozmieszczenia pionowego.

Kartowanie grzybów tremelloidalnych

W polskiej i europejskiej literaturze mikologicznej tylko kilkanaście gatunków grzybów tremelloidalnych doczekało się opracowania w postaci punktowych map rozmieszczenia. Część tych map dotyczy małych regionów, niektóre całych państw, a nieliczne uwzględniają te grzyby na obszarze całej kuli ziemskiej. Oto ich wykaz:

Aporpium caryae (Parmasto 1959), *Auricularia mesenterica* (Lowy 1952, Raitviir 1964), *Basidiödendron caesiocinereum* (Wojewoda 1974 b), *Exidia cartilaginea*, *E. pithya*, *E. plana*, *E. truncata* (Raitviir 1964), *Exidiopsis grisea* (Wojewoda 1974 c), *Helicobasidium brebissonii* (CMI Distribution maps of plant diseases, Kew 1942, wg Kreisela 1973), *Hirneola auricula-judae* (Lowy 1952; Skirgiello 1967; Bresinsky, Dichtel 1971; Lange 1974, Laan 1976), *Pseudohydnum gelatinosum* (Skirgiello 1970; Eckblad, Gulden 1974; Lange 1974), *Sebacina incrustans* (Raitviir 1964), *Tremella encephala*, *T. foliacea*, *T. indecorata*, *T. mesenterica* (Torkelsen 1968), *Tremiscus helvelloides* (Benedix 1944, 1949; Skirgiello 1967; Eckblad 1960; Nilsson 1958; Eckblad, Gulden 1974; Lange 1974).

Uzupełnienie informacji o ogólnym rozmieszczeniu niektórych grzybów tremelloidalnych

Opracowując VIII tom „Grzybów” autor nie miał dostępu do ważnej pracy uwzględniającej obszar neotropikalny (L o w y 1971), dlatego ogólne rozmieszczenie niektórych gatunków podane w tym tomie nie było kompletne. Poniżej wymieniono gatunki grzybów tremelloidalnych i obszary ich występowanie w Ameryce wg L o w y' e g o:

Tremellales: *Aporpium caryae* (Kostaryka), *Basidiodendron eyrei* (Kolumbia, Kostaryka, Gwatemala, Panama, Peru), *B. cinereum* (Brazylia, Kolumbia, Panama, Peru), *Eichleriella alliciens* (Kuba, Jamajka, Meksyk), *Myxarium laccatum* (Kolumbia, Kostaryka), *M. podlachicum* (Brazylia, Kolumbia, Panama), *Pseudohydnum gelatinosum* (Gujana, Jamajka), *Sebacina epigaea* (Kostaryka, Gwatemala), *S. incrustans* (Meksyk, Kostaryka, Trynidad), *Tremella encephala* (Argentyna), *T. foliacea* (Kolumbia, Kuba, Gwatemala, Meksyk), *T. globospora* (Kolumbia), *T. mesenterica* (Boliwia, Brazylia, Kostaryka, Gwatemala, Honduras, Jamajka, Meksyk, Panama, Peru), *T. moriformis* (Brazylia), *Tremiscus helvelloides* (Brazylia, Puerto Rico); *Auriculariales*: *Eocronartium muscicola* (Argentyna, Brazylia, Kolumbia), *Hirneola auricula-judae* (Meksyk), *Phleogena faginea* (Brazylia, Kostaryka, Kuba, Nikaragua, Panama, Wenezuela). Ostatni gatunek jest znany także z Czechosłowacji (P i l á t 1957).

ZESTAWIENIE WYNIKÓW I WNIOSKI

1. Do czasu podjęcia przez autora tej pracy badań nad grzybami tremelloidalnymi, tj. do 1970 r., grupa ta należała do najslabiej znanych w Polsce. Wiadomości o nich były nieliczne, trudne do interpretacji i rozproszone w licznych, przeważnie drobnych przyczynkach. Zbiory zielnikowe tych grzybów były również bardzo ubogie. W ciągu 8 lat autor przeprowadził badania terenowe w całym kraju oraz badania mikroskopowe wszystkich materiałów znajdujących się obecnie w polskich zielnikach oraz części okazów przechowywanych poza Polską. Opublikowanie tomu flory poświęconego grzybom tremelloidalnym dało możliwość oznaczania wszystkich taksonów dotychczas stwierdzonych w Europie. W książce tej zebrano podstawowe wiadomości dotyczące taksonomii, ekologii i rozmieszczenia tych grzybów na naszym kontynencie.

2. W niniejszej pracy zamieszczono wykaz 60 gatunków stwierdzonych dotychczas w Polsce oraz listę stanowisk tych grzybów. Po raz pierwszy w polskich pracach mikologicznych zastosowano przedstawienie rozmieszczenia grzybów na tle naturalnym regionów fizycznogeograficznych. Dla wszystkich gatunków wykreślono punktowe mapy rozmieszczenia stano-

wisk. Określono częstość występowania grzybów tremelloidalnych w Polsce, zestawiono liczby stanowisk, wyróżniono gatunki pospolite, rzadkie i bardzo rzadkie oraz wskazano gatunki o słabo poznanym rozmieszczeniu w Polsce.

3. Podano charakterystykę geograficzną znanych z Polski grzybów tremelloidalnych. Wyodrębniono gatunki przechodnie, z granicami zasięgu w Polsce, z przerwą w zasięgu oraz elementy geograficzne w ścisłym znaczeniu: europejski, eurazjatycki, holarktyczny, amfiatlantycki, boreotropikalny i eurafrkański. Scharakteryzowano zasięgi pionowe grzybów tremelloidalnych wydzielając grzyby niżowe, górskie oraz gatunki występujące zarówno w górach jak i na niżu; podano maksima wysokościowe dla gatunków znalezionych u nas w górach oraz minima dla gatunków górskich schodzących na niż.

4. Zestawiono prace, w których zamieszczone są mapy rozmieszczenia grzybów tremelloidalnych w Europie. Kartowanie tych grzybów w tym obszarze znajduje się dopiero w początkowej fazie. Polska stanie się pierwszym krajem w Europie, w którym wszystkie gatunki tej grupy grzybów będą przedstawione na mapach.

5. Zamieszczona na końcu tej pracy bibliografia w przeważającej większości obejmuje publikacje zamieszczające dane o występowaniu grzybów tremelloidalnych w Polsce, począwszy od 1860 r. aż do 1977 r. Jest to pełny przegląd literatury tej grupy systematycznej w naszym kraju.

6. Nasza flora grzybów tremelloidalnych stanowi obecnie około 50% europejskiej flory tych grzybów. W Polsce istnieje możliwość znalezienia jeszcze około 40-50 gatunków z tej grupy. Stopień poznania poszczególnych regionów naszego kraju jest bardzo niejednorodny. Konieczne są dalsze poszukiwania terenowe, zwłaszcza w obszarach, które dotychczas były mniej penetrowane. Szczególną uwagę należy jednak poświęcić najlepiej zachowanym resztkom naszych puszczy, a zwłaszcza Puszczy Augustowskiej, Białowieskiej, oraz rezerwatom i parkom narodowym w Sudetach, Karpatach i w Górach Świętokrzyskich, gdyż tam właśnie można się spodziewać znalezienia grzybów dotychczas u nas nie notowanych. Niniejsze opracowanie stanowi podstawę do takich badań.

LITERATURA

- Bail T., 1860, Zusammenstellung der *Hymenomycetes* in Schlesien und der Niederlausitz, Jahres-Ber. Schles. Ges. Vaterl. Kult. 38: 88-109.
- Benedix E. H., 1944, Pilzgänge um Jena, Mitt. Thür. Bot. Ver. 51: 255-317.
- Benedix E. H., 1949, Neue Jenauer Pilzfunde, Mitt. Thür. Bot. Ges. 1: 5-63.
- Berdau F., 1876, Grzyby jadalne i jadowite krajowe, Encykl. Roln., 3: 75-155, Warszawa.

- Błoński F., 1888, Spis roślin skrytokwiatowych zebranych w r. 1887 w Puszczy Białowieskiej, Pam. Fizjogr. 8: 75-119.
- Błoński F., 1889, Spis roślin zarodnikowych zebranych lub zanotowanych w lecie w r. 1888 w puszczech: Białowieskiej, Świslockiej i Ładzkiej, ib., 9: 63-101.
- Błoński F., 1890, Wyniki poszukiwań florystycznych skrytokwiatowych, dokonanych w ciągu lata r. 1889 w obrębie 5-ciu powiatów królestwa polskiego, ib., 10: 129-190.
- Błoński F., 1896, Przyczynek do flory grzybów Polski, ib., 14: 63-93.
- Borowska A., 1967, Materiały do znajomości grzybów Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego, Acta Mycol. 3: 191-199.
- Bresadola J., 1903, Fungi polonici a cl. Viro B. Eichler lecti, Ann. Mycol. 1: 65-131.
- Bresinsky A., Dichtel B., 1971, Bericht der Arbeitsgemeinschaft zur Kartierung von Grosspilzen in der BRD (1), Zeitschr. Pilzk. 37: 75-147.
- Browicz K., Zieliński J., 1973, Atlas rozmieszczenia drzew i krzewów w Polsce. *Sambucus nigra*. 13: 163.
- Bujakiewicz A., 1967, Z badań nad występowaniem grzybów wyższych w zespołach łągowych i olesach Puszczy Bukowej pod Szczecinem i okolic Stepnicy nad Zatoką Odrzańską, Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 20: 155-162.
- Bujakiewicz A., 1969, Udział grzybów wyższych w lasach łągowych i olesach Puszczy Bukowej pod Szczecinem, ib., 23: 61-96.
- Bujakiewicz A., 1973, Udział grzybów wyższych w lasach łągowych i w olesach Wielkopolski, Prace Kom. Biol. PTPN 35 (6): 1-92.
- Bujakiewicz A., Fiklewicz G., 1963, Grzyby wyższe lasów dębowo-grabowych okolic Opalenicy, Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 12: 277-300.
- Bujakiewicz A., Fiklewicz G., 1965, Obserwacje fenologiczno-ekologiczne nad grzybami wyższymi w grądach okolic Opalenicy, Prace Kom. Biol. PTPN 26: 13-69.
- Chelchowski S., 1888, Bazidialnye griby okrestnostej Varšavy, Varšava.
- Chelchowski S., 1902, Spostrzeżenia grzyboznawcze, Pam. Fizjogr. 17: 3-38.
- Dittrich G., 1917, Bemerkungen zu neuen Funden Schlesischer Pilze, Hedwigia 58: 1-8.
- Domański S., 1962, Additamenta ad mycofloram lignicolam Reservati Publici ad Sanctam Cruceam („Góry Świętokrzyskie”), Fragm. Flor. Geobot. 8: 509-517.
- Domański S., 1963 a, Fungi lignicoli in regione Mazury in Polonia septentrionali annis 1956-1961 collecti, Monogr. Bot. 15: 295-323.
- Domański S., 1963 b, De fungis in Sudetis Occidentalibus anno 1961 collectis, ib., 15: 325-354.
- Domański S., 1965, *Fungi 2, Basidiomycetes, Aphyllophorales, Polyporaceae I, Mucronoporaceae I*, Warszawa.
- Domański S., 1967, Specyfika mikoflory nadrzewnej Białowieskiego Parku Narodowego ze szczególnym uwzględnieniem grzybów rzędu *Aphyllophorales*, Sylwan 111: 17-27.
- Domański S., 1972, *Fungi, Polyporaceae I (resupinatae) Mucronoporaceae I (resupinatae)*, Warsaw.
- Domański S., Gumińska B., Lisiewska M., Nespiak A., Skirgiełło A., Truszkowska W., 1960, Mikoflora Bieszczadów Zachodnich, Monogr. Bot. 10: 159-237; — 1963, ditto, II, 15: 3-75; — 1967, ditto, III, Acta Mycol. 3: 63-114.

- Domański S., Lisiewska M., Majewski T., Skirgiello A., Truszkowska W., Wojewoda W., 1970, ditto, IV, 6: 129-179.
- Domański Z., 1965, Grzyby wyższe doliny Kowańca, Acta Mycol. 1: 147-167.
- Dominik T., 1963, Notatki mikologiczne z lat 1945-1960, Zesz. Nauk. WSR Szczec. 10: 47-77.
- Dominik T., Pachlewski R., 1956, Badania mikotrofizmu zespołów roślinnych regla dolnego w Tatrach, Acta Soc. Bot. Pol. 25: 3-26.
- Eckblad F.-E., 1960, Notes on some larger *Baasidiomycetes* and their distribution in Norway, Nytt Mag. Bot. 8: 179-188.
- Eckblad F.-E., Gulden G., 1974, Distribution of some Macromycetes in Norway, Norweg. J. Bot. 21: 285-301.
- Eichler B., 1900, Materiały do flory grzybów okolic Międzyrzecza, Pam. Fizjogr. 16: 157-206.
- Eichler B., 1902, Przyczynek do flory grzybów okolic Międzyrzecza, ib., 17: 39-67.
- Eichler B., 1904, Drugi przyczynek do flory grzybów okolic Międzyrzecza, ib., 18: 1-31.
- Eichler B., 1907, Trzeci przyczynek do flory grzybów okolic Międzyrzecza, ib., 19: 3-40.
- Elenkin A., 1901, Flora Ojcovskoj doliny, Varšava.
- Endler Z., 1971, Grzyby wyższe lasów bukowych nadl. Kąty, Acta Mycol. 7: 279-298.
- Felenczak W., 1927, Grzyby podkarpackie okolicy Dukli, Spraw. Kom. Fizjogr. PAU 61: 167-187.
- Frejlik S., 1973, Grzyby wyższe kotła Morskiego Oka w Tatrach, Acta Mycol. 9: 67-89.
- Gumińska B., 1962 a, Grzyby Roztoki Małej w Beskidzie Sądeckim, Fragm. Flor. Geobot. 8: 205-213.
- Gumińska B., 1962 b, Mikoflora lasów bukowych Rabsztyna i Maciejowej, Monogr. Bot. 13: 3-85.
- Gumińska B., 1966, Mikoflora lasów jodłowych okolic Muszyny, Acta Mycol. 2: 107-149.
- Gumińska B., 1969, Mikoflora Pienińskiego Parku Narodowego, I, ib., 5: 219-243; — 1972, ditto, II, 8: 149-174; — 1976, ditto, III, Zesz. Nauk. UJ, Prace Bot. 432: 127-141.
- Heinrich Z., Wojewoda W., 1976, The effect of fertilization on a Pine forest ecosystem in an industrial region, Ekol. pol. 24: 319-330.
- Hołownia I., 1967, Obserwacje mikologiczne z okolic Osia (Bory Tucholskie), Stud. Soc. Sci. Tor. D, 8: 1-18.
- Hołownia I., 1974, Grzyby wyższe okolic Torunia, II, Acta Univ. Nic. Copern. Biol. 16: 3-11.
- Hołownia I., 1977, Mikoflora rezerwatu „Las Piwnicki”, ib., 19: 81-90.
- Hruby J., 1931, Beiträge zur Pilzflora Mährens und Schlesiens, Hedwigia 70: 234-236.
- Jeziarska W., Wosińska A., 1964, Rośliny okolic Warszawy (Plantae Varsovienses Exsiccatae) 1-25, Warszawa.
- Kennedy L. L., (1958), 1959, The genus *Dacrymyces*, Mycologia 50: 896-915.
- Kinelska J., Roślik D., 1959, Grzyby wyższe zebrane w 1955 r. w rezerwacie modrzewiowym w Małej Wsi, Monogr. Bot. 8: 143-151.
- Kluk K., 1787-1788, Dykeyonarz roślinny, t. 2-3, Warszawa.

- Kondracki J., 1968, Fizycznogeograficzna regionalizacja Polski w układzie dziesiętnym. *Czas. Geogr.* 69: 13-41.
- Kondracki J., 1977, Regiony fizyczno-geograficzne Polski, Warszawa.
- Kotłaba F., Lazebniček J., 1967, IV. sjezd evropských mykologu, Polsko 1966, Česká Mykol. 21: 54-59.
- Kreisel H., 1973, Bibliographie der Verbreitungskarten von Pilzen II. Hemi- und Phragmobasidiomyceten 1917-1971, *Fedd. Rep.* 83: 741-755.
- Kwieciński F., 1896, Roślinność gminy Hańsk powiatu włodawskiego, *Pam. Fizjogr.*, 14: 27-61.
- Laan H. F., 1976, The distribution pattern of *Hirneola auricula-judae* in the Netherlands, *Persoonia* 9: 97-100.
- Lange L., 1974, The distribution of macromycetes in Europe, *Dansk Bot. Ark.* 30: 1-105.
- Lisiewska M., 1961, Badania nad grzybami wyższymi w grądach Wielkopolskiego Parku Narodowego i Promna pod Poznaniem. *Prace Monogr. Przyr. Wielk. Park. Nar. Pozn.* 5: 1-67.
- Lisiewska M., 1963, Mikoflora zespołów leśnych Puszczy Bukowej pod Szczecinem, *Monogr. Bot.* 15: 77-151.
- Lisiewska M., 1965 a, Obserwacje mikologiczne w legach rezerwatu „Dębina” pod Wągrowcem, *Prace Kom. Biol. PTPN* 26: 3-11.
- Lisiewska M., 1965 b, Udział grzybów wyższych w grądach Wielkopolski, *Acta Mycol.* 1: 169-268.
- Lisiewska M., 1966, Grzyby wyższe Wolińskiego Parku Narodowego, *ib.*, 2: 25-77.
- Lisiewska M., Bujakiewicz A., 1976, Grzyby [in:] Roślinność rezerwatu Dębina pod Wągrowcem, *Bad. Fizjogr. Pol. Zach. B.* 29: 57-67.
- Lisiewska M., Tortiś M., Szmid M., 1977, Mikoflora lasów okolic Żegiestowa i Muszyny w Beskidzie Śląskim, *Acta Mycol.* 12: 211-224.
- Lowy B., 1952, The genus *Auricularia*, *Mycologia* 44: 656-692.
- Lowy B., 1957, A New *Exidia*. *Exidia hispidula* sp. nov., *ib.*, 49: 899-902.
- Lowy B., 1971, *Tremellales*, *Flora Neotrop.* 6: 1-153.
- Lawrynowicz M., 1973, Grzyby wyższe makroskopowe w grądach Polski środkowej, *Acta Mycol.* 9: 133-204.
- Malençon G., 1952, Prodrôme d'une flore mycologique du Moyen-Atlas, *Bull. Soc. Mycol. Fr.* 58: 297-326.
- Martin G. W., 1952, Revision of the North Central *Tremellales*, *Stud. Nat. Hist. Iowa St. Univ.* 19 (3): 1-122.
- McNabb R. F. R., 1964, New Zealand *Tremellales* — I. *N. Zeal. J. Bot.* 2: 403-414; — 1966, ditto, II, 4: 533-545; — 1969, ditto, III, 7: 241-261.
- McNabb R. F. R., 1973, Taxonomic Studies in the *Dacrymycetaceae* VIII. *ib.*, 11: 391-586.
- Meusel H., Jäger E., Weinert E., 1965, Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora, Jena.
- Namysłowski B., 1909, Zapiski grzyboznawcze z Krakowa, Gorlic i Czarnej Hory, *Spraw. Kom. Fizjogr.* 43: 3-30.
- Namysłowski B., 1910 a, Przyczynek do mikologii Galicji, *ib.*, 44: 43-48.
- Namysłowski B., 1910 b, Zapiski z wycieczek mikologicznych odbytych w r. 1909, *Kosmos* 35: 1025-1031.
- Nespiak A., 1959, Studia nad udziałem grzybów kapeluszowych w zespołach leśnych na terenie Białowieskiego Parku Narodowego, *Monogr. Bot.* 8: 3-141.
- Nespiak A., 1960, Notatki mikologiczne z Tatr, *Fragm. Flor. Geobot.* 6: 709-724.

- Neuhoff W., 1933, Die *Hymenomyces* Ostpreussens, Unser Ostland 7: 317-397.
- Neuhoff W., 1935, Die Gallertpilze (*Tremellinae*), [in:] Die Pilze Mitteleuropas, B. II, 2, Leipzig.
- Nillson S., 1958, Some notes on *Phlogiotis helvelloides* (DC. ex Fr.) Martin and its distribution in Sweden, Bot. Not. 111: 424-430.
- Nitardy E., 1904, Die Kryptogamenflora des Kreises Elbing, Hedwigia 43: 314-342.
- Orłóś H., 1961, Badania ekologiczne nad mikoflorą niektórych typów lasu w Białowieżkim Parku Narodowym, Prace IBL 229: 57-106.
- Parmasto E. H., 1959, *Polyporaceae* Reipublicae Estoniae S. S., Spor. Rast. 12: 213-273.
- Parmasto E. H., 1968, Conspectus systematis Corticiacearum, Tartu.
- Pawłowska S., 1977, Charakterystyka statystyczna i elementy flory polskiej [in:] Szafer W. et al., Szata roślinna Polski, 1-2. Warszawa.
- Pilát A., 1950, Contribution to the Knowledge of the *Hymenomyces* of Białowieża Virgin Forest in Poland, Stud. Bot. Čechosl. 2: 145-173.
- Pilát A., 1957, Přehled evropských *Auriculariales* a *Tremellales* se zvláštním zřetelom k československým druhům, Sborn. Nár. Mus. 13 B: 115-210.
- Preuss E., 1899, Japanische Pilze, Jahres-Ber. Preuss. Bot. Ver. 1898/1899: 30.
- Raitviir A. G., 1964, Geografičeskoe rasprostranenie geterobazidial'nych gribov, Eesti NSV Tead. Akad. Toim. 13: 106-122.
- Rouppert K., 1909, Zapiski grzyboznawcze z Galicji, Spraw. Kom. Fizjogr. PAU 43: 31-52.
- Rouppert K., 1911, Zapiski grzyboznawcze z Cieclocinka i innych stron Królestwa Polskiego, Kosmos 36: 740-746.
- Rouppert K., 1912, Grzyby zebrane w Tatrach, Beskidzie Zachodnim i na Pogórze, Spraw. Kom. Fizjogr. PAU 46: 80-100.
- Rudnicka-Jeziarska W., 1963, Mikoflora uroczysk Stanisławów i Bielawy-Mroga koło Główna, Monogr. Bot. 15: 373-393.
- Rudnicka-Jeziarska W., 1965, Materiały do mikoflory Tatrzańkiego Parku Narodowego, Acta Mycol. 1: 137-146.
- Rudnicka-Jeziarska W., 1969, Grzyby wyższe wydm śródładowych Puszczy Kampinoskiej, Monogr. Bot. 30: 3-117.
- Salata B., 1968, Notatki mikologiczne z okolic Annapola, Acta Mycol. 4: 53-70.
- Salata B., 1972, Badania nad udziałem grzybów wyższych w lasach bukowych i jodlowych na Roztoczu Środkowym, ib., 8: 69-139.
- Schroeter J., 1887-1888, Die Pilze Schlesiens, 3-4 Lief., Breslau.
- Skirgiello A., 1946, Przyczynek do znajomości flory mikologicznej okolic Kuźnicy Grodzieńskiej, Acta Soc. Bot. Pol. 17: 239-251.
- Skirgiello A., 1967, Materiały do poznania rozmieszczenia geograficznego grzybów wyższych w Europie II, Acta Mycol. 3: 243-249; — 1970, ditto, III, 6: 101-123.
- Skirgiello A., [1968], Compte-rendu du IV-ème Congrès des Mycologues Warszawa 1966, ib., 4: 181-198.
- Skirgiello A., Borowska A., 1966, Puszcza Augustowska forest, [in:] Guide, Fourth Congress of European Mycologists, Warszawa.
- Stec-Rouppertowa W., 1936, Zapiski mikologiczne, Spraw. Kom. Fizjogr. PAU 70: 149-172.
- Stecki K., 1910, Przyczyńki do mikologii Galicji, I, Grzyby okolic Rymanowa-Zdroju, ib., 44: 49-56.
- Szulczewski J. W., 1930, Przyczynek do zimowej flory Poznania i okolicy, Kosmos A, 50: 233-248.

- Teodorowicz F., 1933, Grzyby zachodniej i południowej Polski w zbiorach Zakładu Botaniki Ogólnej Uniwersytetu Poznańskiego, Wyd. Okr. Kom. Ochr. Przyr. Wielkop. Pom. 4: 1-34.
- Teodorowicz F., 1936, Grzyby wyższe polskiego wybrzeża, Toruń.
- Torkelsen A.-E., 1968, The genus *Tremella* in Norway, *Nytt Mag. Bot.* 15: 225-239.
- Treichel A., 1898, Fleischpilze aus dem Kreise Berent, *Schr. Nat. Ges. Danzig*, N. F. 9 (3-4): 107-133.
- Waśniewski S., 1911, Przyczynek do mikologii Królestwa Polskiego, *Spraw. Kom. Fizjogr. PAU* 45: 23-27.
- Wodniczko A., 1911, Materiały do mikologii Galicji, *ib.*, 45: 40-57.
- Wojewoda W., 1960, Obserwacje mikologiczne w płatach *Fagetum carpaticum* i *Pineto-Vaccinietum myrtilli* w okolicy Rabsztyna, *Fragm. Flor. Geobot.* 6: 725-768.
- Wojewoda W., 1964, Nowe stanowiska interesujących grzybów w Polsce, *ib.*, 10: 565-576.
- Wojewoda W., 1974 a, *Macromycetes* Ojcowskiego Parku Narodowego, I, *Flora, Acta Mycol.* 10: 181-265.
- Wojewoda W., 1974 b, *Basidioidendron caesiocinereum* (Höhn. et Litsch.) Luck-Allen (*Tremellales*) in Poland, *Fragm. Flor. Geobot.* 20: 405-410.
- Wojewoda W., 1974 c, *Exidiopsis grisea* (Pers.) Bourd. et Maire sensu Reid 1970 in Poland, *ib.*, 20: 537-541.
- Wojewoda W., 1975, Gatunki rodzaju *Tremella* pasożytujące na grzybach, *Wiad. Bot.* 19: 119-123.
- Wojewoda W., 1977, *Mycota* 8, *Basidiomycetes, Tremellales, Auriculariales, Septobasidiales*, Warszawa-Kraków.
- Wróblewski A., 1915, Spis grzybów zebranych na Ziemiach Polskich przez Feliksa Berdaua i Aleksandra Zalewskiego oraz wybranych z zielników Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności przez Prof. M. Raciborskiego, *Spraw. Kom. Fizjogr.* 49: 92-125.
- Wróblewski A., 1922, Wykaz grzybów zebranych w latach 1913-1918 z Tatr, Piecin, Beskidów Wysokich, Podkarpacia, Podola, Roztocza i innych miejscowości, *ib.*, 55-56: 1-50.
- Zabłocka W., 1932, Grzyby kapeluszowe Zarytego koło Rabki, *Acta Soc. Bot. Pol.* 9, suppl. 196-216.
- Zaleski K., Glaser T., 1953, Grzyby pasożytne i saprofityczne (z wyjątkiem *Agaricaceae* i *Boletaceae*) Państwowego Nadleśnictwa Wolsztyn zebrane w latach 1949-1950, *ib.*, 22: 633-652.
- Zaleski K., Golenia A., 1954, Grzyby nadrzewne — pasożyty i saprofity — zebrane w Państwowym Nadleśnictwie Kórnik (woj. poznańskie) w latach 1948-1949, *ib.*, 23: 617-634.
- Zaleski K., Domański S., Wojciechowski E., 1948, Grzyby Państwowego Nadleśnictwa Zielonka (woj. poznańskie), zebrane w latach 1946 i 1947, *ib.*, 19: 101-143.
- Zbiorowo, 1968, Spis miejscowości PRL, Warszawa.

SUMMARY

The first information about tremellaceous fungi appeared in Polish botanical literature as early as the 18th century, but the information on their distribution in Poland comes only from second half the 19th century and the following years. Up to the present, the data on the occurrence of tremellaceous fungi in Poland have been

mentions given while discussing various groups of fungi. There has not been any publication specially devoted to this group of fungi.

The author began his investigation on *Tremellales*, *Auriculariales* and *Septobasidiales* in 1970, and continued them for eight years. In his book *Wojewoda* (1977) has included keys for identification and diagnosis of all species of tremellaceous fungi found in Europe, taking into account 90 species of *Tremellales*, 30 species of *Auriculariales* and about 10 species of *Septobasidiales*, altogether about 130 species.

In the years 1970-1977, the author conducted field studies in Poland, taking into account all habitats: national parks, reserves, forests under cultivation, gardens, parks, graveyards, greenhouses of botanical gardens, roadside thickets and also waste heaps of mines and similar places. He revised all available materials from Polish and foreign herbariums. He found that 60 species of tremellaceous fungi occur in Poland. The basis of the studies were specimens of fungi, literature and, partially, oral information.

The present paper is complementary to the above mentioned book. The main aim of this paper is to define distribution of Polish tremellaceous fungi, their frequency of occurrence, vertical and horizontal ranges, and geographical elements.

The list of localities constitutes the main part of the paper. By locality, a point is meant which is removed in field from the nearest point by 1 km in lowland and 0.5 km in mountains. The localities have been given against a background of the division of Poland into natural geographical regions. Beside each locality, the following have been mentioned: geographical region, place of finding (locality, e.g. village, town, mountains, lake, river, etc.), altitude above sea level (a.s.l.) in meters for mountain localities, abbreviation of the name of an author who collected material, abbreviation of the name of a herbarium, number (if a herbarium is numbered), the year of publication (if locality was mentioned in literature).

For each species, point maps of distribution in Poland have been made (Figs. 1-60). Localities from which specimens have been studied by the author been indicated in the maps with a black dots, those given on the basis of literature or oral information, with circles.

In the second part of the paper, the author has conducted an analysis of the frequency of occurrence and geographical analysis. The numbers of localities of particular species have been put together (Table 1). The following have been ascribed to species common in Poland: *Pseudohydnum gelatinosum*, *Exidia plana* and *Tremella mesenterica*. To the group of species common only in some parts of Poland belong: *Exidiopsis grisea* (common only in the Carpathians), *Tremiscus helvelloides* (common only in limestone regions), *Hirneola auricula-judae* (common only in western, southern and central Poland), *Exidia truncata* (common only in lowland). The following are rare in Poland: *Auricularia mesenterica*, *Aporpium caryaë*, *Exidia cartilaginea*, *E. badio-umbrina*, *E. umbrinella*, *E. thuretiana*, *E. villosa*, *Craterocola cerasi*, *Phlegena faginea*. Most of these fungi were collected in the best preserved remnants of natural forests, in national parks and reserves. Part of Polish tremellaceous fungi are known only from single or few localities and it is difficult to say something definite about their frequency of occurrence.

The author has conducted a geographical analysis of material. Species with limits of their distributional areas in Poland have been differentiated. The northern limit of the distributional areas is indicated by fungi accompanying *Abies alba*: *Exidiopsis grisea*, *Tremella mycophaga* and *Tremella simplex*. The north-west limit of the distributional areas in Poland belongs probably to *Hirneola auricula-judae*. The disjunction

in Poland is indicated by *Exidiopsis calcea* and *Exidia pithya*, both occurring in southern and north eastern Poland.

Polish tremellaceous fungi may be included to six geographical elements: European, Eurasiatic, Eurafrikan, Holarctic, Amphiatlantic and Boreotropic. Such a division should be considered as a temporary one since one should be prepared to find some species in continents in which they have been hitherto unknown.

In Poland's flora there are species known exclusively from this country. The are: *Helicogloea graminicola*, *Pilacrella solani* and *Septobasidium fuscoviolaceum*. However, it is hard to regard these fungi as endemic since neither the habitat in which they were found nor the geographical region in which they occurred, suggest it. It may be thought that sooner or later these fungi will also be found in other countries besides Poland.

Vertical zones of Polish tremellaceous fungi have been analyzed. They may be divided into three groups: lowland species (e.g. *Exidia truncata*, known from 72 localities in lowland and from only 3 localities in lower mountain situations); mountain species, i.e. those which are common in mountains and very rare or rare in lowlands (e.g. *Exidiopsis grisea*, found in 29 mountain localities, and in only 1 locality in lowlands); and lowland-mountain species, i.e. those growing in mountains as well as lowland. Altogether, 35 fungi, common to both lowland and mountain areas, were found in Poland. Twenty five species were found exclusively in lowlands, but the majority of them are fungi known only from singular or few localities: it is hard, therefore, for the time being, to say whether they are really lowland fungi. It is most probable that part of them will be found also in mountains. Altitudinal maxima (Table 2) have been composed for species found in Poland in mountain areas (the Sudeten, the Carpathians, and the Świętokrzyskie Mountains=Holy Cross Mountains).

The author has discussed the state of mapping of tremellaceous fungi in Poland and in Europe. Up to now, the following species of these fungi have obtained local, regional or general distribution maps: *Aporpium caryae*, *Auricularia mesenterica*, *Basidiobolus caesiocinereum*, *Exidia cartilaginea*, *E. pithya*, *E. plana*, *E. truncata*, *Exidiopsis grisea*, *Helicobasidium brebissonii*, *Hirneola auricula-judae*, *Pseudohydnum gelatinosum*, *Sebacina incrustans*, *Tremella encephala*, *T. foliacea*, *T. indecorata*, *T. mesenterica* and *Tremiscus helvelloides*.

The flora of Polish tremellaceous fungi constitutes about one half of European flora of these species. Distribution of these fungi points to the fact that 50 species of this group may be found in Poland. The list of localities included and the maps of distribution these fungi do not yet give a full picture of their occurrence in Poland. Further complementary studies are necessary, especially in the areas hitherto inadequately studied. Special attention should be paid to fungi producing very small, inconspicuous fructifications which disappear after drying, (some species of *Exidiopsis*, *Achroomyces*, *Stypella*, and others), and to those species which do not produce fructifications at all but are parasites in fructifications of other fungi (e.g. *Tremella obscura*). This paper gives a basis for further investigations in Poland on this very interesting group of fungi. The mycologist will find here all the necessary data on localities of tremellaceous fungi in particular geographical regions of Poland, on herbarium collections and literature.